CELJSKI TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

CELJE, 4. NOVEMBRA 1966 — LETO XX. Št. 43 — CENA 50 PAR DIN

Gledališka 2 — Telefoni: uredništvo 23-69; oglasi in naročniki 21-27 (21-28)

GOSPODARSTVENIKI IZ ĆUPRIJE V CELJU

V četrtek je v Celje dopotovala skupina predstavnikov gospodarskih organizacij ćuprijske občine. Trideset gospodarstvenikov je v teh dneh obiskalo nekatere celjske delovne organizacije, da bi se s člani kolektivov pogovorili o njihovih problemih in delovnih izkušnjah. Zlasti so se zanimali za grafično industrijo in prehrambene stroke, za trgovino na drobno in debelo, govorili pa so o samoupravljanju in nagrajevanju po delu, delu sindikalnih organizacij, organizaciji in vodenju proizvodnje in podobno.

Obisk ćuprijskih predstavnikov v Celju je nadaljevanje tesnejšega sodelovanja med obema mestoma. Od manifestativnih stikov smo zdaj prešli na izmenjavo praktičnih delovnih izkušenj, tako da lahko izmenjavo obiskov pričakujemo še tudi na področju družbenih služb in drugod.

Osrednja svečanost ob dnevu mrtvih je bila v Celju pred spomenikom NOV na Šlandrovem trgu, kjer se je zbralo h komemoraciji veliko število Celjanov, predvsem mladine s celjskih šol.

V žalnem sporedu je sodelovala godba na pihala KUD France Prešeren, pel je pevski zbor učiteljišča, recitirali pa so dve gimnazijki in člana SLG Celje Pavle Jeršin in Branko Grubar.

Na grobnico narodnih herojev so položili vence predstavniki združenja borcev, občinske skupščine in občinskih družbeno-političnih organizacij, a že poprej in še kasneje so na grobnici prižgali sveče številni posamezniki in mladina, ki so prinesli na grobnico tudi šopke cvetja.

Po žalni svečanosti na Šlandrovem trgu so s spominsko svečanostjo nadaljevali še na dvorišču starega piskra, kjer so ob lepo urejenem spomeniku obudili žalostne spomine na trpljenje velikega števila zavednih Slovencev, ki so v času okupacije bili v tej mučilnici na težki poti v pregnanstvo ali smrt.

Mimo osrednje svečanosti v mestu so bile v okolici in v vseh občinah našega območja lepe spominske svečanosti ob dnevu mrtvih, ki so se jih udeležili številni prebivalci teh krajev, bodisi pri posameznih spomenikih ali na skupnih grobovih. Poleg tega pa so ljudje hiteli še na številne grobove svojcev na pokopališčih in v torek zvečer skoraj ni bilo pokopališča ali spomenika v vsej daljnji okolici, ki bi ne imel polno cvetja in svečk, ki so še pozno v hladno noč izpričevale, da nismo pozabili na preteklost in vse tisto, kar nam je zaupala v sedanjosti.

OB DNEVU VARČEVANJA

KREDITNA BANKA SVOJIM VLAGATELJEM

Med mnogimi dnevi v letu, ki so posvečeni temu ali onemu dogodku ali namenu, je tudi 31. oktober — dan varčevanja. Pomena varčevanja se prav gotovo ne zavemo samo tega dne, saj nam število varčevalcev dokazuje, da varčujejo mnogi ljudje. Samo pri Kreditni banki v Celju, ki ima svoje poslovne enote tudi izven meja celjskega bazena, je 70 tisoč 600 vlagateljev, vrednost njihovih vlog pa presega 78 milijonov 690 tisoč novih dinarjev. Oblike varčevanja so seveda različne. Prav v zadnjem času uvajajo nekatere nove, ki so zanimive tako za varčevalce kot tudi za banko. To velja zlasti za vezane vloge, ki jih banka obrestuje višje kot navadne vloge — saj je obrestna mera kar 7 do 7,5 odstotka. Takih vlog je pri kreditni banki za 12 milijonov 500 tisoč novih dinarjev. Veča se tudi število namenskih varčevalcev — na primer za stanovanje; pri taki obliki varčevanja lahko varčevalec dobi tudi do 300 odstotkov posojila na vloženo vsoto.

Tudi mladina pridno varčuje. Poleg tega, da ima marsikateri mladi varčevalec svojo hranilno knjižico, so v šolah uvedli tudi kolektivno varčevanje, pri katerem varčujejo za končni šolski izlet, nakup knjig, športnih rekvizitov itd. Za svoje najmlajše varčevalce pripravlja kreditna banka tudi večkratno zanimivo žrebanje z izredno lepimi praktičnimi nagradami.

Da bi proslavili svoj praznik, 31. oktober, so pri kreditni banki in vseh njenih poslovnih enotah prav na ta dan izvedli žrebanje, pri katerem so bili udeleženi vsi vlagatelji. Za izžrebance so pripravili okrog 300 lepih nagrad, katerih vrednost presega tri milijone dinarjev. Praktična nagrada bo verjetno prijetna vzpodbuda za marsikaterega varčevalca, hkrati pa tudi presenečenje, ki ga bo spomnilo na dan varčevanja.

V KRATKEM

BRASLOVČE: Pred dnevi je krajevni odbor RK organiziral krvodajalsko akcijo, ki se je je udeležilo precejšnje število občanov. Člani te organizacije vsako leto darujejo kri, tokrat so jo že drugič v tem letu. Organizacija na tem področju združuje tudi nekaj članov, ki so darovali kri že nekaj desetkrat, in članico, ki je darovala kri preko stokrat.

DOBRNA: V prihodnjih dneh bodo v Dobrni odprli novo gostilno v prenovljenih prostorih nekdanjega hotela »Dobrna«. Lastnik nove gostilne napoveduje poleg daljšega obratovalnega časa še domače in lovske specialitete ter pristna primorska vina.

DANASNJA ŠTEVILKA JE IZŠLA Z ZAMUDO ZARADI DNEVA MRTVIH. PROSIMO NAROČNIKE IN BRALCE, DA TO Z RAZUMEVANJEM UPOŠTEVAJO.

KONFERENCA O SAMOUPRAVLJANJU

V teh dneh so se v celjski občini začele intenzivne priprave na konferenco samoupravljalcev. Iz širokega kompleksa vprašanj, ki jih je za to priložnost pripravil centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije, bodo v celjski občini razpravljali o problemih, ki so najznačilnejši v samoupravljanju. Gre namreč zato, da bi na konferencah dobili jasen odgovor na vprašanje, kakšen je položaj delovnega človeka v sistemu samoupravljanja in kakšen je njegov vpliv na najpomembnejše odločitve samoupravnih organov. Ob tem bo seveda treba razčistiti nekatere načelne dileme, prav gotovo pa razpravo obogatiti s številnimi praktičnimi izkušnjami. Zato bi morali ugotoviti, kakšna je sposobnost samoupravljalcev, kako je urejen delitveni sistem, decentralizacija in podobno. Prav tako bodo razpravljali o odnosu med delovnimi organizacijami in širšo družbeno skupnostjo, o materialni osnovi samoupravljanja, družbeno ekonomskih odnosih v delovni organizaciji, splošnih pogojih gospodarjenja itd.

Konference naj bi začeli pripravljati v delovnih organizacijah, kjer naj bi zbrali gradivo za razpravo na strokovnih odborih občinskega sindikalnega sveta. Določen je tudi že ključ za izbiro delegatov, po katerem naj bi kolektivi do 500 članov izvolili enega delegata, večji pa dva oziroma tri. Taka zožitev naj bi omogočila kvalitetnejšo razpravo, saj je znano, da je le-ta v manjšem krogu bolj sproščena in tudi konkretnejša.

Konferenca samoupravljalcev bo veliko večjega pomena, da bi lahko priprave zanjo opravile samo sindikalne organizacije. Ker gre za vprašanja celotnega družbenega samoupravljanja, bo prav gotovo sodelovala tudi Socialistična zveza in vsi ostali družbeni činitelji. Le tako bo konferenca dosegla svoj namen — dala bo odgovor na vprašanje, kako daleč smo s samoupravljanjem sploh in v kakšni smeri in oblikah naj se razvija v prihodnje.

»KMETIJSKA PRESKRBA«

Obrat Vrbje kmetijskega kombinata Žalec je pred dnevi odprl v Žalcu moderno trgovino, kjer se bodo lahko kmetovalci in vrtičkarji kakor občani oskrbeli z najrazličnejšimi pripomočki, potrebnimi v kmetijstvu, od velikih kosilnic in zaščitnih sredstev do umetnih gnojil in napajalnikov za papige. Obrat Vrbje je v novo trgovino vložil nad 15 milijonov starih dinarjev.

REŠITEV - STANOVANJE

Vprašanje mlečne restavracije v Laškem doslej še niso premaknili z mrtve točke. Agropromet iz Celja je sicer pripravljen investirati sredstva za ureditev, vendar doslej še niso našli primerne lokacije. Predvidevali so prostore poleg zelenjavne trgovine »Jagoda«, ki služijo za stanovanje, ker pa ne najdejo novega stanovanja za stanovalce — ostaja vprašanje mlečne trgovine še vnaprej nerešeno.

VREME

Od 5. do 11. novembra pričakujemo ohladitve s padavinami — sneg do nižin.

NI DENARJA ZA KULTURO

Iz leta v leto je bil šibkejši proračun občinskega sveta zveze kulturno prosvetnih organizacij. Prav gotovo je to najboljši dokaz, kakšen je odnos celjske javnosti do kulturno prosvetnega dela. Vendar ni bil položaj še nikoli tako kritičen kot letos, ko so izdatke omejili prav zares na minimum. Tudi predvidevanja za prihodnje leto niso optimistična. In prav zato so pred dnevi na seji predsedstva zveze kulturno prosvetnih organizacij govorili o posledicah pomanjkanja finančnih sredstev. Ne samo, da je vprašanje, če bodo lahko ohranili že tako skrčeno tajništvo občinskega sveta, huje je, da bo denarja premalo tudi za najosnovnejšo kulturno prosvetno dejavnost. To pa je seveda tudi nadaljnje krčenje tiste smeri, ki bi jo morali v tem stehniziranem obdobju še intenzivneje razvijati.

IZPAD PRORAČUNSKIH DOHODKOV

Podobno kot v ostalih občinah bivšega celjskega okraja tudi v žalski ugotavljajo, da plan dohodkov proračuna letos ne bo dosežen. Po podatkih do vključno 30. septembra in po oceni za naslednje tri mesece pričakujejo za okrog 11 odstotni izpad, kar pomeni v absolutnem znesku okrog milijon in 375 tisoč novih dinarjev. Največje zaostajanje je pri prispevku iz osebnega dohodka in prometnem davku na maloprodajo, kajti prav ti dve vrsti proračunskih dohodkov ne naraščata tako kot v preteklih letih. Vzrok je predvsem bolj umirjeno zaposlovanje oziroma celo padec števila zaposlenih.

Izdatki so realizirani s povprečno 64 odstotki. Proračunski potrošniki so nemoteno izplačevali osebne izdatke, materialne stroške pa so krili le s težavo. To pa seveda moti njihovo poslovanje.

ROGAŠKA BO UREJENA

Obrtno komunalno podjetje iz Rogaške Slatine v teh dneh urejuje v zgornjem delu Rogaške, v Ratanski vasi priključke h kanalizaciji. Istočasno obnavljajo tudi cesto pri Križu, ki jo bodo prihodnje leto asfaltirali. Po zaključku teh del bosta oba dela Rogaške komunalno urejena. Dela financira krajevna skupnost, komunalni sklad občinske skupščine in delovni kolektivi iz Rogaške Slatine.

Zagoženova mama

Teden dni pred svojim devetinosemdesetim rojstnim dnevom je pred dnevi umrla Zagoženova mama. Rojena je bila v Celju, od koder sta se oče in mati kmalu po njenem rojstvu odpravila za boljšim kosom kruha v Ameriko. Tako je že v najnežnejši mladosti čutila vso trdoto življenja in je materinsko ljubezen, ki je nikoli ni bila deležna, pozneje toliko bolj delila svojim otrokom. S Francem Zagoženom, kmečkim sinom iz Latkove vasi, se je poročila kmalu potem, ko je v nesreči z možnarjem oslepel. Bila mu je zvesta vodnica skozi življenje vse do pozne smrti v nemškem taborišču. Imela sta dvanajst otrok, od katerih so mnogi odhajali v preboldsko tovarno, od koder so prinašali domov napredno delavsko miselnost.

Zagoženova hiša je postala zavetje mnogih pionirjev predvojnega delavskega gibanja, kjer so našli v Zagoženovi mami odprte roke in srce. Tu so se skrivali pred režimsko policijo Dušan Kraigher, Rök iz Šoštanja in drugi. Tudi narodnemu heroju Slavku Slandru je bila druga mama. Dajala je hrano za robijaše v Sremski Mitrovici in za »Rdečo pomoč«.

Z okupacijo se je začel za njo najtežji del življenja. Njen dom so obiskovali kurirji, prihajali so partizani; po izdaji 1942 pa so Nemci vso družino zaprli. Pri 75. letih starosti so jo ob aretaciji psovali in suvali iz kota v kot in jo skupaj s slepim možem odpeljali v taborišče. Toda njena jeklena volja je zmagala. 1945 se je vrnila. Med okupacijo so ustrelili sina Tončka, ujeli ranjenega sina Jožeta, ki je umrl v Oswiencimu, tu pa so po mučenju v celjskih zaporih umrle tudi hčerke, Ana, Lojzka in Mici. Iz taborišča se je vrnil le starejši sin in živi sta ostali le mlajši hčerki, ki sta bili v partizanih.

Zagoženova mama, ki jo je po vojni vsakdo poznal kot partizansko mamo, je morala začeti znova, kajti dom je bil opustošen. Kljub visoki starosti ni klonila, kajti imela je pridne in delovne roke.

Vsi, ki so jo poznali, vedo, da je Zagoženova mama s svojo plemenito ljubeznijo in širokim srcem razdala vse, kar je imela; da je bil njen delež v najtežjih časih velik. Medtem ko se je njeno skromno, a plodno življenje sklenilo, ostaja za njo spomin in izrazi globoke hvaležnosti.

PISMA

SKALJEN MIR

Pred nekaj tedni je tukajšnja Cinkarna slavila še eno pomembno delovno zmago — delovati je začel še en nov obrat. To je vsekakor zelo razveseljivo in pomembno ne samo za Cinkarno in njen kolektiv, ampak za vso našo družbo.

Manj razveseljivo pa je to dejstvo za okolico tega objekta. Vsi se namreč vprašujemo, kako dolgo bomo še morali poslušati nemir, ki ga povzroča. Sum pare s primesjo plinov razjeda živce prebivalcem tega področja. Medtem ko se podnevi še nekako razgubi, je toliko hujši ponoči. Doslej smo lahko spali pri odprtih oknih, zdaj to ne bo mogoče. Kako se bodo počutili šele tisti, ki so bolni! Zdi se nam, da bi podjetje lahko prebivalcem pojasnilo, kako dolgo bo to trajalo, ali pa morda čaka na reakcijo ljudi, da bi šele potem kaj ukrenilo. Občutek imamo, da obstoje kakšni predpisi, ki bi jih morali upoštevati, čeprav tudi vemo, da je marsikaj odvisno od denarja, kot ureditev čistilnih, dušilnih in drugih naprav.

Ker smo ljudje po napornem delu v podjetjih željni in potrebni počitka, se seveda ne moremo sprijazniti s stanjem, kakršno je zdaj. Upamo, da vendarle tudi ne bo ostalo tako, kot je.

Prizadeti

KAKO JE Z DIMNIKARSTVOM?

O pojavu, o katerem bi vam rad pisal, so pred časom že veliko govorili in pisali. Pri nas v Rogaški Slatini imamo komunalno podjetje, h kateremu sodi tudi dimnikarstvo. Prav o tem dimnikarstvu bi radi občani izvedeli, kako zaračunava svoje usluge. Kajti podjetje je uvedlo enostavno pavšalni prispevek, ki ga morajo občani plačevati vsake pol leta, pri tem pa sploh ni bistveno, kolikokrat čistijo dimnike, jih sploh čistijo ali ne. V primeru, da dimnikar ne čisti dimnika, zahteva podpis od stranke, če pa je ni doma oziroma je ne najde, jo podpiše sam, kar pomeni, da je stranko obiskal. Zato prosimo uredništvo za pojasnilo, kakšen zakon obstoja oziroma kakšne pravice lahko zahtevajo od strank dimnikarji. Mislim namreč, če dimnik ni potreben čiščenja, ga tudi čistiti ni treba.

Filip Černoša
Rogaška Slatina

Pri najboljši volji vam ne moremo posredovati točnega odgovora, ker ne poznamo pravilnika, ki ga dimnikarsko podjetje gotovo ima. Vse, kar lahko z gotovostjo rečemo je to, da bi pričakovali za plačilo (ne glede na oblike) tudi ustrezno delo. Če pavšalni znesek na primer ne določa točno, kolikokrat letno mora dimnikar očistiti neki dimnik, pomeni, da je nekaj narobe in je zadevo treba urediti v prizadetem podjetju samem.

VEDNO VEČ HEPATITISA

REŠITEV ROGAŠKA SLATINA

Beseda hepatitis označuje vnetje jeter. Bolezen že dolgo poznajo. V Napoleonovih vojnah in ameriški secesijski vojni je imela zlatenica veliko vlogo; šele v zadnji vojni pa so ugotovili, da je bolezen nalezljiva.

Hepatitis so zdravili v 683. primerih. To je bilo najpogostejše obolenje v lanskem letu. V tako močnem številu se na celjskem območju ta bolezen ni pojavila v povojnem obdobju... To so besede, ki jih je predstojnik infekcijskega oddelka celjske bolnišnice, docent dr. Janko Lešničar napisal v poročilu infekcijskega oddelka za 1965. leto.

Kot ta ugotovitev pa so značilne še nekatere druge beležke iz istega poročila: Največ bolnikov je med otroci. Stalno naraščanje bolnikov za hepatitisom je odrejalo dolžino oskrbne dobe. Medtem ko so še v začetku lanskega leta zdravili bolnike s to boleznijo povprečno 25 dni, so z julijem, zaradi večjega pritiska, prešli na 15-dnevno povprečno oskrbno dobo. Povprečna oskrbna doba v 1965. letu pa je znašala 18 dni, to je 6 dni manj kot 1964. leta. V drugi polovici lanskega leta so morali odpuščati bolnike znatno prej kakor v prvi polovici. V času posebne prostorske stiske so zadrževali bolnike na oddelku le nekaj dni, da so se prepričali, če obolenje ne napreduje; nato pa so jih odpustili v domačo nego, četudi je bila jetrna funkcija močno okvarjena. Če so dopuščale prostorske razmere, so odpuščali bolnike šele, ko se je začela boljšati funkcija jeter. Razumljivo, kljub temu v vseh primerih mnogo, mnogo prezgodaj.

Predčasni odpust bolnikov pa ima neugodne epidemiološke in klinične posledice. Bolniki izločajo virus 4 do 5 tednov od začetka ikterične faze, to je od časa, ko so prišli v hospitalizacijo. To pomeni, da bi morali vsaj štiri tedne po pričetku ikterusa hospitalizirati te bolnike že zaradi epidemioloških razlogov, da ne bi širili obolenja. Razen tega kažejo izkušnje, da se jetrne funkcije normalizirajo mnogo kasneje, če so bolniki predčasno odpuščeni. Na infekcijskem oddelku celjske bolnišnice nadalje ugotavljajo, da prehaja bolezen pri tistih bolnikih ,ki so bili v bolnišnici premalo časa, bolj pogosto v kronično obliko, kakor pa pri onih, ki so jim zagotovili ustrezno dobo zdravljenja v bolnišnici. Številke nadalje potrjujejo, da je rekonvalescenca daljša, čim prej odpustijo bolnika iz bolnišnice. Bolniki doma večinoma iz objektivnih razlogov nimajo ustreznega režima, ki ga lahko nudi samo bolnišnica. Če kronične hepatitise ne zdravijo, lahko preide to do 30 % teh bolnikov v cirozo.

Tudi to so nekatere ugotovitve iz lanskoletnega poročila infekcijskega oddelka celjske bolnišnice; toda ugotovitve, ki v enaki, če ne še v večji meri veljajo za letošnje obdobje, ki je glede na število bolnikov dosti bolj kritično. Iz poročila o razvoju in zdravljenju hepatitisa v devetih mesecih letos povzemamo, da so samo v celjski bolnišinci zabeležili 2001 bolnika (Gorica 132, Koper 311, Kranj 304, Ljubljana 1101, Maribor 968 in Novo mesto 284). Od skupnega števila hepatitisa v Sloveniji odpade torej samo na širše celjsko območje dve petini bolnikov! Zakaj takšno stanje prav na tem področju, je težko reči. Vsekakor pa gre za kompleks problemov in vzrokov, za neurejene higienske razmere, za določena socialna vprašanja in ne nazadnje tudi za to, da en primer sproži drugega in še več. Po podatkih, ki so jih ugotovili, pravijo, da je na širšem celjskem območju dosti več bolnikov kot pa govorijo te številke in da pridejo na enega hospitaliziranega bolnika še trije. To so pa številke, ob katerih se je treba ustaviti in razmisliti, zlasti še, ker gre v večini primerov za otroke oziroma mlade ljudi, ker gre sploh za ljudi! Po socialni strukturi pripada okoli 70 % bolnikov delavskim, 18 % kmečkim in okoli 10 % uslužbenskim družinam. Po starostni strukturi jih je skoraj 44 % v starosti med petim in desetim letom, skoraj 30 med desetim in petnajstim, nad 12 % do petega leta itd. Torej v glavnem mladi ljudje!

Zanimivi so tudi podatki, kako je bila ta bolezen razširjena v posameznih občinah. Seveda gre tudi tu za primere, ki so jih zabeležili na infekcijskem oddelku celjske bolnišnice. Stanje je naslednje: Šentjur 268, Šmarje 154, Celje okolica 172, Celje mesto 109, Žalec 276, Konjice 349, Velenje 188, Laško 66, Hrastnik 86, Mozirje 45, Zagorje 17, Vojnik 113, Krško 13, Sevnica 57 itd.

Če bi imel infekcijski oddelek celjske bolnišnice zadostno število postelj, bi o problemu, o epidemiji hepatitisa ne govorili. Tako pa je zaradi prostorske stiske nastalo vprašanje, ki terja javno obravnavo in skupno rešitev. Če povemo, da ima infekcijski oddelek bolnišnice v Celju 77 postelj, da pa so imeli v devetih mesecih letos povprečno na oddelku po 88 bolnikov, je to dovolj! Rešitev so iskali v drugih prostorih. Tako so predavalnico spremenili v bolniško sobo, razen tega sta v mnogih posteljah ležala tudi po dva mlada bolnika.

Zaradi izrednega pritiska pa se je zmanjšala povprečna ležalna doba v bolnišnici. Če je še 1964. leta znašala tistih idealnih 25 dni, se je v devetih mesecih letos v povprečju znižala na 8.5. Tudi te številke veljajo seveda samo za hepatitis. O posledicah takšnega stanja smo zapisali v prvem delu, ko smo povzeli nekatere ugotovitve iz poročila o delu infekcijskega oddelka celjske bolnišnice v preteklem letu. Pritisk oziroma naval bolnikov na oddelek je bil velik, postelj pa premalo. Višek torej za več kot deset! In tu je probelm, ki je sprožil nova ugibanja, nove rešitve in nazadnje tudi predlog za ustrezno rešitev izredno težkega problema. Rešitev so nakazali zdravstveni delavci sami, o njej pa so razpravljali tudi na nedavni seji zdravniškega društva oziroma v okviru zavoda za zdravstveno varstvo. Rešitev je v tem, da bi dobili v (več ali manj priznani) Rogaški Slatini ustrezno stavbo, jo primerno uredili, izolirali ter vanjo namestili tiste srednje težke bolnike, za katere ni nujno, da se neposredno pod specialistovim nadzorstvom. Predlog za takšno rešitev problema je idealen, saj bi z njim rešili ne samo težaven položaj infekcijskega oddelka in s tem bolnike, ki morajo zaradi pomanjkanja prostorov predčasno zapuščati bolniško nego, marveč tudi zdravilišče v Rogaški Slatini. Inačic za to rešitev je več, toda upajmo, da bo prevladovala tista, ki bo najbolj sprejemljiva za vse, predvsem pa za bolnega človeka.

Predvidena kombinacija z Rogaško Slatino bi najbrž trajala kaki dve leti, kajti v tem času računajo na nadaljnje naraščevanje hepatitisa, pozneje pa na njegov upad. Rešitev je ustrezna tudi zaradi tega, ker bi se tako izognili novi investiciji, hkrati pa na hiter in povsem zadovoljiv način rešili položaj.

M. B.

Spremembe pred našimi očmi

To, kar se dogaja pri nas, poteka pred očmi vse javnosti. Ničesar ne skrivamo, ničesar ni takšnega, da bi bilo treba ugibati, češ kaj se dogaja za kulisami. Celo o napakah in zlorabi službe državne varnosti so govorili javno. To dokazuje, da je Jugoslavija čedalje bolj odprta tribuna, s katere delovni ljudje odkrito in pogumno govore o dobrem in slabem. Socialistične sile so že dovolj močne, da lahko javno spregovore tudi o najbolj občutljivih zadevah. To ni slabost; to je dokaz moči samoupravljanja pri nas.

Kaj se dogaja pri nas po IV. plenumu CK ZKJ? je pogosto vprašanje, ki si ga zastavljamo. Odgovor je tale: prizadevamo si še hitreje demokratizirati vsa področja našega življenja. V Zvezi komunistov in v vsej družbi ustvarjamo razmere, v katerih bodo razne kadrovske in druge spremembe nekaj povsem normalnega, brez dramatičnosti in pretresov.

Zdi se, da nekateri ljudje na tujem napak ocenjujejo zadnje dogodke pri nas. Ker niso dovolj sledili razvoju demokratičnih institucij in socialističnih odnosov pri nas, pogosto uporabljajo merila, kakor da gre za prejšnji administrativni sistem. Nekatere deformacije v Sovjetski zvezi v stalinskih časih so zapustile pri marsikomu predsodek, da morajo biti v socialističnih državah na odgovornih položajih vedno eni in isti ljudje. Če koga zamenjajo, že vidijo v tem dokaz, da se v državi nekaj menja, kakor da je trdnost socialistične države samo stvar nekaj vodilnih ljudi. Delovni ljudje Jugoslavije v resnici ustvarjajo sistem, v katerem spremembe v najvišjih vodstvih — kakor, denimo, odstavitev Rankovića — ne bo nič razburljivega, dramatičnega.

Pri nas začenja v okviru socialistične demokracije, kakor je rekel tovariš Kardelj na V. seji CK ZKS, delovati mehanizem avtomatične nezaupnice temu ali onemu organu. Na primer: skupščina bo dala nezaupnico vladi, če bo ta vztrajala na stališčih, ki jih skupščina ne bo mogla sprejeti. In narobe: vlada bo dala ostavko, če bo skupščina zahtevala nekaj, za kar vlada ne bo mogla prevzeti odgovornosti uresničevanja.

Že na VI. kongresu ZKJ leta 1952 v Zagrebu, ko je prejšnja komunistična partija dobila tudi novo ime, je bila zasnovana nova vloga Zveze komunistov, vloga, ki temelji na demokratičnih sredstvih njenega uresničevanja. Takrat je bilo rečeno, da komunisti nimajo namena, da bi vladali namesto ljudi, čeprav v njihovem interesu, temveč da je njihova naloga usmerjati in usposobljati ljudi, da bodo sami znali vladati in urejati družbene zadeve. To je bilo vodilo vseh nadaljnjih sprememb v družbi. Samoupravljanje se je razvijalo na vsa področja družbe. Delavci so prevzemali iz rok države čedalje več pooblastil. Zdaj razpolagajo delovni kolektivi že z 69 odstotki ustvarjene nove vrednosti, medtem ko ostane družbenopolitičnim skupnostim (občina, okraj, republika, federacija) in socialnemu zavarovanju vsega 31 odstotkov. V naslednjih letih se bo ta odnos še naprej spreminjal v prid delovnim organizacijam.

Jugoslavija leta 1966 torej ni več to, kar je bila leta 1952. Načelo idejne vloge Zveze komunistov Jugoslavije, kakor je bilo zasnovano na VI. kongresu, je treba bogatiti z novimi spoznanji, predvsem pa oblikami in metodami njenega konkretnega uresničevanja. Na tej stopnji razvoja družbe je to že mogoče. Izvajanje gospodarske reforme je odprlo številne probleme, ki so obstajali tudi prej, le da so bili zastrti z zaveso kompromisov, iluzijo enotnosti za vsako ceno itd.

Brionski plenum potemtakem ni bil samo posledica subjektivnega hotenja ljudi. V resnici se je bilo samoupravljanje že tolikanj okrepilo, da je s svojo politično močjo lahko omogočilo IV. plenum in vse drugo, kar mu je sledilo. To je omogočilo tudi Zvezi komunistov, da je odvrgla od sebe breme raznih kompromisov, iluzijo lažne enotnosti in smelo obračunala z birokratsko-etatističnimi, se pravi državnolastniškimi težnjami v lastnih vrstah, in to v samem vrhu. V družbi je nastala nova kvaliteta, ki je omogočila Zvezi komunistov, da se je začela otresati ostankov tradicionalizma, dogmatizma in vsega, kar se je lepilo na njo in kar ne sodi več v današnji čas. Zveza komunistov mora postati še bolj Zveza komunistov samoupravne družbe in manj partija, kakršna je bila nujna v dobi ilegalnega boja in ki v novih razmerah ne ustreza več. V njej je treba ustvariti demokratična sredstva, ki bodo čimbolj povezovala vodstva s članstvom, da bi tako onemogočili nastajanje takih kultov, kakršen se je razvil v osebi Ranković. In še nekaj: Zvezo komunistov je treba odpreti, postaviti jo tako, da bo sestavni del samoupravnega sistema, ne pa nekaj zunaj njega.

Ko so v CK ZKJ in v republiških centralnih komitejih izvolili nove organe, se je marsikdo vprašal, čemu je to potrebno, kaj se bo s tem spremenilo. In res: če bi kdo sodil, da je to začetek in konec reforme Zveze komunistov, bi bil upravičeno razočaran. V resnici je to šele začetek. Da bi lahko uspešno sprejeli reformo, je bilo treba najprej spremeniti tudi odnose v najvišjih vodstvih. Zagotoviti je treba stalno delo članov centralnih komitejev in njihovo večjo povezanost s članstvom. Izrabiti je treba vse možnosti družbenega ustvarjanja, pobude članstva, ustvarjalnost znanosti, kulture itd. Le tako bodo lahko vodstvo Zveze komunistov Jugoslavije in vodstva ZK republik s svojimi sklepi izpričevala resnične interese delovnega razreda in s tem tudi drugih delovnih ljudi. Le tako bodo vodstva lahko uspešno spodbujala nadaljnjo demokratično preobraževanje Zveze komunistov Jugoslavije in vse družbe. F. S.

SESTALI SO SE BIVSI BORCI

Kot že več let zaporedno vsako jesen so se pred dnevi zopet sestali nekdanji slovenski vojaki. Preko osemdeset jih je prišlo iz raznih krajev bivše spodnje Štajerske. Obujali so spomine na tiste, za slovenski narod težke čase. Tedaj so prav slovenski zavedni podoficirji imeli največji delež pri zaščiti jugoslovanskih revolucionarnih mladincev-dijakov-enoletnikov, nadalje učiteljev ter tudi ostalih protiavstrijsko zavednih ljudi, ki so bili označeni, kot — politično nezanesljivi. Med temi je bilo tudi veliko Srbov, ki so po sarajevskem atentatu sedeli v ječah v Ardu in bili za leto in pol dodeljeni v razne pešpolke širom po bivši Avstro-ogrski in tako tudi v ta Celjski polk.

ZABELEŽENO ZA VAS

MOGOČE JE MOGOČE

V neki občini je podjetje, v katerem imajo zaposleni razmeroma visoke osebne dohodke. V isti občini pa je tudi nekaj šol, na katerih so osebni dohodki prosvetnih delavcev razmeroma nizki. Tako je v splošnem v marsikakšni občini. V občini torej, kjer je tisto podjetje, ima na primer administratorka višje osebne dohodke kakor človek s tretjo stopnjo fakultetne izobrazbe. Ljudje se vprašujejo, kako je to mogoče. Mogoče, kajti pri nas je marsikaj mogoče. Mogoče bi bilo celo narobe, da bi namreč imela administratorka nižjo plačo, seveda pa se ob tem najbrž ne bi nihče vpraševal, kako je to mogoče, ker bi se zdelo enostavno mogoče. Mogoče je torej mogoče, nemogoče pa je prav tako mogoče in mogoče je celo nemogoče. Vse je odvisno od tega, kako kje vrednotijo delo. Verjetno človek s preveliko izobrazbo na mestu, ki terja nižjo izobrazbo, ne bi bil preveč uporaben in zato ne bi mogel dobiti večjo plačo, kar pomeni, da je bolje, če ostane na mestu, kjer je, z enako nizkimi dohodki. Podobno tudi administratorka najbrž ne bi mogla opravljati njegovega dela in bi tudi imela nižje dohodke, zato je tudi zanjo bolje, da je tam, kjer je, zakaj bi po nepotrebnem razburjali duhove? Če ima kdo nizke osebne dohodke, ker si je prizadeval, da bi nekaj dosegel, se lahko pritožuje nad samim seboj, ker je slučajno ali pa po svoji volji tam, kjer ni denarja. Vsi ne moremo imeti visokih plač, kajti eni denar ustvarjajo, drugi so neproduktivni in ga samo trošijo. To je zelo ekonomsko pametna logika. A nekoč bo bolje; morda že prihodnje leto.

Kozorog

PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVET

Nadvse zanimiv dogodek zadnjih dni se je primeril v Saigonu, kjer so člani osvobodilnega gibanja s topniškimi streli razbili parado južnokorejske vojske, ki je bila določena za obletnico padca Din Diemove vlade. Granate so padle tik pred tribuno in na cesto, po kateri naj bi bila parada. Častniki na tribuni so se vrgli na tla, paradne čete pa so se razbežale. Bilo je nekaj mrtvih, ameriški helikopterji pa so zaman iskali topove, ki so razbili slovesnost.

Nasprotja med Kitajsko in Sovjetsko zvezo so sicer že dolgotranja, a od časa do časa prihaja do ostrejših javnih priznanj o trajnosti tega nasprotja. Prav te dni so Sovjeti poslali Kitajcem noto, zaradi demonstracij rdeče garde pred sovjetskim veleposlaništvom, kar so seve Kitajci zavrnili kot nesmisel. Leonid Brežnjev je očital kitajskim voditeljem, da so poteptali načela proletarskega internacionalizma, ko so povsem odrekli sodelovanje v reševanju vietnamske krize.

Toda Kitajci se ne zmenijo ravno dosti za dogajanja izven svojih meja, ker so še vedno močno zaposleni s svojo »kulturno revolucijo«. Ostri pomisleki, ki so se javili v nasprotovanju početju »rdeče garde« so že kazali na morebitne kompromise, a očitno je, da vodstvo rdečegardistov noče odjenjati in znova poziva na dosledno borbo proti vsem reakcionarjem z geslom: »Psa, ki šepa, je potrebno dotolči!« Njihovo načelo je rušenje, kajti na ruševinah bodo gradili novo prihodnost. In prav to načelo rušenja dopušča možnost, da kongresu »porušili« veliko avtoritet bodo na bližnjem vsekitajskem kongresu »porušili« veliko avtoritet in spremenili tudi marsikaj v državni organizaciji.

Kadar je Amerika pred volitvami, ponorijo tudi najbolj resni ljudje. Četudi bi trenutno obdobje lahko šteli še za priprave na predvolilno kampanijo, smo že priče številnih nenavadnih dogodkov, ki mednje štejejo tudi potovanje predsednika Johnsona. Spotoma se je zglasil za trenutek celo v Južnem Vietnamu, a povsod so ga študeti pričakali z demonstracijami in metali na njegov avtomobil vse do raznih barvil. Marsikje je le za las ušel telesnim poškodbam. Če si je s tem pridobil ugled v ZDA, je seveda vprašanje, kajti vedno več Američanov se navdušuje za kandidaturo Boba Kennedyja.

Ob sporu, ki se je vnel med Gano in Gvinejo, ko so v Akri aretirali skupino gvinejskih diplomatov, bo posredoval tudi U Tant. Gana je namreč zadržala skupino, ki je bila namenjena na konferenco OAE ter terja, da Gvineja dopusti povratek Gancem, ki so jih zadržali v Gvineji. Torej smo v mirnem obdobju priče strateških zamenjav »ujetnikov«. Medtem pa se je v Adis Abebi začela konfrenca OAE ki šteje zdaj 38 članic; nova člana sta namreč Lesoto in Botusano, deželi, ki sta pred nedavnim postali neodvisni.

Pred skupščinsko razpravo o urbanističnem programu vplivnega območja mesta Celja

Načrtno v prihodnost

Pojasnjuje ing. Branko Rebek, novi mestni arhitekt

V PRETEKLOSTI SO OBČANI POGOSTO NASPROTOVALI RAZNIM ARHITEKTONSKIM IZVEDBAM IN ZAMISLIM; OBIČAJNO SICER ZARADI NEPOUČENOSTI IN TRENUTNE OCENE POLOŽAJA, NEKAJKRAT PA TUDI POVSEM UPRAVICENO.

Vsa nasprotja in nesporazumi so nastajali, nam je odgovoril mestni arhitekt ing. Branko Rebek, predvsem zato, ker nismo imeli dokončnega urbanističnega programa. Čas je prehiteval načrtovalce in zato so nastale nekatere nagle odločitve, ki so se sicer po možnostih vključevale v perspektivni razvoj, a ponekod so vendarle porušile skladnost urbanega razvoja mesta in občine.

Nujnost dokončnega urbanističnega programa vplivnega območja občine je zategadelj toliko bolj očitna, ker bodo iz njega izhajali nesporni ureditveni in zatem še zazidalni načrti posameznih predelov in nobena — še tako nujna in hitra odločitev — ne bo več mogla porušiti skladnosti razvoja, ki ga bo določal urbanistični program.

URBANIZACIJA NASELJA V OBČINI CELJE

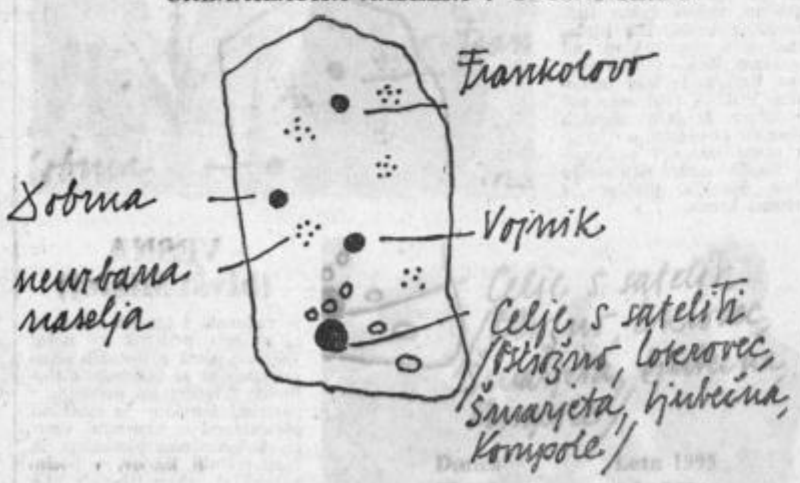

Število prebivalcev:	Danes	Leta 1995
Celje	32.000	59.000
Vojnik	1.500	4.500
Dobrna	400	700
Frankolovo	200	400

Zdaj prebiva v urbanih področjih 56 % prebivalcev, a v tridesetih letih se bo odstotek povečal na 75 %. Današnje evropsko povprečje v urbanih naseljih je 60 %.

Med nesporazume v zazidalni dejavnosti, ki jim občani posvečajo precej kritike, sodi tudi vprašanje individualne gradnje. V sodobno organizirani družbi bi morala imeti blokovska gradnja prednost, ker je individualna gradnja lahko šele posledica velikega standarda. A pri nas je ironija v dejstvu, da je blokovska gradnja še vedno dražja od individualne. Toda kjub temu ne bi smeli vztrajati pri individualni gradnji povsod in za vsako ceno, kajti Celje ima zelo neugodno lego in le malo ustreznih površin za blokovsko gradnjo in te površine bo potrebno tudi izkoristiti, če bomo hoteli rešiti vprašanje koncentracije mestnega prebivalstva. Individualna gradnja z razmeroma majhnimi krediti, ki jih dajejo podjetja svojim članom, tudi ni ustrezna ekonomska rešitev, ker takšna gradnja izmozgava delavca in mu odvzema potrebno energijo za delovno storilnost ter marsikdaj ogroža tudi zdravje vse njegove družine. Individualno gradnjo, ki jo bomo nadaljevali v določenih predelih, bi bilo dosti bolje prepustiti v izvedbo podjetjem, ki bi jih dogradila do tretje faze (do strehe), nakar bi nadaljevali uporabniki sami. Kritika se je pogosto dotaknila tudi lokacije hotela Celeia oziroma sploh zazidave takoimenovanega novega centra po idejnem osnutku bratov Kocmut iz Maribora. Lokacija je sicer pravilna in tudi načrt centra se bo uresničeval (premestitev železniške in avtobusne postaje, upravne zgradbe celjske industrije in pd.) vendar soglašam, da je bila v današnjih razmerah gradnja hotela preuranjena.

Vsakršni kritiki se bomo v prihodnje lahko izognili — pa tudi napakam in spodrsljajem — če bomo gradili načrtno in vsako stvar ob pravem času, in seveda, če bodo občani tudi spoznali načrte za perspektivni razvoj mesta in občine sploh. Prve načrtne zasnove celjske urbanizacije izhajajo iz leta 1937 in so delo prvega celjskega mestnega arhitekta ing. Blaža Pristovška, ki je tudi dolga leta skrbel za res načrtno urejanje mesta. Prihodnjo urbanizacijo lahko nadaljujemo samo na njegovih temeljih.

Vplivni urbanistični program, ki naj bi o njem še ta mesec razpravljala občinska skupščina in ga potrdila, predvideva za mesto takoimenovani razvoj v krakih: torej gradnja blokov v krakih, med njimi pa do dve sto metrov široki zeleni pasovi, kar naj bi izoliralo stanovanjske predele od industrije, ki bi se širila proti Bukovžlaku in Gajem. Za mestno področje izdelujemo še nekatere druge nujne načrte, ki bodo izdelani že prihodnje leto: ureditveni načrt mesta, načrt prometnega režima, trgov, zapolnitev škrbin, ki so nastale med vojno, zbir celotne dokumentacije zgodovinskih dragocenosti in podobno. Večina teh načrtov potrebuje sodelovanje večih institucij in organov, zato pa bo to tudi dokumentacija trajne vrednosti, ki bo dopuščalo samo načrtno urejanje in preurejanje mesta v prihodnosti.

V ostalem pa določa urbanistični program vplivnega območja občine smotrno razdelitev občine in namembnost površin: zazidalne površine urbanih naselij, kmetijske površine, industrijska področja in podobno, kakor naj bi se občina razvijala v prihodnjih tridesetih letih. Ob razgrnitvi načrta so sicer le nekateri pokazali pravo zanimanje zaradi česar lahko tudi v prihodnje pričakujemo neuko kritiko in pomisleke. Toda ko bo program potrdila skupščina in republiški organi, bo postal zakon in morebitno negodovanje bo povsem odvečno.

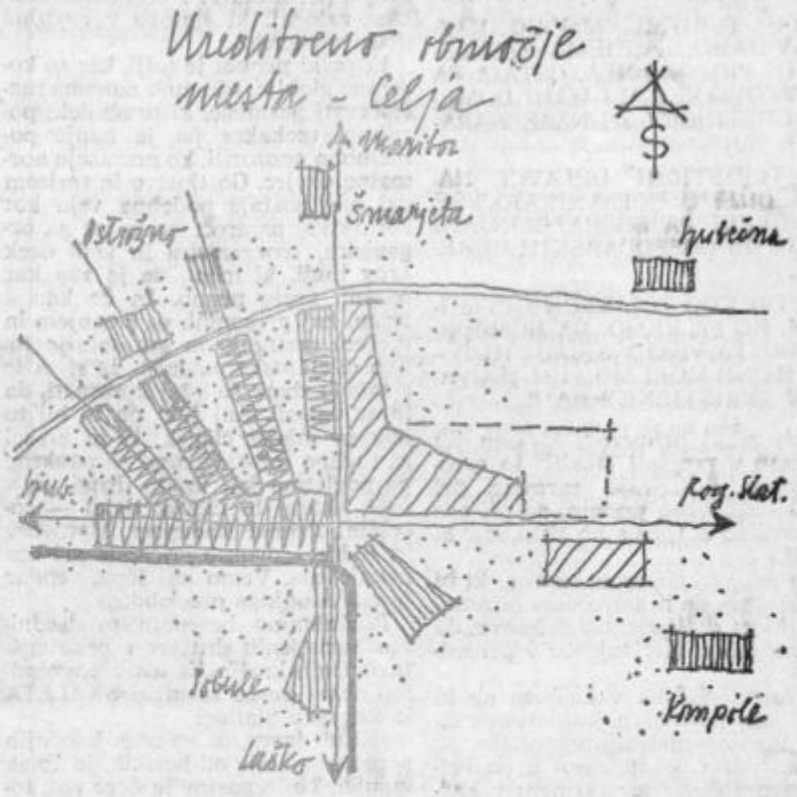

Proti Teharju in Storam predvideva urbanistični načrt zložno odmiranje stanovanjske gradnje in širjenje industrije. Železarna in Cinkarna bosta postali sosedi, med Teharsko cesto in regulirano Voglajno pa bo imela svoje mesto težka obrt. V smeri Golovec—Šmartno v R/d je predviden zelen pas, perspektivno opuščanje celjske opekarne in gradnje rekreacijskega centra. Šmarjeta bo satelitsko stanovanjsko naselje; Dobrna, Vojnik in Frankolovo pa zaključena urbana naselja. Vmes bodo ostale kmetijske površine. Področja Lokrovec, Medlog, Ostrožno bodo ostala na razpolago za individualne gradnje in zaključena satelitska stanovanjska naselja. Na jugu zaključujejo Polule z individualno gradnjo.

Program predvideva tudi dosledno rezervacijo površin za rekreacijo: Celjska koča—Svetina, Frankolovo—Crešnjice (kjer so predvideni viničarski weekendi pod pogojem, da se bodo koristniki ukvarjali z vinogradništvom), Šmartno v R/d (perspektivne možnosti vodnega športa ob umetnem jezeru), vsi zeleni klini v mestu, Stari grad in Anski vrh do Petrička.

Herbert Savodnik

Odprta samopostrežna trgovina »Merx« na Otoku

NEZADOVOLJIVI OTOČANI

POSLOVODJA ZAGOTAVLJA: »Vsak dan bo bolje«

Dolgoletne želje prebivalcev Otoka, da bi se izboljšala oskrba tega mestnega predela, so se sledjič uresničile, kajti Merx je pred dnevi odprl svoj market ob Ljubljanski cesti.

Otočani, ne samo tisti, ki neposredno težijo k novi samopostrežni trgovini, temveč tudi tisti, ki so bili poprej stalni kupci v Centrovi samopostrežni trgovini ob Trubarjevi ulici, so z veseljem in radovednostjo stopili v novo prodajalno.

Presenetila jih je vrsta novosti, kakršnih doslej nismo poznali v celjskih samopostrežnih trgovinah: prijetna glasba iz dvanajstih zvočnikov kratkočasi kupce v trgovini, embalažo lahko oddajo takoj pri vhodu, da se lahko razbremenijo nepotrebnega prenašanja (predvsem steklenic) skozi trgovino, poseben oddelek spominkov, časopisov, cigaret in znamk, nadvse pa so bili kupci navdušeni, ker so našli izredno bogato izbiro ter posamezne izdelke, ki jih sicer v Celju že nekaj časa ni bilo v nobeni prodajalni: bučno olje, majhni in veliki zavitki »Mixala« in še nekatere druge reči.

Poslovodja Jože Vidnar: »Vsak dan bo bolje!«

Gospodinje, ki so močno zaposlene, so se razveselile predvsem dejstva, da mleka in kruha ni zmanjkalo niti tik pred dvajseto uro. Vse te prednosti so kupci opazili, a ob njih so se dvomljivo nasmihali, češ to je zdaj za reklamo, pozneje pa bo tako, kakor povsod drugod. Toda prizadevni poslovodja Jože Vidnar, ki ga je vedno polna vsa trgovina, je ob takih opombah strankam zagotavljal: »Ne samo tako, še boljše bo! Iz dneva v dan si moramo prizadevati, da bomo stranke zadovoljili, zato vas prosim, kar povejte, če še kaj pogrešate. Vaše želje si bom zapisal in jih bomo takoj uresničili.

Povprašali smo tudi nekaj prebivalcev Otoka kako so sprejeli novo samopostrežno trgovino. Večidel so odgovorili z odobravanjem, razen že znanega pomisleka, koliko časa bo trgovina tako dobro založena. Našli pa smo tudi takšne, ki jih nič ne more zadovoljiti. Ti so pravili: zakaj ni trgovina zgrajena v dve nadstropji! Imeli bi lahko tudi tekstil, možnost bi bila za brivsko frizerski salon, za šiviljo in krojača, čevljarja in podobno.

Da, marsikaj bi še potrebovali na Otoku, a zadovoljni smo lahko, da je zdaj vsaj za prehrano preskrbljeno. Toda tudi Merx še ni rekel zadnje besede. Ob samopostrežni trgovini so uredili parkirni prostor, na svoje stroške postavili tudi prometni znamenji: prehod za pešce, ki sta z utripajočo svetlobo prvi te vrste v Celju sploh. Čez poletje pričakujejo, da se bodo tu zadrževali tujci, zato so z veseljem prevzeli tudi prostor, ki je bil namenjen za pošto in v njem uredili bife, ki bo potreboval sicer še sanitarno ureditev. In še drugo imajo v mislih.

Toda, da bi ostalo vsaj tako, kakor je danes! Četudi zagotavlja poslovodja, da bo bolje. H. Š.

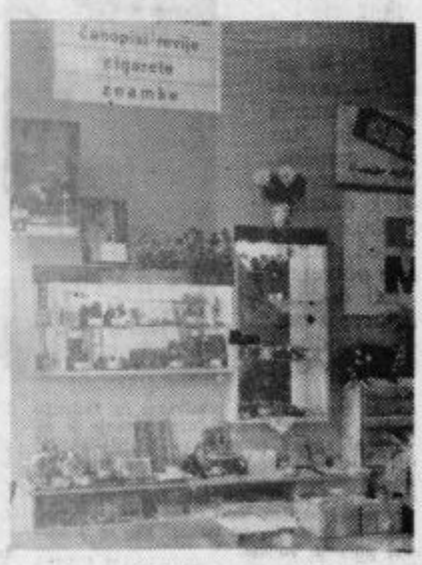

Poseben oddelek s spominki, časopisi, revijami, cigaretami in drugim drobižem, ki je mikavno urejen na policah

Omejitev električne energije v mesecu septembru

RAHEL VZPON PROIZVODNJE

Zadnje trimesečje kaže na boljšo proizvodnjo

Ob primerjavi proizvodnih uspehov v posameznih letošnjih mesecih z lanskim povprečjem ugotavljamo, da je bila pod lanskim povprečjem samo letošnja julijska proizvodnja, ob primerjavi posameznih mesecev pa vidimo, da je bil slabši letos samo april. Sam mesec september pa izkazuje, da je bila proizvodnja za 2,7% boljša kot avgusta, za 7% večja kot septembra 1965 in za 8,8 % boljša od lanskega povprečja. Celotno obdobje januar-september izkazuje zato za 6,4 % boljšo proizvodnjo kot enako obdobje v letu 1965, a po letošnjih predvidevanjih je še vedno proizvodnja za 0,2% v zaostanku.

Primerjave dokazujejo ,da je proizvodnja v drugi polovici leta naraščala hitreje kot v prvi polovici letos in če ne bo prišlo do večjih izpadov zaradi predvidene omejitve električne energije ali zaradi morebitnega pomanjkanja surovin in reprodukcijskega materiala, moremo pričakovati, da bo industrija uresničila letošnja pričakovanja.

Če primerjamo letošnjo v obdobju od januarja do septembra, ugotovimo, da je lanske uspehe najbolj presegla kemična industrija (25,4%) zelo dobre uspehe sta dosegli tudi barvasta in tekstilna industrija, medtem ko sta občutno slabši lesna in grafična industrija. V ostalem je letošnji obseg proizvodnje v glavnem enak lanskemu.

Med posameznimi podjetji lahko v tem obdobju omenimo železarno Štore, kjer je v septembru obratoval elektraplavž z omejitvami, a še večji izpad lahko tu pričakujemo v oktobru, ko predvidevajo izpad električne energije za 22%. V Cinkarni je septembrska proizvodnja rekordna, ves mesec je že obratovala nova žveplena kislina, medtem ko je zaostala proizvodnja organskih barvil, ki je odvisna od proizvodnje v tekstilni industriji.

V kovinski industriji je raven proizvodnje enaka lanski, zaostajata še EMO in IFA. EMO ni izpolnila količinskega plana v emajlirnici, razen tega ima še precejšnje težave v oskrbi s surovinami in pomanjkanju deviz. IFA je dobila prisilno upravo, sicer pa je primanjkovalo materiala za izdelavo gorilcev in majhna naročila za strojne usluge. V podjetju pričakujejo, da bodo s pospešeno obdelavo tržišča v prihodnjih mesecih dobili tovrstna naročila.

Kemična industrija presega letos kar za četrtino lansko proizvodnjo, industrija gradbenega materiala pa je količinsko v zaostanku predvsem zaradi nižje proizvodnje v apneniku Pečovnik. Zaostanki v lesni industriji so predvsem zaradi manjše proizvodnje pohištva in parketa, katerega izvoz je v stagnaciji.

Tekstilna industrija presega lansko proizvodnjo, četudi je proizvodnja v Metki in TVO Škofja vas še vedno nekoliko manjša, pač pa je proizvodnja v Topru za 22 % višja od lanske. Metka se je sicer usmerila v večjo proizvodnjo oplemenitih tkanin, medtem ko je TVO Škofja vas tudi v zadnjih mesecih nekoliko povečala proizvodnjo zaradi boljše zaloge volne.

Letos je bilo v glavnem opaziti le rahlo naraščanje delovne sile, kar se je v septembru ustavilo (konec sezonskih zaposlitev), a v celoti je bilo letos v povprečju za 1,2 % manj zaposlenih kot lani, kar pomeni, da bi lahko ob primerjavi zaposlenih in naraslega fizičnega obsega proizvodnje zatrdili, da je v obdobju januar — september narasla produktivnost za 7,7% nad enakšno lansko obdobje. Herbert Savodnik

KRAVA PRI GOBCU DOJI, TURIZEM PA . . .

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

● O TURIZMU MNOGO RAZPRAVLJAMO, SPREJEMAMO SKLEPE IN PRIPOROČILA, OSTAJA PA SE VEDNO VEČ ALI MANJ DOMENA GOSTINCEV IN NAŠE NARAVE.

● TURISTIČNI DELAVCI NAPOVEDUJEJO IN PLANIRAJO, VSE NAPOVEDI PA SE RAZBLINJAJO V NIČ OB GOSPODARSKIH UKREPIH.

● OD KOD TOLIKSEN OPTIMIZEM, KO PA VEMO, DA DOMAČEGA GOSTA VSAJ V SEDANJIH POGOJIH NE MOREMO PRIČAKOVATI V TURISTIČNE KRAJE.

Teh nekaj primerov, ki smo jih nanizali v prejšnji številki in verodostojno ilustrirajo razmere pri nas — zgovorno pričajo, da pri nas turizem še dolgo ne bo tisto, kar bi želeli.

To ne, ker nimamo kadrov, ki bi se zavedali, da njihovo delo ni samo nekajurna dolžnost, temveč skrb, da si omogočijo življenje še v prihodnje.

Primer telefona v Laškem ne bi smel biti posplošen, kajti vemo, da tudi gostje ponekod prekoračijo vse meje, toda če seštejemo in analiziramo probleme ter razmere v Laškem, pridemo do skupnega imenovalca, ki bi naj predstavljal ozko skupino ljudi, kot majhne bogove turističnega življenja in razvoja.

Laški primer je tembolj izrazit, ker hotel Savinja z ničimer ne doprinaša turističnemu razcvetu v Laškem, ima le koristi, kajti v Laškem je turistično društvo, ki ga sestavljajo predstavniki družbenopolitičnega življenja in delovnih organizacij — tisto, ki poleg zdravilišča (vode) nudi gostu nekaj več kot samo zdravje in sprehode v naravo.

Torej doklej bi naj tako kot v Laškem vsi drugi skrbeli za razvoj turizma, le gostinska podjetja, ki imajo največje koristi od njega — ne. Poglejmo od bliže primer Piva in cvetja, Flosarski bal, pa če hočete tudi žalsko Maškarado. Zopet pridemo do nerazumljivega dejstva, da namreč za praznik Piva in cvetja v Laškem kažejo najmanj volje in skrbi — gostinci. In to tu, kjer levji delež pri organizaciji in sami pripravi te že tradicionalne prireditve nosijo delovne organizacije (pivovarna! in druge, na primer turistična organizacija, ki v tem primeru preraste v vsesplošno organizacijo. K sreči, kajti drugače, in letos je to že kazalo — te prireditve ne bi bilo. Zaradi nesposobnosti določenih ljudi, ki jim prija vse tako, kot je.

Ljubenski primer s Flosarskim balom je podoben. S prerekanjem in organizacijskimi razprtijami končajo nekaj dni pred prireditvijo. Gostinci stoje ob strani in čakajo na svojih pet minut, ko bo priletel masten zalogaj, ki jim ga v gostilne drugi usmerijo.

Rogaški primer je težji, ker so korenine globlje. Nimamo namena razčiščevati nesmisle, ki se ob delu porajajo, vsekakor pa je nanje pomembno opozoriti, ko prerasejo normalne okvire. Gostinstvo in turizem pri nas postaja podobna veja kot zdravstvo, namreč: vrsto let ga organizira, reorganizira in vodi ozek krog ljudi, ki meni, da je vse kar naredi, sveto pismo. In če kdo s strani kaj pripomni, ga z ognjem in mečem raztrgajo in mu obesijo toliko diletantske navlake, da si ta le s težavo zbere še kdaj hrabrosti, da bi se oglasil. Kaj šele, da bi bil to kakšen mlajši človek, ki ni zrasel za točilno mizo. Ozrimo se naokrog pa pogljemo kaj imajo drugi, tu v naši, skoraj bi človek dejal — soseščini. Primer Radencev, Moravcev in še kje zgovorno priča, da pri nas nekaj šepa. Vemo kaj šepa, vendar je vsaka odjuga preslabotna.

Prisluhnimo besedam predsednikov turističnih društev v nekaterih turističnih krajih. Za uvod povzemimo nekaj besed tovariša SKALETA iz Rogaške Slatine:

»Kljub temu, da so cene letošnjih penzionov nižje od lanskih, je obisk manjši. Tujih gostov je sicer več, toda štiri petine gostov v Rogaški še vedno predstavljajo domači gostje. Občuten je vpliv reforme, ki je bistveno spremenil politiko socialnega zavarovanja.

Zaradi razmer, ki vladajo sedaj v Rogaški, je vprašanje nadaljnje propagande tega zdraviliškega kraja doma in po svetu. Doslej je bila propaganda enotna preko turističnega društva. Sedaj pravijo, da bo propagiral vsak zase, kar je nedvomno škodljivo in že vnaprej obsojeno na neuspeh . . .«

Tovariš Skale je verjetno upravičeno zaskrbljen, kajti brez zdravilišča ne bi mogli govoriti o Rogaški. In kljub temu ravno ta delovni kolektiv nosi levji delež tega kraja glede počutja gostov. Kolikšen uspeh bo dosegla propaganda rogaških gostincev, če ne bo primesi zdravilišča? Majhen, zelo majhen in enkraten.

SAMO RAZPRAVE IN PREDVIDEVANJA SO PREMALO

Neverjetno čudna slika se ustvari ob bilanci sredstev, ki jih na našem področju vlagamo v turizem. Teh sredstev je izredno malo. Tako malo, da se nam lahko zazdi še čudna vsaka tožba. Kdaj bomo končno hoteli razumeti, da s kranjskimi klobasami, krvavicami in zeljem, pa čevapčiči ne bomo reševali našega turizma. Pa tudi samo z naravnimi lepotami ne, ker le te ostajajo danes osamljene zaradi nepristopnosti, slabo vzdrževanih cest. Najlepši primer je gostišče na Gori Oljki. Ali hočemo še modernejše opremljen lokal z boljšo postrežbo?! Pa kljub temu sameva. Zaradi piškavih dveh kilometrov ceste . . . In koliko sredstev smo dali za ureditev tega lokala?

»Petične goste, ki so pa vsekakor zanimivi, je iz Dobrne pregnalo slabo zabavno življenje,« nam je med drugim dejal predsednik turističnega društva v Dobrni, VIKTOR ROŽANC. »Nimamo sredstev niti za koncerte v glavni sezoni. Občutno se nam pozna gradnja ceste, ki je kriva za zmanjšanje števila »nomadskih« turistov. V nov prospekt smo že vensli novo cesto in bazen, za katerega je zdravliišče končno dobilo sredstva iz posojila.

Razmišljamo o tem, da bi dali v odkup večjim delovnim kolektivom za rekreacijo celotno zmogljivost privatnih oddajalcev sob. Kontaktiramo s podjetji iz Vojvodine in Dalmacije, ki kažejo interes za Dobrno.«

O turizmu nekajkrat na leto razpravljamo, priporočamo in predvidevamo. Operiramo z odstotki tako smelo, da bi človek nenadoma dobil občutek, da živi v Švici. Tudi letos, ko je več ali manj že jasno, da ne moremo računati z ne vemo kakšnimi spremembami v politiki socialnega zavarovanja, ko vemo, da našemu delovnemu človeku ne bo čez noč za toliko porasel standard, da bi si lahko dovolil nekajtedensko zdravljenje na svoje stroške ali pa rekreacijo v tistih krajih, ki bi naj živeli ravno od turizma.

Na plenarni seji turistične zveze so udeleženci naglasili, da ne kaže biti prevelik optimist. To je tudi razumljivo, saj prvič nimamo sredstev, da bi z njimi gostom v naših krajih, ki bi naj nosili izjemen pečat turizma, nudili kaj več kot prirodno in zdraviliške usluge, drugič pa ne bomo čez noč uspeli narediti iz tranzitnega turista stalnega obiskovalca naših krajev ob tej dragi cenenosti, ki jo nudimo.

Vsepovsod drobimo sredstva in planiramo. Turistični kraji pa so zaradi slabih cest odrezani od glavnih prometnih žil in zaradi pomanjkanja sredstev za obogatitev kulturnega življenja nezanimivi. Presmeli smo, ko mislimo, da bomo iz leta v leto zadovoljevali dobrnskega gosta z nekaj metrov dolgim in prav toliko širokim bazenčkom, v katerem ob navalu še pošteno deset ljudi stati ne more. Prav tako pa tudi ne bomo v nedogled mogli hvaliti našo romantično Logarsko dolino, če se gost iz metra v meter v vse večjem strahu pelje po cestišču, kjer ti lahko to ali ono pokvari počutje.

Naši turistični delavci dajejo vse od sebe, zato v določenih trenutkih tudi rde od sramu, v svoji predanosti si ne morejo pomagati, ker rešitev ni v njih moči. Mi pa iz leta v leto lepo filozofsko obidemo problem in znova razpravljamo, napovedujemo. Zadnji svetel primer je vsekakor publikacija, ki sta jo izdala Skupnost cestnih podjetij in republiški sekretariat za urbanizem pod naslovom: HITRE CESTE V SR SLOVENIJI.

To bi naj bil osnutek predloga za razpravo o modernizaciji cestnega omrežja v Sloveniji. Osnutek je lepo pripravljen, natisnjen s skicami na finem papirju . . . , toda. To je osnutek za razpravo o predlogu . . . Danes, ko drugi hite z gradnjo, ko drugi grade do onemoglosti, bomo (končno pa ne bodimo neučakani!) mi začeli razpravljati o osnutku predloga, zatem o predlogu, potem o pripombah k predlogu . . . Ko je za hitro cesto, ki bi naj povezala Ljubljano s Tržaško, že šest predlogov, in toliko in toliko proti predlogov, govorjenja mnogo, le tistih 60 milijard, kolikor bi naj cesta »koštala«, še ni videti . . . Tudi o naši Štajerski magistrali je v tem osnutku govora. Lepo je povedano, toda . . . Še nekaj časa bomo gledali voznike, ki še pol ure potem, ko so zapustili svoje vozilo, trzajo z glavo zaradi majhnega milijona prometnih znakov, kolikor jih je ob naši »magistrali« od Šentilja do Gomilskega. Pa napišimo vsaj priporočilo.

J. Sever

TRGOVSKO PODJETJE moda S POSLOVALNICAMI:

VOLNA

Ima na zalogi veliko izbiro vseh vrst moških zimskih plaščev, razne moške suknjiče in hlače za športne in elegantne kombinacije, dnevne in večerne moške obleke, vetrne jopiče za šolsko mladino — žensko in moško kakor tudi raznovrstne smučarske hlače, prikladne k vetrovkam ali pleteninam. Razen vsakovrstne moške konfekcije ima poslovalnica VOLNA tudi zelo bogato izbiro ženskih zimskih plaščev ter kostimov, a v kratkem boste lahko v poslovalnici kupili tudi najnovejše modele ženskih plaščev iz umetnega krzna.

VESNA (bivši Mislej)

je računala s hladno zimo, ki ni najbolj prijetna za nežni spol, če nima primernih oblačil, zato se je oskrbela s toplim in kvalitetnim perilom, s pestrimi ženskimi in moškimi pleteninami z okusnimi vzorci, kakovostnim pletenjem in raznovrstnih krojev, v poslovalnici si lahko izberete najnovejše krojene ženske obleke, preračunano praktične in tople, pa tudi ženske plašče raznih barv in krojev za zimo.

MANUFAKTURA

vam nudi v svoji specializirani poslovalnici vse, kar potrebujete za opremo vašega stanovanja, da bo prijetno in toplo tudi vso hladno zimo: raznobarvne zavese v vseh širinah in kvalitetah z okusnimi vzorci, dekorativne tkanine in metrsko blago za posteljnino. Tople in mehke prešite odeje vseh kvalitet, posteljna pregrinjala in izgotovljeno posteljno perilo. Če hodite radi bosi v stanovanju, pa si lahko oskrbite v MANUFAKTURI čudovite preproge, katerih nakup vam omogoča poslovalnica z lastnim kreditom!

SOLČAVA

vam želi pomagati, da boste čez zimo uživali prijetno ugodje v pleteninah, ki so jih za jesensko in zimsko obdobje izdelale priznane tovarne pletenin Angora, Rašica in druge. V poslovalnici lahko kupite jopice, puloverje, brezrokavnike, pletene kostime in obleke v raznih barvah, domiselnih vzorcih, kvalitetno pletene iz čiste volne. Pletenine vseh vrst za ženske in moške, ki jih boste koristno uporabljali vso zimo in še v pozno pomlad!

ČLOVEK, KAJ JE TO? Še en odgovor

Nisem se nameraval spuščati v polemično obračunavanje s tovarišem ing. Novakom, ker vsebina njegovega pisanja ne zahteva polemike, temveč samo obrazložitev samovoljne interpretacije osnovnih misli v mojem zapisu »Človek, kaj je to?«

Vsekakor je potrebno bralce opozoriti na nekatere netočnosti in nesmisle v informaciji ing. Novaka, kakor tudi na čudno pojmovanje »senzacije«, »samovoljnosti« itd. Posebno pa na samovoljnost njegovih »kritičnih« gledanj mojih stališč, ki jih je na dolgo in široko podkrepil z nekakšnimi jutrišnjimi navajanji raznih obravnav in sklepov, ki so pa po moje vso stvar še bolj zamotali. Zakaj bi enostavno, če lahko komplicirano, je bilo verjetno vodilo njegovega odgovora, ki ni doprinesel k rešitvi tega, tudi in predvsem za zadrugo neljubega problema. Kot žarek upanja je sicer zasijal zadnji stavek: . . . ZADRUGA NI EDINI KRIVEC . . . Vsaj nekaj! Če bi s tem začeli, bi verjetno problem že zdavnaj rešili, ker bi krivce našli. Sicer sta oba Jurkovškova v svojem zapisu lepo odgovorila. Osebno bi želel le opozoriti na nekaj, kar se v naši praksi pogosto dogaja.

V družbi, ki se snuje na svobodi kritike javnega delovanja vsakega posameznika, je nujno razločevati kritiko od kritizerstva, dejstva in informacije od senzacionalnosti. Pogosto poskuša tisti, ki ga kritizirajo, prikazovati to kot kritizerstvo. To je tudi naravno, kajti ta naš socializem ne grade niti angeli niti ljudje posebne vrste, temveč naš delovni človek, v katerem se prepletajo ne samo mnogoštevilna nasprotja družbe, temveč tudi nasprotja, ki izvirajo iz njega samega. Toda naš človek je kljub vsem svojim slabostim tudi danes dokazal, da je dorasel svoji zgodovinski vlogi.

Občutek senzacionalnosti sem dobil ob branju odgovora ing. Novaka, ko na tako nevešč način poskuša zaščititi neljuba dejstva, ki jih dobro pozna in ki sem jih zapisal v skrajšani obliki. Nočem biti oseben, ker se zavedam, da ničesar pri svojem delu ne delam zaradi samega sebe, vendar bi želel opozoriti, da so za kritizerstvo in senzacionalnost značilne predvsem neresnične trditve ali poslovične resnice, ki zavajajo bralce.

S svojim zapisom sem želel opozoriti tudi, da tu med nami trpijo državljani zaradi malomarnosti in neodgovornosti tudi onih predstavnikov zadruge, ki so ta problem ustvarili in gledajo danes nanj zviška s svojimi toliko desettisočaki pokojnine, medtem ko ostarela žena rahlega zdravja, ki je v življenju žrtvovala vse, v Celju dnini kot služkinja, da bi skupno z možem, ki rudari, zaslužila za tolikšen kos kruha, da bi lahko v redu preživela otroke.

Nimam pravice soditi, opozoriti sem le hotel tiste ljudi, ki imajo moč, ta problem rešiti, zato sem Jurkovškov primer opisal. Strinjam se tudi z izjavo podpredsednika občinske skupščine, ko trdi, da je Jurkovšek sodoben Hlapec Jernej, da pa smo za to, kar je, krivi mi, torej tudi vi in kolektiv kmetijske zadruge, ki v teh letih ni hotel ali mogel najti ustrezne rešitve za »borih« nekaj hektarjev, ki so bili nekoč del posestva.

Zakaj puščamo ljudem, da krvave, da izgubljajo vero v družbo in ljudi, mar zato, da bi zaščitili neodgovornost ali nesposobnost določenih ljudi, za katere še naša, pogosto preveč socialistično humana družba ni postavila meril, s katerimi bi jih onemogočili. Da pa je ironija še večja, jih celo nagrajujemo! To ne pišem zaradi patetike samih dejstev, temveč zato, da bi že danes zaživeli sklepi in načela, ki jih sprejemamo na kongresih, plenumih itd.

Kot rečeno, ne želim z ing. Novakom še naprej razpravljati, ker mislim, da je neresen, zato ne objavljam vseh njegovih izjav, ki jih je izrekel med najinim sestankom. Kar sem zapisal prvič, drži tembolj, ker kljub tolikemu pisanju z ničemer ni uspel spremeniti dejstev.

J. Sever

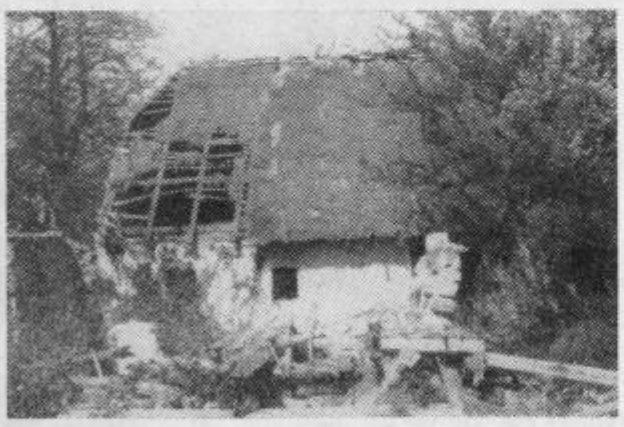

Da ne bi še govorili o razmerah, v katerih je živela Jurkova družina, objavljamo posnetek domačije. Takšna je namreč danes. Ali je potrebno še kaj dodati? Mar prepis zadnje pogodbe?! (Fotoarhiv CT)

Mi, še živeči

Šli so. V vrstah, posamič, v družbi. Obloženi s cvetjem, gajbicami in spomini.

Rojeni smo, ta tu, oni tam, zdravi, bolni . . .

In tistega dne, edinega dne, onim pred nami zažare sveče v obraz, v noč. Zberemo se, da bi ob njih preživeli v spominu uro, dve in zatem znova zaživeli vsakdanje življenje.

Šli so proti temu skopo, simetrično odmerjenemu prostoru, kjer so sedaj oni, ki so bili nekoč kot mi, več ali manj, toda bili so. Živeli, snovali, gradili.

Ob gomili je stala starka, vsajevala sveče in jih pred vetrom varovala, tako kot v življenju svoje seme, sinove, ki so izkrvaveli pred njo. Ob gomili ni bilo križa, ne znamenja, kdo je pod rušo? Pred dnevi je NEKDO spomenik ukradel. Tako kot kolo, denar.

Ukradel je marmor, nekaj kilogramov, ki so pomenili več kot samo znamenje, več kot hladen kamen. Ni ukradel le nekaj trdo od ust pritrganega denarja, ki ga je poklonila kot zadnji del sebe svojim sniovom, UKRADEL ji je vero v ljudi.

Jutri bo ta marmor, nekoliko tanjši zažarel z zlatom obrobljenimi črkami na tuji gomili. Mogoče, da ga bo NEKDO čez nekaj let znova odnesel. Mogoče zato, da bi za nekaj hipov potešil svojo nenasitno žejo ali pa zato, da bi »prislužil« nekaj kovačev več za nedeljski izlet.

Pred tem dnevom so urejevali grobove, jih pripravljali, da bi dostojno zažareli v cvetju in plamenu. So ljudje, ki ne gredo na pokopališče samo ob dnevu mrtvih. Grobovi njih svojcev so odraz njihove ljubezni in bolečine. Pred dnevom mrtvih je NEKDO ukradel cvetje. Odlomljena stebla govore o sili, ki nima nič skupnega s pieteto in spoštovanjem mrtvih.

Ukradel je cvetje, da bi prihranil kakšen dinar, pa kljub temu pred svetom pokazal svojo bolečo bol. Svečano je UKRADENO cvetje položil na grob, prevlekel obraz z žalostjo, posmrkal v hladen večer in se odpravil domov, ker je opravil svojo HUMANO dolžnost.

V svoji preveliki gorečnosti je pozabil, da ne živi samo zase. Pred dnevi je nekdo zapisal: »... Življenju se klanjamo, ker ima prednost. Zaupamo mu, ker je številnejše od smrti, čeprav se kdaj pa kdaj primeri, da se rodimo in v kratkem življenju gojimo le krizanteme za lastno gomilo . . .«

Marsikdo na to pozablja. Ne spomni se sebe, niti na ta edini dan, ko obkrožen s spomini, ki bi ga morali siliti v razmišljanje, ki bi ga morali spomniti sebe, ne zaradi pietete do rajnih in onih, ki jih mogoče v življenju ni srečal.

S tuje gomile je vzel vazo, da bi v njo na grobu svojca vložil rože. S tuje gomile je vzel nekaj, v kar bi vložil del sebe, tisti del, ki ga skriva pred ljudmi in razgaljuje pred rajnimi svojci, ker je del njih. Tisti del, katerega bi se še mrtvi sramovali, če bi jim bilo dano čutiti.

Nani

OBRAZI

PROBLEMI ŠTIPENDIRANJA IN IZOBRAŽEVANJA V ŽALSKI OBČINI

VEDNO MANJ ŠTIPENDISTOV

ZA LETOŠNJE ŠOLSKO LETO JE RAZPISALO SAMO 5 DELOVNIH ORGANIZACIJ ŠTIPENDIJE! NA PODROČJU CELOTNE OBČINE JE LETOS 176 ŠTIPENDISTOV. POLEG TEGA UPADA REDNIH ŠTUDENTOV JE LETOS TUDI MANJ IZREDNIH.

Na zadnji seji žalske občinske skupščine so odborniki razpravljali tudi o poročilu komisije za kadrovske zadeve skupščine občine Žalec. Predsednik občinske skupščine Joško Rozman, ki je obenem tudi predsednik te komisije, je v izčrpnem poročilu analiziral in statistično dokumentiral probleme štipendiranja in izrednega izobraževanja v občini za letošnje leto.

Komisija je ugotovila, da število štipendistov v občini upada. Vzrokov za to bi lahko nanizali več, toda nobeden ne bi bil toliko prepričljiv, da bi v celoti upravičil to stagnacijo.

O kadrovskih zadevah v občinskem merilu je bilo že mnogo govora. Pred nedavnim so o teh problemih razpravljali tudi komunisti žalske občine. Dejstvo je namreč, da so doslej vodili politiko kadrovanja in štipendiranja dokaj stihijsko, da so nekatera podjetja štipendirala mlade na tistih šolah, ki jih niso rabila, da so nato absolventi teh šol ostali brez dela kljub temu, da je za njihovo šolanje družba dala velika sredstva. Ta pojav je bil najpogostejši pri šolanju dijakov na srednji ekonomski šoli.

Drugo dejstvo je, da veliko število vodilnih uslužbencev v delovnih organizacijah, na primer računovodij, sekretarjev, komercialnih direktorjev in direktorjev nima ustrezne šolske izobrazbe. Ta slika se nekoliko spremeni, če upoštevamo, da so in še imajo v nekaterih delovnih organizacijah dokaj čudne sistemizacije delovnih mest, ki so jih oblikovali nekoč in danes več ne ustrezajo, da v nekaterih delovnih organizacijah niso doslej vodili nobene ali pa nepopolno kadrovsko politiko.

Za letošnje šolsko leto je razpisalo štipendije le pet delovnih organizacij, ki bodo štipendirale 29 štipendistov. To število je v primerjavi s preteklimi leti dokaj nižje. Vseh štipendistov je letos 176, medtem, ko jih je bilo na primer pred tremi leti 238 in lani 200.

V žalski občini je z visoko strokovno izobrazbo zaposlenih 109 delavcev. Od tega jih ima 107 dejansko, dva pa priznano visoko izobrazbo. Poleg tega je zaposlenih 97 z višjo izobrazbo. Med temi jih 7 opravlja podiplomski študij, 17 pa nadaljuje na visoki šoli. Največ strokovnjakov je zaposlenih pri kmetijskem kombinatu — kar je rezultat nekajletne uspele kadrovske politike.

Letos je bilo za štipendije namenjeno 49,636.000 S-din. Do prvega septembra pa je bilo izčrpanih le 28,234.689 S-din, kar kaže, da tudi letos ne bo sklad za štipendije izčrpan. Pri tem je zanimivo, da štipendije še zdaleč niso zadosten vir dohodkov študentom. Povprečne štipendije sicer znašajo 30.400 S-din (za visoke šole) in 24.500 S-din za višje šole, kar pa ne pomeni niti minimalnih potreb v študijskih centrih.

Zanimivo je, da upada tudi število izrednih slušateljev, kljub temu, da delovne organizacije tako kot doslej — pomagajo s sredstvi, študijskimi dopusti. Letos je bilo za izredni študij namenjenih 58,847.000 S-din. Od tega so do prvega septembra izkoristili 37,035.416 S-din, torej 63 %. Največje število izrednih slušateljev se izobražuje na višji ekonomsko-komercialni šoli ter na ekonomski srednji šoli (32 %). Doslej je končalo izredni študij že 113 slušateljev.

Komisija za kadrovske zadeve je odbornikom in delovnim organizacijam priporočila, naj samoupravni organi smotrneje obravnavajo kadrovske probleme, ki se sicer iz leta v leto zmanjšujejo, vendar še vedno prepočasi. Poleg tega pa naj delovne organizacije preučijo možnost zvišanja štipendij rednim študentom, ki zaradi velikih življenjskih stroškov v študijskih mestih ne pokrivajo osnovnih življenjskih stroškov.

— ez

DVAJSET LET CESTE FRANKOLOVO—ČREŠNJICE

DELO MLADIH ROK

Če so bile Črešnjice pri Frankolovem še pred leti kaj malo znan turistični kraj danes tega ne moremo več reči. Po izredno lepo speljani in vzdrževani cesti prihaja vsako poletje tja veliko motoriziranih turistov, da bi v čudovitem okolju preživeli nekaj prijetnih ur. Cesta je torej i omogočila Črešnjicam novo perspektivo.

Malokdo pa ve, da so to še danes lepo cesto, pred dvajsetimi leti zgra-

dile mlade roke. Takrat, bilo je 2. septembra 1946, je okrog pet sto brigadirjev prve konjiške delovne brigade Toneta Melive zasadilo krampe in lopate v pot, ki ni bila ničemur podobna. Dobra dva meseca so prebivalci tega predela z zadovoljstvom opazovali mlade ljudi kako pod njihovimi rokami nastaja cesta, ki jih bo povezala s svetom. 12. novembra so cesto dokončali in na obeh straneh poželi veliko navdušenja in hvaležnosti.

Konjiške brigade so se udeležili mladinci in mladinke z območja celotnega celjskega okraja. Stanovali so pri okoliških kmetih, spali po kozolcih in delali s toliko vnemo, da so se vsi čudili. Mlade graditelje so obiskovali tudi visoki politični funkcionarji. Dobro se še spominjajo obiska Ivana Kovačiča-Efenke, ki so mu pripravili prisrčen sprejem, on pa jim je pripovedoval o herojski borbi Štirinajste divizije.

Zdaj bo že dvajset let tega. Cesta dokazuje, da so brigadirji opravili veliko in dobro delo. 13. novembra se bodo po njej pripeljali v Črešnjice, da bi obudili spomine na tisto čudovito lepo jesen, ko so v delu sklenili marsikatero prijateljstvo, ki traja še danes. Srečanje na Črešnjicah bo eno tistih svojevrstnih doživetij, ki jih je težko pozabiti in zato se ga bodo udeležili verjetno prav vsi nekdanji brigadirji — danes že možje in žene s čisto drugačnimi skrbmi, toda enakimi spomini. Kajti, prav gotovo mislijo tako kot njihov komandant tovariš Bogatin iz Slovenskih Konjic: »Z velikim veseljem pripravljajo srečanje v nomembru saj nas nekdanje brigadirje veže toliko lepih spominov.«

MALA ANKETA

LAŠKO JE MESTO IN POVSOD V MESTIH ZAZNAVAMO POMANJKANJE OBRTNIKOV, ZATO SMO POVPRASALI NEKAJ OBČANOV, KAKO SO ZADOVOLJNI Z OBRTNISTVOM V LAŠKEM.

Težko je odgovoriti na takšno vprašanje, ne da bi premislil, a vseeno lahko rečem, da ni vse v redu. Velika potreba se še vedno kaže za popravilo radioaparatov in televizorjev, ki jih večina ljudi še vedno vozi v popravilo v Celje, četudi

MARTIN KOVAČ, pivovar

smo pred dnevi dobili v Laškem nekoga, ki popravlja take aparate. Krojačev je sicer precej, a vsepovsod je potrebno dolgo čakati, razen tega gre vsakdo iskat usluge v Celje, če hoče bolj sodobno oblačilo. Pač pa bi nujno potrebovali urarja. V glavnem imamo sicer vse vrste obrtnikov, a povsod je potrebno precej časa čakati, tudi zelo drage so usluge, kar pomeni, da ni zadosti konkurence. Zelo primerno bi bilo, če bi imeli v Laškem tudi slaščičarno s kavarno ali ekspresom, kjer bi se lahko zadrževala mladina.

LEOPOLDINA PFAJFER, gospodinja

O obrtnikih v Laškem sicer ne bi vedala povedati kaj bolj nadrobnega, kajti videti je, da je vsega po malem, četudi je potrebno vsepovsod čakati precej časa. To morda pomeni, da jih ni dovolj. Vsekakor pa bi ves ženski svet soglašal s trditvijo, da v Laškem ni ženskega krojaštva in šivilstva. Marsikje delajo sicer po dovomih, a kako je to narejeno, si lahko mislite. V Laškem je tudi ena obrtnica, a ta ne zmore vsega, zato hodijo Laščanke, ki potrebujejo kakšno boljšo obleko, h krojačicam ali šiviljam v Celje. Tudi za radioaparate in televizorje bi verjetno še koga potrebovali, saj en sam, ki je v Laškem šele nekaj dni, ne zmore vsega in je potrebno na popravilo čakati precej dolgo časa.

Četudi so v Laškem štirje čevljarji, bi še potrebovali kakšnega, kajti dela je precej. Tudi sam sem po poklicu čevljar, a zdaj sem v pokoju. Krojačev imamo men-

ALOJZ PUH, upokojenec

da zadosti, toda zelo verjetno bi potrebovali še kakšnega drugega obrtnika, kar pa sam ne vem, ker nimam več posebnih potreb. Četudi to ne sodi sem, bi vseeno dejal, da bi bilo potrebno bolje urediti laško tržnico, saj hodijo občani po zelenjavo v Celje, marsikdaj pa tudi po prehrambene izdelke.

VERA ŠANTEJ
gostinska vajenka

Po mojem občutku je v Laškem obrtnikov zadosti in to vseh strok. Zares ni zadosti šivilj in krojačic, toda kar nas je mlajših, kupujemo večidel konfekcijska oblačila. Če pa že kdaj potrebujemo kaj posebnega, gremo seveda v Celje. Drugače pa je v Laškem precej možnosti, da pomaga sosed sosedu, ker je povsod kdo, ki se na kakšno reč spozna. Verjetno pa tudi ne bi bilo odveč, če bi bilo še kaj več raznih obrtnikov, a mladina se danes tako nerada vključuje v obrtne poklice.

BOGO KOSI, šef turist biroja

Laško bi predvsem potrebovalo urarja, ki ga sploh ni. Pred nedavnim smo dobili novega elektroinstalaterja, ki je že z dosedanjim delom pokazal, da je zelo dobrodošel in tudi stranke so z njim zadovoljne. Toda izboljšati bi bilo potrebno še popravilo radioaparatov in televizorjev, ker je za to stroko potreben zares specializiran servis. V ostalem je Laško kar dobro oskrbljeno, četudi je resnica, da so danes potrebe ljudi dosti bolj zahtevne in da bi morale biti usluge hitrejše in kvalitetnejše. Prav zaradi tega iščejo Laščani še marsikdaj pomoč iz Celja ali iz drugih krajev.

V SEMPETRU PRIPRAVLJAJO VELIKO ZABAVNO PRIREDITEV

NAJLEPŠA »SAVINJČANKA«

Raznim prireditvam v Savinjski dolini se bo 27. novembra pridružila še ena, ki jo pripravljata DPD Svoboda in Turistično društvo Šempeter v Savinjski dolini ob sodelovanju vseh turističnih društev Savinjske doline.

Prireditev bo v bistvu modna revija, na kateri bodo sodelovale obrtne konfekcijske delavnice iz Savinjske doline (Vransko, Prebold, Mozirje), proizvodna podjetja v Savinjski dolini (Polzela, Juteks in druga) ter trgovski hiši »Moda« iz Celja in »Modna hiša« iz Ljubljane. Sodeloval bo tudi celjski Elegant in še nekateri drugi proizvajalci modne konfekcije.

Modno revijo bo popestril kulturno-prosvetni in zabavni program (domača folklora, zabavni trio, dva pevca iz Ljubljane, napovedovalec iz Celja in še drugi), a poseben del bo izbiranje najlepše Savinjčanke. Turistična društva so že zbrala nekaj prijav, vse druge, ki bi želele sodelovati pa se lahko še do 10. novembra prijavijo Turističnemu društvu v Šempetru. Za zmagovalke je odobrilo podjetje »Kompas« tri nagrade (eno večdnevno potovanje v tujino in dve dvodnevni potovanji v tujino) razen tega pa so turistična društva iz Savinjske doline namenila udeleženkam še več manjših nagrad. Razne praktične nagrade bodo podelili z žrebom tudi obiskovalcem prireditve.

Turistična društva v Savinjski dolini so prepričana, da bo ta prireditev postala tradicionalna in da bo v prihodnjih letih z izpopolnjevanjem pridobila poseben pomen v turistični dejavnosti Savinjske doline.

TV od 6. 11. do 12. 11.

Nedelja, 6. 11.

9.05 Poročila (Ljubljana); 9.10 Disneyev svet — serijski film (Ljubljana); 10.00 Kmetijska oddaja (Beograd); 10.45 Tisočkrat zakaj — oddaja za otroke (Beograd); 11.30 Tonek in pes — poljski serijski film (Ljubljana); 15.20 Tekmujte z nami — tekmovalni mesti Celje in Novo mesto (Ljubljana); 16.30 Sportno popoldne — ... Ponavljamo za vas (Ljubljana); 19.25 Koncert orkestra RTV Ljubljana, ob 25. letnici Kričača, radia OF (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.45 Cik-cak (Ljubljana); 20.50 Oživele kronike — Kamnik (Ljubljana); 21.25 Zgodbe za vas — serijski film (Ljubljana); 21.50 Zadnja poročila (Ljubljana).

Ponedeljek, 7. 11.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 10.40 Ruščina (Zagreb); 11.40 TV v šoli: Osmoza (Ljubljana); 12.05 Izdelava Osmometra — dodatek šolski uri (Ljubljana); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 15.50 Ruščina — ponovitev (Zagreb); 16.10 Poročila (Beograd); 16.15 Proslava oktobrske revolucije — posnetek iz Moskve (Beograd); 16.55 Angleščina (Beograd); 17.25 Film za otroke (Ljubljana); 17.35 Disneyev svet — serijski film (Ljubljana); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Dokumentarna oddaja (Kričač, radio OF) (Ljubljana); 19.05 Liki ustvarjalnosti: Dr. Lavo Čermelj (Ljubljana); 19.15 Tedenski športni pregled (Beograd); 19.40 Aktualna tema (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Večni ples — madžarski baletni film (Ljubljana); 22.00 Lirika — oddaja Titograd (Beograd); 22.15 Zadnja poročila (Ljubljana).

Torek, 8. 11.

18.40 Torkov večer (Ljubljana); 19.00 Svet na zaslonu (Ljubljana); 19.40 TV obzornik (Ljubljana); 20.00 Simon in Lavra — angleški celovečerni film (Ljubljana); 21.30 Kulturna panorama (Ljubljajna); 22.10 Zadnja poročila (Ljubljana).

Sreda, 9. 11.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 10.40 Angleščina (Zagreb); 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 15.50 Angleščina — ponovitev (Zagreb); 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev (Beograd); 16.55 Glasbeni pouk (Beograd); 17.35 Poročila (Ljubljana); 17.40 Tik-tak: Dve in dve je štiri (Ljubljana); 17.55 Pionirski TV studio (Ljubljana); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Reportaža (Zagreb); 19.05 Od zore do mraka — odaja za JLA (Beograd); 19.30 Mozaik kratkega filma (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Cik-cak (Ljubljana); 20.35 Veliki ustvarjalec Michelangelo — III. nadaljevanje (Ljubljana); 21.55 Svet in jaz: Portret Branka Rudolfa (Ljubljana); 22.55 Zadnja poročila (Ljubljana).

Četrtek, 10. 11.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 11.00 Angleščina (Beograd); 11.30 Glasbeni pouk — ponovitev (Beograd); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 15.50 Angleščina — ponovitev (Zagreb); 16.10 TV v šoli: Osmoza (Ljubljana); 16.35 Izdelava osmometra — dodatek šolski uri (Ljubljana); 17.35 Poročila (Zagreb); 17.40 Združenje radovednežev — oddaja za otroke (Zagreb); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Pisma občanov (Ljubljana); 19.10 Domači komponisti in izvajalci (Zagreb); 19.40 TV prospekt (Zagreb); 19.54 Medigra (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Aktualni pogovori (Beograd); 21.15 Zabavno glasbena oddaja (Zagreb); 21.30 100 let Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti (Zagreb); 22.30 TV dnevnik (Beograd).

Petek, 11. 11.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 10.40 Angleščina (Zagreb); 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 15.50 Angleščina (Beograd); 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Beograd); 16.55 Glasbeni pouk (Beograd); 17.55 Poročila (Zagreb); 18.00 Oddaja za otroke (Zagreb); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Glasbeni magazin (Ljubljana); 19.30 Za violinskim ključem — oddaja iz cikla Človek in kultura (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Cik-cak (Ljubljana); 20.35 Neukročena Španija — mladinski nemški dokumentarni film (Ljubljana); 22.00 Zadnja poročila (Ljubljana).

Sobota, 12. 11.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 17.10 Poročila (Skopje); 17.15 Zviti Pejo — lutke (Skopje); 17.35 Kje je, kaj je — lutkovna oddaja (Beograd); 17.50 Reportaža studia Sarajevo (Zagreb); 18.10 Vsako soboto — pregled TV sporeda (Ljubljana); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 O našem govorjenju — II. oddaja (Ljubljana); 19.10 Dubrovniške poletne prireditve (Zagreb); 17.40 Cik-cak (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Ekspedicija — serijski film (Ljubljana); 21.00 Humoristična oddaja — »Ljudje in papige« (Beograd); 21.50 Zabavna glasba — oddaja studia Sarajevo (Zagreb); 22.05 »Bonanca« — serijski film (Ljubljana); 22.55 Zadnja poročila (Ljubljana).

RADIO — CELJE

Nedelja, 6. novembra: 11.00 — napoved časa in programa, 11.05 — pogovor s poslušalci, 11.20 — obvestila, 11.30 — za nedeljsko razvedrilo, 11.45 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.45 — Fran Roš — Čas se je ustavil, 13.00 — zaključek oddaje.

V dneh do sobote, 12. novembra se bo spored celjskega radia začel vsak dan ob 16.00 s čestitkami in pozdravi poslušalcev, celjska kronika bo ob 17.00, obvestila pa ob 17.15. Razen tega bodo še naslednje oddaje:

ponedeljek, 7. novembra: 17.25 — športni pregled, 17.40 — iz zakladnice resne glasbe;

torek, 8. novembra: 17.25 — mladinska oddaja, 17.40 — glasba z izposojenih plošč;

sreda, 9. novembra: 17.25 — iz dela celjske občinske skupščine, 17.35 — glasbena medigra, 17.45 — iz delovnih kolektivov;

četrtek, 10. novembra: 17.25 — radijski feljton, 17.40 — slovenska narodna in umetna pesem;

petek, 11. novembra: 17.25 — deset minut z zdravnikom, 17.35 — za vsakogar nekaj;

sobota, 12. novembra: 17.25 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, drugi del.

»JEZIK JE ŽIVLJENJE«
ali učimo se slovenščine

(Nadaljevanje)

Ne kaže sicer, da bi se še delj izgubljali v splošnih, bolj ko ne znanih ugotovitvah. Dejstva so namreč takšna, kot so jih dognali tudi na mariborskem zborovanju, vprašanje pa je seveda, če jim še tako tehtne slavistične razprave sploh morejo do živega. Zdi se, da ne, kajti med tem ali pa pred tem, ko v Mariboru protestira avtoritativni zbor zoper (zlo) rabo slovenščine v javnem življenju, izda npr. Skupnost cestnih podjetij SRS s sodelovanjem republiškega sekretariata za urbanizem SRS na finem brezlesnem papirju publikacijo »Hitre ceste v Sloveniji« (gradivo za razpravo), v kateri, dejal bi, cestne hitrosti simbolično odsevajo velike »jezikovne brzine.«

Na vsem finem belem papirju bi lahko z Aladinovo svetilko iskali stavek, ki bi bil povsem pravilen. Morda imamo pred seboj poskus nove tako imenovane cestne slovenščine — za razliko od pocestne, ki je že kar preveč vsakdanja in prozaična? Samo nekaj stavkov iz uvoda:

»V teku proučevanja in sestavljanja elaborata o cestnem omrežju v SR Sloveniji s posebnim ozirom na glavne ceste ali kratko elaborata o sistemu hitrih cest so se med drugim pojavila različna načelna vprašanja, kot primer: ali je sploh umestno načrtovanje in gradnja takih cest, dalje kako vskladiti akcije pri nas in onkraj meje pri urejevanju teh glavnih prometnih žil, ali obstoja vprašanje o nevarnosti in podobno... V nadaljnem bodo prikazana poedina vprašanja... Pri tem smo uporabili tudi elaborate, prometne izolacije za SR Slovenijo izvršene ali delno izvršene, v okviru naloge proučevanja hitrih cest pri nas, ki jih izvaja...«

»Zbrano gradivo je obravnavala in dala nekatere napotke za dokončno redakcijo posebna komisija pri Republiškem sekretariatu za urbanizem SRS za program hitrih cest...« in tako dalje in tako dalje v stilu in duhu nekakšne povprečne »zapisnikarske« slovenščine. Primer nikakor ni osamljen in morda celo ne najbolj značilen za nepravilno in samovoljno rabo našega jezika. Kljub temu dopušča vprašanje: ali so sestavljalci besedila sploh mislili še na kaj drugega kot na ceste? Kako je mogoče, da celo republiški forum popolnoma spregleda jezikovno plat cestnega problema in se brez sramu podpiše pod napake?

Če že govorimo o takšni ali drugačni slovenščini v javnem življenju, tedaj se ne moremo strinjati, da bi bili nepismeni samo »spodaj«, v podjetjih, kjer kakšen šef diktira administratorki dopise v slovenščini, ki je »bolj tako«, marveč je nepismenost tudi »zgoraj«, prisotna tako rekoč na vseh ravneh. Pogosto lahko pomanjkljivo jezikovno znanje najdemo celo v tekstih kakšne založbe (na primer v pravljicah Mladinske knjige), čeprav bi pričakovali, da je popolna pismenost že spričo narave takšne ustanove samo po sebi umevna.

Vsiljuje se potemtakem pomislek, v čem je smisel razprav, ki nekaj ugotavljajo, ko očitno ne morejo tudi vplivati, da bi to nekaj spremenili? Misel z mariborskega posvetovanja, da bi morala imeti podjetja jezikovne svetovalce, se zdi teoretinčo zelo umestna, a si v praksi od nje najbrž ne bi mogli obetati kaj več kot delno materialno reševanje sicer slabo plačane prosvetne stroke. Učinek, ki bi ga dosegli, kolikor je misel sploh izvedljiva, bi bil neznaten, omejen kvečjemu na poslovne spise, saj takšno svetovalstvo ne bi moglo svetovati, kako naj kdo tudi pravilno slovensko govori. S tem seveda ni rečeno, da ne bi bilo velikega pomena že, če bi nam administrativni ali pisarniški jezik uspelo narediti spodoben, ne nazadnje, da bi včasih Slovenec laže razumel Slovenca — brata.

(Nadaljevanje prihodnjič)

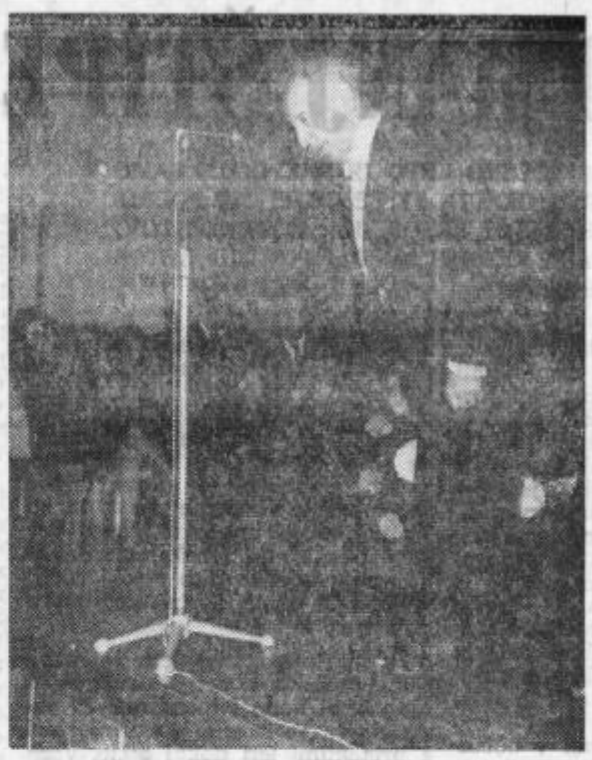

Znameniti klavirist Arthur Rubinstein je navdušil prepolno dvorano Hrvatskega glasbenega zavoda, ko je preteklo nedeljo koncertiral z deli Schumanna, Schuberta, Debussya, Ravela in Chopina. Neki priznani glasbeni strokovnjak je dejal, da je bil 80-letni ameriški pianist (poljskega rodu) deležen takšnega sprejema, kakršnega ni doživel v Zagrebu noben umetnik pred njim.

Avgust Lavrenčič v Velenju

Celjski slikar Lavrenčič je prikazal pred letom kolekcijo akvarelov »Morje« v Likovnem salonu. Letos je imel samostojno razstavo na Poljskem v Poznanju. Na bienalni razstavi Plavi salon v Zadru je naš mojster dobil tretjo nagrado v dolgi vrsti jugosolvanskih konkurentov. Ta čas razstavlja v Velenju izbrana dela skromnega obsega, vendar za razvoj njegovega talenta zelo pomembna. Gledalec nima občutka, da vidi malo originalov, saj je sleherno njegovo delo izpovedno, ob katerem se oko in um kaj lahko ukvarja z umetninami. Ciklus »Morje« je razširil z novimi ustvaritvami ki prikazujejo nov Lavrenčičev obraz.

Ciklus »Morje«, ki ga poznajo ljubitelji njegove umetnosti je enostavno povedano ploskovit brez tretje dimenzije. V nadaljevanju svojega dela je mojster dodal nekaj plastinčih potez, ki rahlo naznačujejo tretjo dimenzijo. Lavrenčičevo slikarstvo nikoli ni improvizacija, je plod temeljitega študija. Njegovi slikarski problemi niso za gledalca »na dlani«, trde orehe le-teh tare v delavnici, pred javnost pa stopa s prečiščenimi in dognanimi realizacijami.

Posebnost razstave so njegovi scenski osnutki. Očividno se avtor poglablja v gledališki tekst, skupno z režiserjem si pribori jasno funkcionalnost, ki jo upošteva okvir gibanja igralca na prizorišču. Vse zahteve zaokroži v likovni sodobni jezik. Njegove realizacije so izvirne, občutene v diametralnem nasprotju s scenskim pojmovanjem preteklosti in polpreteklosti. (Srečni zmaji, Žena pred obzidjem, Pojoča skrinjica, Usoda na severni postaji in dr.). Avtorju je treba izreči priznanje, ko ne prikazuje le tehnične skice, marveč osnutke likovno dognane. Posamezni listi utegnejo vzbuditi zanimanje med zbiratelji. Gledališka praksa je do nedavnega bila usmerjena v inscenacije, ki so potekale iz rok arhitektov, drugod pa (Poljska) je scena že od nekdaj domena slikarjev. Lavrenčič se zdi za inscenatorsko dejavnost kot predistiniran. Za seboj ima šolo za umetno oblikovanje, ki mu je dala vpoglede v tehninčo risanje. Kot slikar k temu znanju dodaja izkustva iz slikarskega področja in tako nastajajo v sintezi njegove visoko kvalitetne scene.

V želji, da bi svoje slikarstvo še poglobil se je odrekel službenemu razmerju in se je odločil za poklic samostojnega umetnika. Ta pot je težavna in zmore jo dokočno prehoditi le žilavo talentirana osebnost, ki nosi v sebi izoblikovan nazor slikarskega poslanstva v naši družbi.

Lavrenčičeva kompozicija »Samotarka« je v vrsti njegovih del svojevrstno prikupna. Tesno ob spodnjem slikarskem robu miruje riba ob skalnati pečini v tišini, ki meji na enostranski molk. Nad njo se pne kot zastor morska plavina. Dasiravno je slika pokončnega formata sorazmerno mala, ustvarja slikar sugestijo neskončnosti. V tem okviru se ni mogoče ustavljati ob vseh delih, čeprav so Lavrenčičevi akvareli vredni izčrpne analize.

Obrobna opazka velja cenam, ki jih je avtor določil za dela. Cenitev je skromna, več kot zmerna, ljubitelj, ki se bo odločil za to ali ono delo, se bo šele v bodočnosti zavedel, kako ugoden je bil njegov kvaliteten nakup. Nikjer v naši domovini ni mogoče kupovanje del kvalitetnih umetnikov po tako nizkih cenah.

A. S.

Še dva koncerta

Po zelo lepo uspelem prvem koncertu za mladino bo drugi koncert 16. novembra. Tudi ta koncert bo dvojen, ob 11. in 18. uri. Za slednjega bo balkon rezerviran za odraslo občinstvo po 3 N-din.

Mladini se bo tokrat predstavil Trio bratov Lorenz, ki ga sestavljajo violinist Tomaž, čelist Matija in pianist Primož. Mladi umetniki, ki so si pri nas in v inozemstvu pridobili lep sloves, bodo koncentirali posamič vsak na svojem instrumentu in kot trio. Na programu so imena avtorjev, ki so za mladino posebno privlačna: Haydn, Paganini, Čajkovski, Rahmaninov, Grieg.

14. decembra bo v Celju gostoval simfonični orkester Akademije za glasbo v Ljubljani, ki ga vodi Uroš Prevoršek. Izjema bo simfonični koncert za mladino ob 17. uri, večerni koncert bo ob 20. uri.

LADO v Celju

Tudi za ljudske plese se Celjani vedno bolj zanimajo in navdušujejo, le da imajo bolj poredko priložnost, da bi videli kvalitetne nastope, kar je vzpodbudilo celjsko delavsko univerzo, da je pripravila gostovanje znanega folklornega ansambla iz Zagreba »Lado«, ki je s svojimi nastopi po vsem svetu — predvsem v ZDA — zelo zaslovel, da bo 11. novembra nastopil tudi v Celju. Šestdesetčlanski plesni zbor s svojim orkestrom in bogatim sporedom jugoslovanskih narodnih plesov bo nastopil tega dne ob 17. in 20. uri v dvorani SLG Celje.

Ljubitelji narodnih plesov bodo imeli tako priložnost, da dobri dve uri uživajo ob kvalitetni izvedbi in pestrih narodnih nošah jugoslovanskih plesov.

Topli obroki na šolah

V prešnjem letu so na vseh šolah v šmarski občini delovale šolske mlečne kuhinje. Zlasti to velja za zimski čas. Iz mednarodne pomoči so šole za potrebe teh kuhinj prejele pomoč za okrog 1200 učencev. Skupščina občine pa je za to dejavnost prispevala okrog dva milijona 680 tisoč starih dinarjev. Tudi letos so organizirali šolske mlečne kuhinje; na tistih šolah, kjer se otroci vozijo, bodo pripravljali še tople obroke, ki naj nadomestijo dnevno prehrano.

Lutke v Rimskih Toplicah

Mladinska organizacija v Rimskih Toplicah je pristopila k novi obliki kulturnega razvedrila. Dramska sekcija je pričela z lutkovnimi vajami pod vodstvom upravitelja šole Draga Šimenka. Naštudirali bodo tri luktovne zaključene predstave. Ker v kraju ni primernega prostora, so oder postavili v učilnici osnovne šole, kjer bodo imeli tudi prireditve. Spodbuda je umestna, saj je na splošno pri nas lutkarstvo slabo razvito. Zanimanje pa obstaja povsod, kjer so otroci, mika pa ta kulturna dejavnost tudi odrasle. op

V TV ODDAJI 6. NOVEMBRA OB 15.20

Novo mesto: Celje

»Dragi gledalci, v Celju je na Trgu V. kongresa prav živo. Zbralo se je mnogo Celjanov, ki že nestrpno pričakujejo pričetek tekmovanja, ki bo odločilo, katero...« itd., tid. Takšne besede bi radi slišali iz ust konferansjeja oddaje »Tekmujte z nami«, Tomaža Terčka, v nedeljo popoldne. Prav gotovo bo marsikaterega prebivalca našega mesta zvabila na Trg V. kongresa, kjer bodo na osrednjem tekmovalnem prostoru ob udeležbi gledalcev izbrani tekmovalci reševali čast Celja. Za tiste, ki ne bodo mogli gledati te oddaje neposredno, a bi radi bili blizu tekmovalcev, bo poskrbljeno. Trgovsko podjetje Tehnomercator se je odločilo ustreči tudi tokrat svojim odjemalcem in bo namestilo na Trgu V. kongresa dva TV sprejemnika.

Na račun pa bodo prišli tudi tisti, katere zanima, kako TV ekipa realizira neko oddajo, koliko vsega je potrebno, da »steče« program, ki ga skrbno pripravljajo dalj časa.

Tokrat seveda ne bomo izdali vsega, kar je v zvezi z oddajo. To naj ostane zaenkrat še skrivnost. Pridite v nedeljo popoldne na TRG V. KONGRESA, kjer bo za vsakega nekaj — smeha, nestrpnosti, navdušenja in še kaj.

Zvonko Perlič

S 4. seje skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje

Skrb za nevključeno mladino

Sklepi bodo lahko v prihodnje odpravili probleme

Na zadnji seji skupščine je poročal Mitja Umnik o mladini, ki je v šolskem letu 1965/66 zaključila obvezno šolanje in posredoval pregled o vključevanju te mladine. Zaradi neenotnih virov podatkov in zaradi nevračunanih sprememb, ki so nastale po popravnih izpitih, je zavod za zaposlovanje razpolagal samo s približnimi podatki, a že ti kažejo vrsto značilnosti, da ne rečemo pomanjkljivosti, v dosedanjem delu z mladino. Prav zaradi tega se je zavod odločil, da začne pravočasno skrbeti za vključevanje mladine in da ob koncu tega šolskega leta ne bo prepustil naključju nadaljnje vključevanje mladine.

Iz zbranih podatkov lahko povzamemo, da zaključi vsako šolsko leto v osmih občinah (Brežice, Celje Laško, Sevnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje in Žalec) šolanje približno štiri tisoč učencev. Prva značilnost, ki jo ugotavljamo ob tem pregledu je, da zelo malo učencev zaključi obvezno šolanje v osmih razredih. V šolskem letu 1965/66 je namreč v osmem razredu zaključilo obvezno šolanje le 60,8 %, medtem ko so obvezno šolanje zaključili vsi drugi v sedmem, šestem ali celo nižjem razredu. V posameznih občinah so uspehi naslednji: Šentjur 64 %, Celje 63,7 %, Laško 63 %, Šmarje 62,8 %, Brežice 58 %, Sevnica 57,6 %, Slovenske Konjice 57,3 % in Žalec 56,9 %.

Tako majhen odstotek dokončane šolske obveznosti v osmem razredu je vzpodbudil zavod k misli, da bi morale občinske skupščine skupaj z zavodi za prosvetno in pedagoško službo ugotoviti, zakaj več mladine ne dokonča obveznega šolanja v osmem razredu. Popolna osemletna šola je namreč večidel povsod postala pogoj za nadaljnje vključevanje mladine in zato ne bi smeli zanemariti, da mladina ta pogoj tudi doseže.

Ob nadaljnjem pregledu lahko ugotovimo, da se je od vseh teh otrok vključilo v šolanje na drugi stopnji ali v poklic samo nekaj nad 60 %, medtem ko je ostalo doma kar 35,6 %. V uk in poklicne šole se jih je vključilo 25,8 %, šolanje v devetem letu nadaljuje 8,4 %, a zaposlilo se jih je 7,6 %. To je povprečje vseh osmih občin, medtem ko je v posameznih občinah razmerje nekoliko drugačno. V celoti pa to vendarle dokazuje, da teži mladina h kar hitrejši možnosti, da se poklicno vključi v delo, saj je odstotek mladine, ki se je vključila v srednje šole razmeroma majhen. Tudi tisti, ki so ostali doma, so se večidel odločili za delo na domačem kmetijskem posestvu in le majhen odstotek je takih, ki so prijavljeni pri zavodu za zaposlovanje.

Zelo izraziti razločki nastajajo po obveznem šolanju tudi v razmerju med moško in žensko mladino, kajti obvezno šolanje zaključi mladina takorekoč v razmerju 1:1, a v srednji šoli se spremeni razmerje v 1:2, v poklicnih šolah pa je razmerje približno obratno. Toda prav v poklicnih šolah so bile letos še možnosti za moško mladino v kovinarski, gradbeni in kmetijski stroki, a mladina ni imela pogoja — dokončane osemletne šole.

Da bi odpravili ta nesorazmerja, je zavod sklenil: vse delovne organizacije bi morale najkasneje do konca marca 1967 prijaviti svoje potrebe, da bi mogel zavod pravočasno usmerjati mladino v poklice; za mladino, ki je ostala na kmetijskih posestvih bo v vseh občinah organiziral popolne večerne kmetijske šole; zavod bo osvajal vsakršno iniciativo za izobraževanje, ki bi jo dale delovne organizacije; zavod si bo prizadeval, da bo preusmerjal mladino v deficitarne poklice; zaradi očitnega feminiziranja srednjih šol bi morale kadrovske službe v delovnih organizacijah ugotoviti možnosti za vključevanje ženske mladine v poklice povsod tam, kjer so zdaj še na takih delovnih mestih moški.

S takimi in še nekaterimi drugimi sklepi bo zavod in njegova skupščina v prihodnje omejevala nesorazmerja pri vključevanju mladine, ki zaključi osemletno šolanje in če bodo te sklepe tudi uresničili, bo verjetno ob koncu šolskega leta 1966/67 manj živčnosti, kam z mladino, ki prihaja iz osemletk.

Herbert Savodnik

KOMPAS OBVEŠČA

POSEBNO OBVESTILO! KOLEKTIVI!

OD 1. OKTOBRA VNAPREJ NUDIMO KOLEKTIVOM, SINDIKALNIM PODRUŽNICAM IN OSTALIM POSEZONSKE CENE ZA AVTOBUSNE PREVOZE V NAJSODOBNEJE OPREMLJENIH AVTOBUSIH TIPA »MERCEDES«. IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST — ZAHTEVAJTE PONUDBE.

VABIMO VAS NA IZLETE:

1. 7-dnevno potovanje v RIM. Relacija Celje — Benetke — Padova — Firenze — Rim — Rimini — San Marino — Ravenna — Trbiž — Kranjska gora — Celje. Cena po osebi 579 N-din.

2. 2-dnevni izlet v TRST, BENETKE, PADOVA, RIMINI, SAN MARINO! Cena potovanja po osebi 208 N-din.

3. 2-dnevni izlet na DUNAJ. Cena po osebi je 168 N-din.

4. 2-dnevni izlet preko BLATNEGA JEZERA v BUDIMPEŠTO. Cena potovanja po osebi je 176 N-din.

5. 2-dnevni izlet v TRST in BENETKE. Cena potovanja po osebi je 125 N-din.

6. 1-dnevni izlet v TRST in BENETKE. Cena potovanja po osebi je 90 N-din.

7. 1-dnevni izlet v TRST. Cena po osebi je 45 N-din.

8. PRAGA — DUNAJ! 5-dnevni avtobusni izlet za praznik republike. Prijave do 5. novembra 1966.

9. 3-dnevno avtobusno potovanje v VERONO, VICENZO in PADOVO. Prijave do 10. novembra 1966.

10. 4-dnevno avtobusno potovanje v času od 26. do 29. novembra v BUDIMPEŠTO in DUNAJ. Prijave do 5. novembra 1966.

PRED VSAKIM POTOVANJEM ALI IZLETOM OBIŠČITE TURISTIČNO PODJETJE »KOMPAS« CELJE, TOMSICEV TRG 1, TELEFON 23-50.

MALI OGLASI

PRODAM

RABLJEN šivalni stroj znamke »RAST UND GASSER« z okroglim čolničkom prodam. Ogled pri Mileni ŠTOŽIR, Trg Svobode 7, od 7.—19. ure.

BREJO kravo prodam. Stepišnik, Dobrova 19 — Celje.

HIŠO pritlično z malim vrtom, garažo v okolici Celja prodam. Vseljivo po dogovoru. Naslov v upravi lista.

NOV nerabljen šivalni stroj »BAGAT« poceni naprodaj. Jenkova 26.

NOVO dodatno kuhinjsko peč »GORENJE« in novo preprogo prodam. Stanimirović, Cigaletova 1.

PETSOBNO vrstno stanovanjsko hišo z vrtom in garažo — centralno kurjavo, v Celju prodam za 125.000 N-din. Pismene ponudbe na upravo lista pod šifro »UGODEN NAKUP«.

DVA konja, 8 mesecev brejo kravo in leseno uto prodam. Naslov v upravi lista.

SPALNICO prodam tudi na ček. Naslov v upravi lista.

HMELJEVKE prodam. Ivan Jež, Zg. Hudinja 8 — Celje.

KUPIM

STRUŽNICO, kompletno ali samo os kupim. Naslov v upravi lista.

ŠIVALNI stroj z okroglim čolničkom, dobro ohranjen kupim. Naslov v upravi lista.

GRADBENO PARCELO ali hišo v slabem stanju v okolici Laškega, Celja ali Šentjurja kupim. Tone Gračner, 7413 Gamaringen, Tübingerstrasse 62 bei RENTLINGEN W. Deutschland.

STANOVANJE

ZAKONCA brez otrok iščeta sobo po možnosti v bližini mesta. Nudita nagrado v devizah. Zofka GOBEC, Babno 25 — Celje.

SOSTANOVALKO dijakinjo ali vajenko sprejmem. Center, Ana Vrečer, Vrunčeva 5/I.

SOBO in kuhinjo ali večjo sobo iščem. Dam 1000 N-din nagrade. Franc Curin (pri Košaku) Celje, Cesta na grad 14.

ENOSOBNO komfortno stanovanje s pritiklinami v mestu Celju iščem. Vseljivo takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe na upravo lista pod šifro »NAJEMNINO PLAČAM ZA ENO LETO VNAPREJ«.

SOBO oddam. Naslov v upravi lista.

USLUŽBENKA išče sobo s posebnim vhodom. Naslov v upravi lista.

K PODNAJEMNICI uslužbenki iščem mlajšo sostanovalko. Naslov v upravi lista.

ZAPOSLITEV

FRIZERKO za žensko in moško stroko sprejmem. Plača odlična! Soba in ostalo preskrbljeno. Ponudbe na upravo lista pod šifro »SAMOSTOJNA«.

MLAJŠEGA upokojenca za triurno pisarniško delo sprejmemo. Ponudbe z navedbo kvalifikacije, zadnje zaposlitve in višine honorarja na upravo lista pod šifro »VESTEN«.

IŠČEM upokojenko za 6-urno dnevno varstvo dojenčka. Naslov v upravi lista.

RAZNO

MLAJŠO upokojenko ali tudi uslužbenko, zdravo, snažno in pošteno, ki bi v prostem času pomagala v gospodinjstvu sprejmem. Nudim celodnevno hrano, opremljeno sobo s posebnim vhodom, razsvetljavo in kurjavo. Savinjska dolina. Naslov v upravi lista.

NOVO enostanovanjsko hišo v Mariboru zamenjam za hišo — poslopje primerno za mizarsko delavnico v Celju. Tudi odkupim. Franc, Kramar, Maribor, Kosova 15.

NAJDEN avtomobilski ključ na modrem obesku vrnite proti nagradi na upravo lista.

PROSIM OCIVIDCE PROMETNE NESREČE, KI JE BILA PRED BENZINSKO ČRPALKO NA LJUBLJANSKI CESTI, DNE 1. SEPTEMBRA OB 17,30 (karambol osebnega avtomobila Moris in motorista), da se javijo na naslov, ing. TURK (pri Presinger, Kajuhova 12, Celje). Posebno prosim naj se javi voznik Fiata 1300 sive barve, ki je pripeljal tik pred nesrečo z ljubljanske strani in zavil k črpalki.

Obvestilo

KMETIJSKI KOMBINAT ŽALEC
PROIZVODNI OBRAT CELJE

RAZPRODAJA

DROBNI KRMNI KROMPIR
BELI PO 0,27 N-DIN PO KG.

RAZRODAJA JE VSAK DAN OD 7. DO 14. URE V SKLADIŠČU NA LAVI, CESTA NA OSTROŽNO 20

KMETIJSKI KOMBINAT ŽALEC
PROIZVODNI OBRAT CELJE

HONORARNE SODELAVCE

za zbiranje novih naročnikov lista Celjski tednik iščemo v vseh večjih krajih (v sedežih občin in stanovanjskih naseljih) na območju bivšega celjskega okraja.

V poštev pridejo predvsem dijaki, vratarji v delovnih organizacijah, upokojenci in pismonoše.

MOŽNOST DOBREGA ZASLUŽKA JE ZAGOTOVLJENA.

Pismene ponudbe s točnim naslovom pošljite čimprej na Zavod za informativno službo v Celju, Gledališka ulica 2 — poštni predal 161.

Interesente, ki bodo poslali ponudbe, bo obiskal zastopnik zavoda zaradi dokončnega dogovora o sodelovanju.

ZAVOD ZA INFORMATIVNO SLUŽBO — Celje.

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 5.—12. novembra
JANEZ ČERNEJ, veterinar
Celje, Kajuhova 11 blok 3/II — tel. 22-32

Slovensko ljudsko gledališče Celje

Petek, 4. novembra ob 16. in 19.30 uri: Kanin: RASOMON. Gostovanje v Kranju.

Sobota, 5. novembra ob 20. uri: Agatha Christie: MIŠELOVKA. Gostovanje v Laškem.

Nedelja, 6. novembra ob 16. uri: Agatha Christie: MIŠELOVKA. Gostovanje v Topolšici.

Torek, 8. novembra ob 11.30 in 19.30: Ivan Cankar: ZA NARODOV BLAGOR. Gostovanje v Murski Soboti.

Sreda, 9. novembra ob 17. uri: Kanin: RASOMON. Abonma za upokojence in izven. Nekaj vstopnic je še na razpolago.

Četrtek, 9. novembra ob 19. uri: Agatha Christie: MIŠELOVKA. III. mladinski večerni abonma in izven.

Petek, 11. novembra ob 19.30: Ivan Cankar: ZA NARODOV BLAGOR. Gostovanje v Slovenskih Konjicah.

Sobota, 12. novembra ob 19.30: Ivan Cankar: ZA NARODOV BLAGOR. Abonma za delovne organizacije in izven.

Obrtno podjetje MIZAR, Celje, Aškerčeva ulica 19 razglaša za nedoločen čas prosto delovno mesto

šefa skladiščne službe

Pogoji: kvalificiran mizar z 10 letno prakso v mizarski oziroma trgovski ali njej podobni stroki.

Nastop službe od 15. do 31. decembra. Poseben pogoj je dvomesečna poskusna doba. Stanovanje ni na razpolago. Pismeni ponudbi priložite dokazila o izobrazbi z navedbo dosedanjega službovanja in kratek življenjepis.

Razpis velja do 1. decembra 1966.

GIACOMO VATOVEC SUCC

TRST, Via Torrebianca 19 — najstarejša tržaška slovenska izvozna tvrdka prodaja po najugodnejših cenah:

pralne stroje, peči na plinsko olje, peči za centralno kurjavo, štedilnike, hladilnike in stroje za umivanje posode.

CANDY – REX – ZOPPAS – CASTOR – IGNIS – – INDESIT – C. G. E. – TRIPLEX – SABIANA

MOTORNE KOSILNICE IN DRUGI POLJEDELSKI STROJI PO NAJUGODNEJŠIH CENAH.

OBIŠČITE NAS ALI NAM PIŠITE ZA PROSPEKTE!
POSREDUJEMO KATERIKOLI NAKUP IZ INOZEMSTVA!
Devizni račun št. 15900 pri Banca Nazionale Lavoro — Trieste.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujem miličniku tov. Jožetu Benčanu iz Celja za njegovo takojšnjo pripravljenost in pomoč, da mi je dne 27. 10. 1966 poiskal in vrnil 4 letno hčerkico Romanco, ki jo je njen oče kot kronični alkoholik odpeljal brez moje vednosti, neznano kam. Še enkrat topla hvala. Hvaležna mati Vladimira Heimerle, Celje, Aškerčeva 8.

TURISTIČNE OBJAVE

ZASEDENOST KAPACITET

Dovolj prostora je v vseh turističnih krajih celjskega turističnega področja, prav tako je dovolj prostih mest v zdraviliščih in pri zasebnikih. Rezervacije so potrebne le ob sobotah za hotel Evropo in Celeio ter Pako v Velenju.

PRIREDITVE

CELJE — vsako soboto zvečer plesna glasba v SAMOPOSTREŽNI RESTAVRACIJI.

VELENJE — vsak večer razen ponedeljka plesna glasba v hotelu Paka.

ROGAŠKA SLATINA — vsako soboto in nedeljo ples v restavraciji POSTA.

KOPALNI BAZENI

V zdraviliščih Dobrna, Laško in Rogaška Slatina je možno kopanje tudi za zunanje obiskovalce.

IZLETI

Obiščite Slovenj Gradec. Iz Celja do Slovenj Gradca je lepo urejena in na novo asfaltirana cesta, ki vas popelje skozi Velenje in mimo HUDE LUKNJE, nekdaj lepo urejene in zanimive kraške jame in mimo spomenika nadvojvodi Ivanu, ki je v neposredni bližini jame. V Slovenjem Gradcu pa si lahko ogledate številne zanimivosti, spominski park NOB, odlično urejen umetnostni paviljon, zanimiv privatni muzej župnika Sokliča ter še številne druge zanimivosti. Za jesenski izlet je to področje zdaj, ko smo dobili asfaltno cesto, izredno primerno.

NAJLEPŠE DARILO ZA VAŠE ZNANCE, SORODNIKE IN PRIJATELJE V TUJINI JE

CELJSKI TEDNIK

IZLETNIK CELJE

1. IZLETI PO DOMOVINI

Organiziramo eno- ali večdnevne izlete po domovini za organizirane skupine po želji. V jesenskih dneh so izredno lepi izleti v Gornjo Savinjsko dolino, ogled naših zdravilišč, okrog Pohorja in na samo Pohorje, na Dolenjsko in v Kočevski Rog, do Kolpe, v naša Primorska naselja ter na Gorenjsko in preko Vršiča do Goriških brd in Vipavske doline.

Za šolsko mladino organiziramo na naših rednih in nekaterih drugih progah izlete s 75 % popustom.

2. IZLETI V TUJINO

V sodelovanju s PUTNIKOM Beograd organiziramo IZLETE V TUJINO.

ZA 29. NOVEMBER SMO PRIPRAVILI

SAN MARINO — 3-dnevni ogled Ravenne, Bologne, Verone in Benetk. Cena 26.400 S-din.

DUNAJ—BRATISLAVA—BUDIMPEŠTA — 3-dnevni izlet. Cena 27.500 S-din.

BUDIMPEŠTA — 2-dnevni izlet 29. in 30. novembra. Cena 17.500 S-din.

Po želji kolektivov pa organiziramo te in ostale dni izlete v druga turistično zanimiva naselja. Predlagamo:

BENETKE — TREVISO — UDINE — GORICA — TRST, 2-dnevni avtobusni izleti za kolektive in posameznike.

TRST — MIRAMARE — 1-dnevni avtobusni izleti za kolektive in posameznike.

GRADEC (GRAZ) — MARIA ZELL enodnevni izlet za organizirane skupine.

KANALSKA DOLINA, VISARJE, GORICA, TRST — enodnevni ali dvodnevni izleti po želji za organizirane skupine.

KOROŠKA — VISARJE. Enodnevni izlet za organizirane skupine.

DUNAJ—BRNO—PRAGA—SALZBURG—CELOVEC, 3-dnevni izlet za organizirane skupine.

DUNAJ — SALZBURG — CELOVEC, 3-dnevni avtobusni izleti, datum določimo po dogovoru s kolektivom.

CELOVEC — ogled Koroške v enem ali dveh dnevih, datum izleta določimo po dogovoru.

KRIŽARJENJE PO SREDOZEMLJU

V 14. dneh si boste z luksuzno ladjo »Dalmacija« lahko ogledali večino Sredozemskih držav.

PROGRAMI IN INFORMACIJE

Vse programe in informacije navedenih potovanj zahtevajte v naši turistični poslovalnici na Titovem trgu 3, ter v poslovalnicah v Velenju, Mozirju, Krapinj, Hrastniku in Krškem.

3. TURISTIČNE USLUGE

IZLETNIK posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov in vizumov.

IZLETNIK rezervira ležišča v spalnih vagonih, prodaja in rezervira vozovnice za letalski promet po tujini in doma.

POSLUŽUJTE se turističnih uslug v naših poslovalnicah.

PROGRAME izdelujemo po želji skupin ali kolektivov!

Za cenjeni obisk se priporoča
IZLETNIK CELJE

Hranilna služba pri KK Žalec

HRANILNO KREDITNA SLUŽBA PRI KMETIJSKEM KOMBINATU ŽALEC JE ODRAZ SOLIDARNOSTI KMETOV — KOOPERANTOV IN DELAVCEV.

Zadnje čase v slovenskem, pa tudi jugoslovanskem merilu veliko razpravljajo o hranilno kreditnem poslovanju v kmetijskih zadrugah oziroma kmetijskih organizacijah. Pri Kmetijskem kombinatu Žalec hranilno kreditno službo že imajo, ker je pred leti, kot marsikje, niso opustili. Značilno je, da sedaj delajo velik poudarek ustanavljanju kmečkih hranilnic in posojilnic tudi po drugih republikah, kjer do sedaj sploh niso obstajale ali pa so bile zelo slabo razvite.

Zakaj poudarek kmečkemu hranilništvu in posojilništvu? Varčevanje je odraz premišljenega ni dobrega gospodarjenja, načrtno zbiranje denarja za določen namen ali za nepredvidene izdatke. Je tudi odraz zaupanja v vrednost denarja. Mislim, da je dovolj dokazov, da naš dinar po reformi dobiva na vrednosti, saj se bodo v bližnji prihodnosti dobili celo izdelki tujih tovarn za dinarska sredstva. Zbran privarčevan denar pa mora dajati obresti. Zelo napak ravna tisti, ki denar, predvsem večje vsote, hrani doma. Poleg tega, da je denar izpostavljen nevarnosti tatvine, požara itd., izgublja tudi obresti.

Po določilih pravilnika o hranilno kreditnem poslovanju Kmetijskega kombinata Žalec se hranilne vloge obrestujejo 5 %. Če pa so hranilne vloge vezane na daljši čas, so obresti takele: od 6 mesecev do 1 leta — 5,5 %, od 1 leta do 18 mesecev — 6 %, od 18 mesecev do 2 let — 6,5 %, nad 2 leti — 7 %.

Vlagatelji o višji obrestni meri za vezane vloge premalo vedo in se te ugodnosti ne poslužujejo dovolj.

Obrestna mera je torej v hranilno kreditni službi Kmetijskega kombinata Žalca ista kot v ostalih hranilnicah. V hranilno kreditnih odsekih zbran denar pa lahko posojajo kooperantom za nabavo živine, strojev, gospodarskih objektov itd.

O dajanju posojil odločajo obratni sveti kooperantov na sejah. Posojila se lahko odrejajo do višine 70 % zbranih vlog za dobo do pet let in po 7 % obrestni meri. Tajnost vlog je zajamčena kot v drugih hranilnicah, za vloge pa jamči podjetje. Sveti kooperantov, kot upravljalci hranilno kreditne službe, posvečajo temu posebno pozornost.

Sredstva zbrana v hranilno kreditnih odsekih kombinata **so edina sredstva,** katera lahko posredujejo kmetom-kooperantom kot posojila za izboljšanje njihovega gospodarjenja. Kot je znano, kmet kooperant takih posojil v drugih hranilnicah ne dobi. V avgustu 1965 je bilo stanje izdanih posojil kooperantom preko 50,000.000 S-din, v letošnjem avgustu pa že 15,000.000 S-din. Da bi laže zadovoljili potrebam, so začeli zbirati vloge tudi pri delavcih kombinata. Število vlagateljev se je dvignilo na 4780. Lahko trdimo, da so po zaslugi hranilno kreditne službe omogočili 545 kmetom — kooperantom najetje posojil.

Vlaganje sredstev je odraz solidarnosti in stanovanjske zavesti.

Vlado Plaskan

NABRALE SO SI IZKUŠENJ

Odbojkarice Partizana Celje mesto so v nedeljo odigrale zadnjo tekmo v zvezni ženski odbojkarski konkurenci. Tokrat so gostile četrtoplasirano ekipo Slobode iz Kleka, ki je tako, kot že mnoge druge v Celju osvojila obe točki. Celjanke so se sicer dobro upirale in zaigrale, kot jih redkokdaj vidimo, toda ob koncu seta so skoraj vedno popustile. Tokrat so izgubile s 1:3 (15:4, 9:15, 13:15, 13:15).

Tako so celjske odbojkarice svojo prvo (upajmo, da tudi ne zadnjo) sezono v zvezni odbojkarski ligi končale na zadnjem mestu le z dvema točkama. 17 dvobojev so izgubile, premagale pa le zagrebško Mladost. Vsega skupaj so v 18 dvobojih osvojile 11, izgubile pa 52 setov. Vendar pa kljub temu njihovega zadnjega mesta ne gre jemati preveč tragično. Vsi vemo, da so se celjske odbojkarice plasirale v zvezno ligo šele potem, ko se na kvalifikacijah zmagovalna ekipa ni prijavila za to tekmovanje. Tako so Celjanke kot drugoplasirane na kvalifikacijah postale članice zvezne lige v zadnjem trenutku. Pravzaprav se niti pripraviti niso mogle v zadostni meri za to tekmovanje, ki se je že itak izkazalo za pretežko mladim in neizkušenim športnicam.

Sedaj moramo samo upati, da jim izpad iz zvezne konkurence ni pobral morale in bodo v prihodnje zaigrale v republiški konkurenci zopet na prvo mesto. S tem bodo prav gotovo dokazale, da so se v višjem rangu tekmovanja marsikaj naučile in si nabrale izkušenj. Te pa jim bodo v prihodnosti precej koristile, če jih bodo znale s pridom uporabiti.

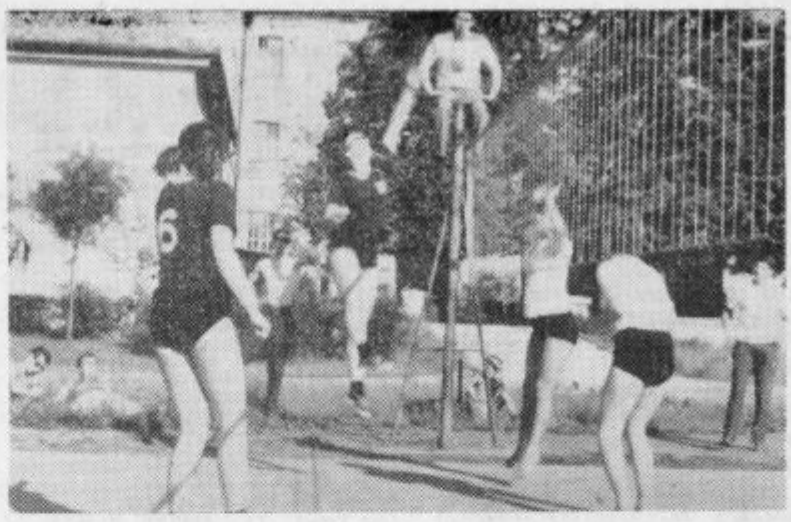

Odbojkarice celjskega Partizana med akcijo

ZMAGA ZA CELJE

Po dolgem času so nogometaši Celje v SNL zopet nekoliko bliže vrhu lestvice. Po nedeljski zmagi nad do tedaj vodečo Muro z 2:0 so se Celjani prebili na tretje mesto v lestvici, kar jim daje precej možnosti za prodor proti samemu vrhu. Seveda pa v tem primeru ne bi smeli »kiksniti« že v nedeljo proti Kovinarju v Mariboru. Sicer pa tudi z nedeljsko igro ne moremo biti zadovoljni. Vse kaže, da igralci s Skalne kleti letos ne igrajo v taki formi, kot pred letom dni. Vse premalo je organiziranega igranja, ki na tak način le s težavo doseže kdaj pa kdaj kak zadetek.

Kladivar je v nedeljo zmagal s 5:1 v Ljutomeru, Olimp pa s 3:2 na svojem igrišču nad ptujsko Dravo. Za prijetno presenečenje je ponovno poskrbel Steklar, ki je osvojil obe točki v gosteh — 3:1 proti Grafičarju, medtem ko sta Velenje in Šoštanj ostala tokrat praznih rok.

V tekmovanju celjske nogometne podzveze — I. skupina so v precejšnjem zagonu nogometaši Šmartnega ki še niso okusili grenkobe poraza in so uspešni tako na tujem, kot na domačem igrišču. Rezultati preteklega kola so naslednji: Krško — Brežice 1:5, Radeče — Ljubno 6:6, Žalec — Senovo 9:2, Vojnik — Konjice 3:3, Polzela — Šmartno 1:3 in Gotovlje — Zreče 3:0 p. f.

Lestvica:

Šmartno	9	8	1	0	37:19	17
Žalec	9	6	1	2	32:23	13
Brežice	9	6	0	3	24:12	12
Polzela	8	5	0	3	25:14	10
Ljubno	8	4	2	2	27:21	10
Senovo	9	5	0	4	27:28	10
Radeče	9	4	1	4	35:26	9
Konjice	8	3	1	4	16:17	7
Krško	8	2	1	5	20:29	5
Vojnik	9	2	1	6	19:33	5
Zreče	9	2	0	7	14:29	4
Gotovlje	9	1	0	8	8:34	2

Bo še kaj točk?

Kriza v vrstah celjskih rokometašev je iz dneva v dan večja. Sedaj je že celo taka, da posamezni igralci ne hodijo več na tekme. Tak primer je bil ravno v preteklem kolu, ko je na gostovanju manjkalo pet igralcev, ki so doslej redno nosili dres celjske ekipe. Sicer se posamezniki zagovarjajo s tem, da so imeli izpite in vaje na fakulteti, kar jih prav gotovo upravičuje. Dvomimo pa, da bi kar nenadoma prvikrat v sezoni 5 igralcev naenkrat bilo zadržanih v šoli, še posebej zato, ker doslej takega primera še ni bilo. Ko smo izvedeli za podatke, da so v preteklem tednu trenirali enkrat celo samo štirje igralci, nam je postalo jasno, da na tak način uspeha ne more biti. Zato ga tudi v preteklem kolu v Leskovcu proti Dubočici ni bilo.

Osem igralcev celjske ekipe — med njimi neizkušeni mladinec Levstik in reaktivirani Savodnik, ki pa je bil brez treninga — je v prvem polčasu nadigralo domače rokometaše in ta del igre zaključilo v svojo korist s tremi goli razlike. V nadaljevanju pa je prišla do izraza predvsem vzdržljivost v kateri so bili Celjani, ker niso imeli menjav, precej slabši od domačinov. Le-ti so to znali s pridom izkoristiti in so v finišu zadali Celjanom nov poraz.

Tako so celjski igralci tri kola pred koncem spet na zadnjem mestu v lestvici. Upajmo, da se bodo v zadnjih tekmah spet zbrali in osvojili še kakšen par točk, ki bi vsaj nekoliko ublažil zadnje neuspešne igre v zvezni konkurenci.

Šport na drobno

Pred dnevi je bilo končano tekmovanje pionirjev za prvenstvo Celja v rokometu — jesenski del. Vrstni red ekip je naslednji: 1. osnovna šola Polule, 2. I. osnovna šola, 3. osnovna šola Hudinja, 4. II. osnovna šola, 5. osnovna šola I. celjske čete, 6. IV. osnovna šola.

•

V soboto popoldne (5. t. m.) se bo pričelo zadnje letošnje tekmovanje sindikalnih podružnic. Tokrat se bodo ekipe pomerile v malem nogometu.

•

Kot smo izvedeli iz zanesljivih virov bodo celjski rokmetaši svojo zadnjo tekmo v jesenskem delu zvezne rokometne lige končno le odigrali na svojem novozgrajenem igrišču na Skalni kleti.

•

V polfinalni tekmi za republiško nogometno prvenstvo mladincev je ekipa celjskega Olimpa na svojem igrišču izgubila srečanje z Železničarjem iz Maribora s 5:0.

•

Celjski košarkarji so svoje letošnje tekmovanje v okviru II. republiške lige — vzhod zaključili na petem mestu za ekipo Žalca.

•

Poleg rokometnega stadiona se v zadnjem času s polnim razmahom dograjujejo tudi temelji za novo smučarsko vlečnico pri Celjski koči. Računajo, da bodo v prihodnjih dneh začeli tudi z montažo nove vlečnice.

ŽRTVE PROMETA

1. novembra je bilo na območju bivšega celjskega okraja 12 prometnih nesreč, 4 so bile huje, 6 pa laže poškodovanih. Škoda 22.700 N-dinarjev.

OTROK SKOCIL PRED AVTOMOBIL

Iz Celja je vozil proti Vojniku z osebnim avtomobilom JANEZ KOKALJ, ko je izpred stanovanjske hiše štev. 117 nenadoma skočil pred avtomobil otrok MIRKO KENDA. Voznik je zaviral, vendar trčenja ni mogel preprečiti in ga je zadel s prednjim delom avtomobila ter zbil po cesti. Otrok si je zlomil desno nogo nad kolenom in so ga odpeljali v celjsko bolnišnico.

POCILA MU JE GUMA

Voznik ZDRAVKO OZIR je vozil z osebnim avtomobilom iz Šempetra proti Celju, ko je nenadoma počila prednja desna guma na avtomobilu. Zaneslo ga je na levo stran ceste, kjer je trčil v obcestni kamen, ga odlomil, nato pa zapeljal na njivo. Škode je za približno 3.000 N-dinarjev.

UDRL SE JE ROB CESTE

Proti Šentjanžu je vozil z osebnim avtomobilom JOŽE JUSTINEK, ko mu je pripeljal nasproti z osebnim avtomobilom FRANC PAPEŽ. Ta se je pri srečanju umaknil na skrajni desni rob ceste, ki se je pod težo vozila udrl in se je avtomobil prevrnil v 2.20 metra globok jarek, kjer je obležal na boku. Škodo so ocenili na 4.000 N-dinarjev.

MOPEDIST V TOVORNI AVTOMOBIL

Mopedist CIRIL ŠMON, se je na mopedu pripeljal po Kidričevi ulici v Velenju in se zaletel v zadnji del prikolice tovornega avtomobila, ki je bil parkiran pred trgovino NAMA. Pri nesreči je dobil mopedist pretres možganov in so ga odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer so mu vzeli kri za preiskavo.

NEPREVIDNOST

Iz Vojnika je vozil proti Celju z osebnim avtomobilom JOHANES ESTERER iz Graza. Na Mariborski cesti je nenadoma skočila pred avtomobil JOZICA STROPNIK, katero je voznik zadel in zbil po cestišču. Dobila je težje poškodbe, tako, da so jo odpeljali v celjsko bolnišnico.

DVA NA MOPEDU

Mopedist ADOLF NAHTIGAL je vozil po cesti II. reda Šoštanj—Ravne in na zadnjem sedežu vozil MIHAELA KORENA. Ta je padel z mopeda in se poškodoval. Odpeljali so ga v celjsko bolnišnico. Mopedistu so odvzeli kri za preiskavo.

NESREČA MOTORISTA

Voznik motornega kolesa MATIJA NADVEŽNIK je vozil po cesti III. reda v Bočni pri Mozirju. V vasi je iz neznanega vzroka zavozil z desne na levo stran ceste ter padel. Dobil je pretres možganov ter rano nad desnim očesom.

MOČNO ZAVIRANJE

Voznik motornega kolesa VILI LAVRENČIČ je vozil iz Rogaške Slatine proti Ratanski vasi. Ko je pripeljal do hiše št. 7 v Ratanski vasi je iz dvorišča stavbe zavozil na cesto z osebnim avtomobilom ALOJZ JAGODIČ. Motorist je hotel osebni avtomobil, ki je bil že na desni polovici ceste, obvoziti po levi strani, pri tem pa je močno zaviral, vendar je padel, tako da ga je zaneslo v avtomobil. Dobil je rano na kolku in zlom hrbtenice.

Šmartno — odlično

V Šmartnem ob Paki je športna dejavnost dokaj razvita, najvidnejše mesto v vseh športnih panogah pa zavzema nagometna sekcija.

Nogometno moštvo je sestavljeno iz samih domačih igralcev, kar je za dananšji čas že prava redkost, saj vidimo, da se tudi v podzveznih ligah igralci selijo kot lastavice. Čeravno nimajo tujih okrepitev, je moštvo odlično uigrano, kar potrjuje zaradi uvrstitev ekipe, ki je po osmem kolu dosegla izreden uspeh z uvrstitvijo na prvo mesto. Od skupaj odigranih osem prvenstvenih in enajst prijateljskih tekem moštvo še ni nikoli zapustilo igrišča poraženo neodločen rezultat pa je doseglo le v treh tekmah. Kljub temu, da so nogometaši brez trenerja, redno trenirajo dvakrat tedensko. Treninge vodijo igralci sami, kar pa ne more zadostovati vsem zahtevam saj so nogometna srečanja vedno bolj zahtevna in brez strokovnega vodstva so pogoji res težki.

V pogovoru z igralci smo izvedeli, da resno mislijo na uvrstitev v višji razred čeprav se pri tem pojavljajo spet stari problemi, to je pomanjkanje denarnih sredstev.

V celotnem kolektivu se opaža izredno tovarištvo, skrajna požrtvovalnost in nesebično delo. Veliko zaslugo za take uspehe imajo predvsem igralci sami. Seveda pa ne smemo pozabiti tehničnega vodstva in nekaterih najvestnejših navijačev. Nogometaši so izrazili željo, da se v imenu vseh igralcev in tehničnega odbora iskreno zahvalijo gradbenemu podjetju »OLJKA« in tovarišem: Jožetu Založniku, Kolman Nacetu, Prašnikar Stanetu, Petek Adiju, Napotnik Karlu, Krajnc Viktorju, Speh Blažetu, Hramec Milanu in ostalim navijačem, ki so jim finančno in moralno pomagali k njihovemu uspehu. Igralci pa jim obljubljajo, da se bodo še vnaprej z vsemi silami borili in da bo njihov uspeh nagrada za njihovo požrtvovalnost.

Nogometaši iz Šmartnega ob Paki

ZMAGA IN PORAZ

V nedeljo so imeli celjski hokejisti na travi Partizan-Gaberje dvoje srečanj v okviru dveh različnih tekmovanj. Dopoldne so v finalnem srečanju pokalnega tekmovanja za pokal SRS premagali prvake Pomurja hokejiste Lipovcev s 4:0 in tako osvojili prvo mesto.

Popoldne so v okviru hrvatsko-slovenske lige, kjer sodelujejo kot edini slovenski predstavnik nesrečno v zadnji minuti izgubili srečanje z zagrebško Mladostjo z 1:0.

DOBRO GOSPODARJENJE

V obratnem podjetju »Ključavničarstvo« v Slov. Konjicah so prvih devet mesecev letošnjega leta ugotovili dokaj ugodne poslovne in proizvodne in tudi finančne uspehe. V poletnih so se s svojimi proizvodnimi obrati v celoti preselili v nekdanje prostore kmetijskega gospodarstva, ki jih nameravajo še nekoliko preurediti, deloma pa tudi razširiti. Iz razgovora z direktorjem Vladom Pratnemerjem, ki je to mesto prevzel pred dvema mesecema, povzemamo, da ima ta delovna organizacija dovolj naročil za svojo proizvodnjo tudi v prihodnjem letu. Razen tega pa poizkušajo, da bi svojo dejavnost še nekoliko razširili in sicer pri nudenju storitev po naročilu.

Posebno pozornost nameravajo posvetiti še izobraževanju, tako splošnemu in družbeno-ekonomskemu. S tem v zvezi so pred kratkim sprejeli izobraževalni program, ki zajema skoraj vse zaposlene delavce od tistih, ki naj bi obiskovali osnovno šolo za odrasle do izrednih slušateljev na višjih šolah in fakulteti. Tudi glede strokovnega izobraževanja menijo, da bo z raznimi dodatnimi tečaji in usposabljanjem potrebno izboljšati kvalifikacijsko strukturo zaposlenih delavcev. Za področje družbeno-ekonomskega izobraževanja pa so sklenili, da bodo v zimskih mesecih pripravili več predavanj za vse člane tega delovnega kolektiva.

OGLAŠUJTE V CELJSKI TEDNIK!

OBVESTILO

Obveščamo, da zamenjujemo osebne izkaznice po naslednjem vrstnem redu.

KRAJEVNA SKUPNOST »DOLGO POLJE« CELJE

dne 23. 11. 1966 za Ipavčevo ulico

dne 24. in 25. 11. 1966 za Kersnikovo in Zoisovo ulico

dne 26. 11. 1966 za Jenkovo in Oblakovo ulico

dne 1. in 2. 12. 1966 za Ulico 29. novembra

dne 3. in 5. 12. 1966 za Nušičevo, Tkalsko in Ulico Moše Pijade

dne 6. in 7. 12. 1966 za Dalmatinovo, Veselovo in Vrunčevo ulico

dne 8. in 9. 12. 1966 za Bezenškovo, Celovško, Cesto na Dobravo, Gosposvetsko, Na Golovcu hiša št. 1, Okrogarjevo, ohorsko, Roško, Ulico bratov Vošnjakov in Zagajškovo ulico

dne 10. 12. 1966 za Dečkovo cesto od hiše št. 12 dalje

dne 12. in 13. 12. 1966 za Adamičevo, Smrekarjevo, Starihovo in Šaranovičevo

dne 14. in 15. 12. 1966 za Cesto v Lokrovec, Drapšinovo, Grčarjevo Hohkrautovo, Ribarjevo, Robovo, Ulico bratov Mravljakov in Tomažičevo

Osebne izkaznice bomo izdajali po gornjem razporedu dnevno od 7. do 19. ure na sedežu uprave za notranje zadeve Celje, Gregorčičeva 5, pritličje, ob sobotah pa od 7. do 13. ure. Da bi delo nemoteno potekalo, prosimo prosilce, da upoštevajo gornji razpored. Državljani, ki so si že priskrbeli slike, lahko zamenjajo izkaznice tudi izven objavljenega reda.

Istočasno obveščamo občane iz območij krajevnih uradov: Dobrne, Frankolovega, Strmca pri Vojniku, Skofje vasi, Smartnega v Rožni dolini, Štor in Vojnika, da vlagajo svoje zahtevke za zamenjavo osebnih izkaznic pri pristojnih krajevnih uradih.

Osebe, ki so dopolnile 18. leto starosti in še nimajo osebne izkaznice, vlagajo zahtevke na tukajšnjem prijavnem uradu, soba št. 28. Pri tem uradu se dobijo tudi vse potrebne infobmacije v zvezi z izdajanjem osebnih izkaznic.

Osebe, ki prejmejo prvič osebno izkaznico, morajo priložiti poleg rojstnega lista tudi potrdilo o vpisu v državljansko knjigo.

UNZ Celje

Miško Kranjec:

ŽALOST ŠKODI ČLOVEŠKEMU SRCU

ODLOMEK IZ POVESTI MACESNI NAD DOLINO

Pred cerkvijo sta pokojnega sprejela kaplan in mežnar. Malka je hotela, da bi ga nesli skozi cerkev in tam pomolili zanj. Borci niso hoteli v cerkev in so ga položili na tla. Ker kaplan in mežnar nista bila zato tu, da bi nosila mrliča, ženske pa ga niso mogle, je Rok dejal Malki: »Kaj hočeš, sam ga tudi ne zmorem, s krsto vred. Pa ga kar pokopljimo tako.« In res so ga borci zanesli k izkopani jami. Eden od njih je imel poslovilni govor. Obudil je spomine na partizanska leta, ko je pokojni postal invalid, spomine, ki so že začeli bledeti. Nato je kaplan na kratko opravil molitve, pokropil mrtvega od pet do glave, nazadnje pa še žive okrog krste. Kaplan in mežnar sta odšla v zakristijo, da se preoblečeta. Malka je stopila za njima, zastran pogrebnih stroškov, ki naj bi jih moža kratko malo pozabila. Kaplan pri Sveti Jedrti, zdrav in čvrst mož, se je obregnil obnjo, ko je začela tam znova na moč jokati: »Ti je ravno treba tuliti, rajtam. Razen če seveda jokaš za dobro invalidnino, ki boš zdaj obnjo.« Dodal je ves srdit, da bi jo ošvrknil: »Miha Hlebš je tudi invalid, osemdesetodstotni, če se ne motim. Je nekaj manj, kakor je imel pokojni — vseeno, kar s pogreba stopi k njemu. Morebiti še njega odvedeš k sebi v gore, kaj se ve.« Zaustavila je jok z žensko spretnostjo, obrisala si je dva curka solz, ki sta se razlivala po gladkem licu, pomežikujoče gledala kaplana pri Sveti Jedrti, ker ni mogla verjeti, da ji resno svetuje kaj takega, nazadnje pa je rekla: »A res? In rajtate, da bi me Hlebš maral?« Kaplanu je ob tej preproščini zavrela kri v žilah. Zdaj je on pomežikoval, in od osuplosti še spregovoriti ni mogel takoj. Malka je spoznala, da ji je tisto zastran Hlebša rekel iz srda. Vendar si njegove jeze ni preveč gnala k srcu, pač pa mu je pojasnila: »Zanič srce imam, lahko ga potipate. Zdravnik mi je rekel, da me bo božje, če bom preveč delala. Živeti pa je treba, rajtam.« Dodala je, kakor da bi zdaj ona njega hotela: »Meni nihče ničesar ne da kar tako.« Kaplan od Svete Jedrte sicer ni pljunil pred njo, obrnil pa se je, ker se je že spreoblekel in odhajal. Le s praga je še vrgel nazaj, ne da bi se sicer ozrl: »V farovž mi ne prihajaj. Te bo mežnar vrgel ven. Nisi nič dolžna.« — »Bog lonaj,« je rekla hvaležno. »Saj tako ne kanim.«

»Poljanka,« so rekli borci, pogrebci, »solda tako in tako nimaš, da bi ga dala za pijačo, ker smo ti ga bili nesli in pokopali? Lepa navada je, da se po pogrebu kaj popije in kakšna reče v spomin pokojnemu.«

»Od kod naj vzamem?« je vzkliknila. »Ko bi bil vsaj do prvega počakal s smrtjo. Sem mu bila rekla, naj se na moč upira. Bi tudi meni bilo laže. Tako sem se pa še zapufala.« Vendar si je nekoliko spremislila. Dejala je: »Država bi se morala spomniti takih ljudi, ki so vse dali zanjo, ko jih je potrebovala. Pa se ne. Bom zato jaz dala za en liter. Je bil dober človek. Potlej pa — kakor hočete. Naprej lahko pijete za svoje.« Pojasnila je, kakor bi se hotela opravičiti: »Težak glih ni bil, da bi se bili spotili z njim. Mu je manjkala ena noga in ena roka.«

Odvrnili so ji zbadljivo: »Si ga preizkušala, že veš, koliko je bil težak. Za vino si bomo pa že sami dali — tri leta smo se vkup bili. Kozarec vina je že zaslužil.« Obrnili so se in odšli.

Malka je stisnila roko Roku, ki se je poslavljal od nje. »Le dobro opravi in se glasi, ko se boš vračal, Rok.«

Opletala se je po mestu in premišljala, ali bi bilo kazno, da že kar zdaj stopi k Hlebšu ali počaka nekaj dni. Četudi Roku uspe, da si pridobi pokojnino — Hlebševa invalidnina je gotovo večja. Imela je srečo: Hlebš jo je iskal. »Počak, Poljanka!« jo je poklical, ko se je delala, kakor da ga ne vidi in ne pozna. »Me ne poznaš več?« — »Saj si Hlebšev?« Čudila se je, oči so ji oživele, ker je bilo očitno, da ji ga sam bog pošilja naproti. — »Hlebšev,« je pritrdil invalid in se prenesel s protezne noge na zdravo in dejal: »Stopiva v gostilno — se bova laže pomenila.« — »Ne vem, če se spodobi že kar zdaj, v gostilno.« — »Na pogrebščino se vendar sme, fant, rajtam!« In res sta se ob kozarcu vina laže pomenila o vsem potrebnem: da je on osemdeset odstotni invalid, ona pa ima streho, njivo, dva travnika, nekaj hoste, kravo, dve kokoši in mačko. In zna gospodinjiti in seve — skrbeti za človeka! »Nesreča te je zadela,« je dejal nazadnje Hlebš, kakor da bi delal resolucijo na sestanku, »pravzaprav bi morala žalovati za možem, kakor se spodobi. Je pa spet res — živeti je treba. Žaluješ lahko tudi potem.« Da to bo, je rekla, zdaj pa da stopi, če že on res tako hoče, k neki znanki, ki ima ročni voziček. »Mi ga bo že posodila, da tvoje stvari prepeljeva k meni, seve tako, da se nekoliko izogneva ljudem,« je menila. — »Izogneva se,« je rekel tudi on. »Če pa se jim že hoče, da si brusijo jezike, naj si jih le.« — »Samo če boš zadovoljen z mano,« je dejala, kakor da je v hudih skrbeh, »pokojnemu sem lepo stregla prav do smrti. Tudi rada sem ga imela. Nikdar se ni pritoževal, še hvaležen mi je bil.« — »Fant, kaj pa misliš!« je vzkliknil, »da bi ne bil?!« — »Saj ne najdeš kar tako ženske, ki bi si vzela invalida in skrbela lepo zanj,« se je pohvalila pohlevno. — »Je ne najdeš zlepa, Poljanka!« je pritrdil Hlebš. »Sem nekoč bil govoril s pokojnim, fant, pa te je na moč hvalil, da sem te mu zavidal. Samskega življenja, fant, pa sem tudi dovolj preskusil. Ni nič, fant.« Nato je še dodal: »Le če te ne bo motilo — moja invalidnina je nekoliko manjša, kakor jo je imel pokojni.«

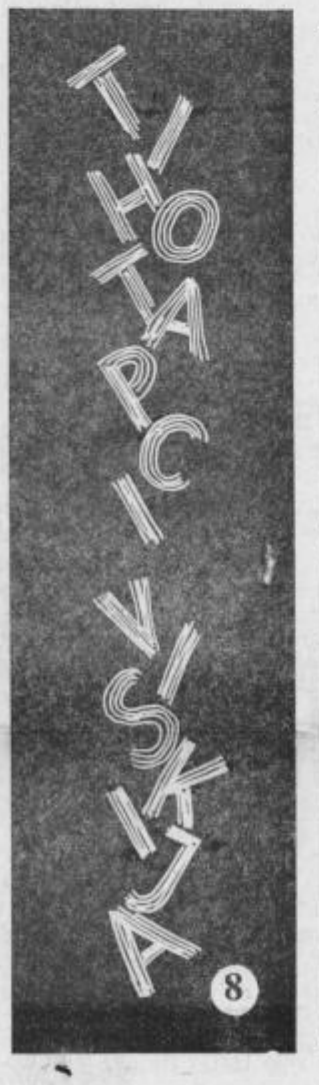

Zakrinkana vojna

VOHUNSKE ZGODBE IZ II. SVETOVNE VOJNE (48)

V zaporu Scheweningenu, ki je bil blizu Haaga, so Nemci uporabljali naravnost peklensko domiselno sodobne naprave za mučenje, v primeri s katerimi so srednjeveške klešče za nohte komaj toliko kot otroška igrača. Nacisti so med drugim uporabljali jeklene čelade, ki so jih potisnili zaporniku na glavo do oči in potem spustili v čelado električni tok, ki je pretresel živčne centre v možganih. Ko so se Nemci selili iz tega zapora, niso uspeli uničiti vseh naprav, zato razni mučilni predmeti še danes pričajo, kakšne nečloveške muke so morali v tem zaporu trpeti ujetniki.

Lindemans, ki se je tako hitro zbal za brata in svojo ljubico, je vendarle brez pomišljanja spravil v ta zapor dolgo vrsto zavezniških agentov, ne da bi pri tem samo trenil z očesom. Ko so britanski protiobveščevalci videli sezname teh ljudi, so se jim stiskala srca. Tudi podpolkovnik Pinto se je zaklel, da mora Lindemans plačati za svoje grehe.

Razumljivo je, da je bil višek Lindemansovega priznanja dogodek v Arnhemu. Ko je bil dodeljen prvi kanadski armadi z nalogo, da o predvidevanem desantu obvesti voditelje osvobodilnega gibanja na področju okoli Eindhovena, da bi ti vedeli pomagati zavezniškim padalcem, je Lindemans takoj doumel, da ima odlično priložnost, izkazati sovražniku svojo največjo uslugo. Svoje poslanstvo je opravil natančno, četudi ne brez težav, ker je voditelj osvobodilnega gibanja v Eindhovenu sumil vanj in ga dal celo zapreti. Toda Kanadčani so poslali vodstvu osvobodilnega gibanja svojega človeka, da bi potrdil Lindemansovo poštenost. Petnajstega septembra, dva dni pred desantom, se je Lindemans sestal v Driebergenu s polkovnikom Kiesewetterom in mu izdal zaupljive podatke. Resnica je sicer, da ob tej priložnosti ni omenil besede Arnhem. Del holandskega tiska je kasneje poskušal to dejstvo izkoristiti, da Lindemans ni mogel izdati arnhemske operacije, ker ni točno vedel, kje bodo opravili desant.

Takšne trditve so otroški nesmisel, kajti čeprav Lindemans nemškemu polkovniku ni omenil besede Arnhem, mu je pa vendarle rekel, da bodo desant opravili severno od Eindhovena. Tako je tudi sam priznal pri zaslišanju in svojo izjavo podpisal. Po teh besedah bi bilo tudi najbolj neukemu strategu jasno, kje bo opravljen desant, kajti konfiguracija terena je dopuščala eno samo možnost. Nemškim strokovnjakom je zadoščal samo bežen pogled na zemljevid severno od Eindhovena, da so se mogli odločiti, kje bodo postavili padalcem svoje zasede. Nemci so tudi odkrili smisel padalske akcije in so zaščitili mostove pri Graveu, Nijmegenu in Arnhemu. Vedeli so, če bi padalcem uspelo zajeti te mostove, da zabijejo pravi klin naravnost v srce Nemčije. Prav zaradi tega ne bo nikoli mogoče pozabiti Lindemansovega dejanja in najsi se kdorkoli trudi, da bi zmanjšal njegovo krivdo.

Podpolkovnik se je sicer res zaklel, da bo skrbel za pravično kaznovanje, vendar je imel toliko dela, da se je komaj utegnil posvetiti zadevi Lindemans. Hkrati so se mnogi holandski vojaški predstavniki potegovali za to, da bi Lindemans ne prišel pred javno sodišče. Vojaškim predstavnikom so v teh prizadevanjih pomagali tudi politiki in diplomati, zaradi česar se je vsa zadeva vedno bolj zapletala. Poleg tega je podpolkovnik v tem času še zbolel in tako se mu je Lindemansov primer počasi izmuznil iz rok. Holandcem je to prišlo prav in so tako odlašali s sojenjem. Ko se je podpolkovnik po ozdravljenju vrnil iz Londona, se je nemudoma spet lotil zadeve. Ko je prišel v urad holandske protiobveščevalne službe, da bi poiskal spis o izdajalcu, ga ni našel. To je bilo vsekakor nenavadno, kajti v ta urad so smeli samo visoki funkcionarji, če pa je kdo iz urada odnesel kak dokument, je moral zanj podpisati potrdilo. Toda o Lindemansovem aktu ni vedel nihče ničesar. Podpolkovnik je vztrajno iskal izgubljeno dokumentacijo in je končno našel visokega častnika holandske vojske, ki je povedal, da je res imel nekaj časa spise v rokah, vendar jih je izročil svojemu predpostavljenemu. Podpolkovnik je odšel k temu in ga vprašal za spise. Toda ta mu je gledal naravnost v oči in odgovoril, da ni nikoli videl teh spisov.

Podpolkovniku je bilo hudo, kajti zdaj ni mogel uradno ničesar storiti. Toda samo dejstvo, da je bil po rodu Holandec, da je v vojni videl toliko gorja in da mu je pomenil Lindemansov primer najhujše zlo v izdajstvih druge svetovne vojne, mu ni dalo miru in poizvedoval je v osebnih stikih o nadaljnji usodi tega izdajalca. Izvedel je samo toliko, da je Lindemans »na varnem«, vendar pa ni nihče kazal pripravljenosti, da bi ga poslal pred sodišče.

AFORIZMI

Kolikor je neka stvar večja, toliko laže jo iščemo. Pri iskanju idej je to narobe.

Nekateri ljudje plavajo proti toku celo v čisto mirni vodi.

PEČAT NJENIH USTNIC

V poletnem popoldnevu sem sedel na eni izmed klopi ob glavni aleji mestnega parka. Na klopi kakih petdeset korakov od mene sta sedela moški in ženska, oba srednjih let in dovolj lepo oblečena. Tiho sta se pogovarjala, ona pa je pri tem s slastjo kadilo cigareto. Z ene strani jo je osvetljevalo sonce, tako da so se v njegovih pramenih jasno videle meglice tobakovega dima, ki so ji mehko obkrožale glavo z gostimi rjavimi lasmi.

Vstala sta. Ženska je še globoko srknila iz cigarete, nato pa je njen ostanek z belim filtrom odvrgla na pot, posuto s peskom. Kmalu sta se mi približala in ne da bi ju bil jaz kaj bolj zanimal, sta mimo mene krenila dalje. Najbrž sta bila mož in žena, kajti zadržano miren je bil njun pogovor. Bila je to še prav krepka in prikupna ženska z žarečimi temnimi očmi živo rdeče pomazanimi ustnicami. Njen spremljevalec je bil dokaj šibkejši od nje.

Tedaj se je z druge strani, za njunim hrbtom, pojavil neki starejši moški brez pokrivala, z razmršenimi lasmi. Obstal je ob klopi, ki je na njej še pravkar sedel par. Mrzlično se je ozrl okrog sebe po tleh. Potem se je nenadoma sklonil in pobral ostanek cigarete, ki ga je bila odvrgla ženska. Usedel se je na klop, prav na mesto, ki ga je prej zavzemala ona. Z nasmeškom zadovoljstva, hkrati pa z nekakšno pobožno zamaknjenostjo si je ogledal svoj drobni, nenavadni plen.

Nič več se zdaj ni ozrl, ko si je cigaretni ogorek vtaknil med ustnice in ga z vžigalnikom prižgal. Na

Šele zdaj sem ga spoznal. Bil je to moj nekdanji sošolec Egidij Bramor, vse življenje čudak, ki se je kot pisar z več ali manj sreče prebijal skozi čas. Bil je videti zanemarjen, tako da se mi je celo zasmilil. Zdrknil je torej že tako globoko, da je pričel na javnih krajih pobirati odvržene čike.

Še dalje je tam sedel in vlekel dim, torej je čik moral biti še dovolj izdaten zanj. Vtem je še pogledoval za onima dvema, ki sta izginjala v daljavi. Kmalu pa je dogorel ostanek cigarete utrnil ob klop. Iz žepa je izvlekel kos papirja, ogorek zavil vanj in vtaknil k sebi. Potem je vstal, nežno pobožal kraj, kjer je na klopi sedel, in se napotil dalje po aleji, prav proti meni.

Tik pred menoj me je spoznal. Bil pa je v precejšnji zadregi, ko sva se pozdravila.

»Kaj si vendar zdaj misliš o meni?« je pričel. »Nemara si videl, kako sem tamle pobral čik in ga nato pokadil do kraja.«

Iz žepa, iz koščka papirja je vzel bel filter, ki je še ostal od cigarete. Do polovice je bil živo rdeče pomazan.

»Vidiš, tu so sledovi njenih ustnic? Poldka namreč, ki tamle odhaja s svojim možem, je to cigareto kadila. Tale filter se je oprijemal njenih ustnic, ki jaz njihove sladkobe nikoli nisem okusil, čeprav me je neznansko žejalo po njih. Jaz nesrečnež sem jo namreč nekoč ljubil, na vso moč sem jo oboževal, a me je odločno odklanjala. Poleg srca ji pač nisem mogel nuditi večjih posvetnih dobrin. Pozabiti pa je ne morem. Sam si videl, da je lepa še danes, ko pravzaprav ni več mlada.«

»To je torej Poldka!« sem se začudil. »Pred leti si mi pripovedoval o njej, a poznal je do danes nisem.«

»Torej sem ti že tedaj rad zaupal kakšno svojo skrivnost, zato hočem še zdaj biti odkrit do tebe. Toliko bolj zato, da bi o meni ne sodil napačno. Vedeti moraš, da sem njen odvrženi čik pobral iz drugačnega nagiba, kakor pa so to včasih počenjali berači.«

»Resda se mi je tvoje početje zdelo nerazumljivo.«

»Ni mi sile, da bi to delal iz potrebe. Hotel sem vsaj na takšen način uživati Poldko. Shranil bom tale filter, ki nosi rdeči **pečat njenih ustnic,** in še ob njem sanjaril, kako srkam njihov sladki poljub. Ali me moreš razumeti, dragi prijatelj?«

»Nekoliko že, seveda.«

»Poldka z možem živi sicer v Švici. Prišla sta semkajle samo na kratek obisk k njenim daljnim sorodnikom. Že včeraj sem jima sledil, a le naskrivoma. Današnji dan pa bom prištel med redke srečne dni svojega sicer praznega življenja. Kako lep je bil slučaj, ki me je danes zanesel v park... oh!«

Filter, zavit v papir, je Egidij spet spravil v notranji žep svojega suknjiča. Nato se je hitro poslovil in pospešil korake za njima, ki sta že izginjala na koncu dolge aleje.

»Oprosti mi!« je še zaklical, ko se je za hip ozrl.

Nesrečni prijatelj! Pravi čudak!

F. R.

C. WINNINGTON:

DRUGA RUNDA

— 1 —

Ura je bila osem in triinštirideset minut. Spodaj so v majhnem severnovietnamskem mestu eksplodirale bombe in točno zadevale cilje. Jeff Miller je vnaprej vedel, kako bodo jutri s časnikov kričali mastni naslovi: »Ameriški zračni napad v največji bližini kitajske meje!« Lucija bo vrgla bežen pogled na naslov in se vprašala, če je bil on, Jeff, zraven.

Šest letal superman-eskadrile se je obrnilo od cilja, letelo v ostrem ovinku v smeri jugozahoda, da bi ostala tostran meje, letela zahodno od Hanoia proti morju. Iz zvočnikov je zadonel močan glas poveljnika eskadrile. Nadporočnik Jimi Chandler ali na kratko »Mad« je sporočal položaj letal...

* * *

Chandler je bil klen možak. Svoj sloves in nadimek je prinesel iz korejske vojne. Letel je na Sabreytti in pripadal plemenu ameriških poklicnih častnikov v Južnem Vietnamu. Njegov mišičast in kot z usnjem pokrit obraz je sekal ozek ukrivljen nos; komaj vidne oči so mu skeptično pobliskovale skozi ozke veke. Kljub temu pa je hitro ujel stik z ljudmi. Že pri prvem srečanju je Jeffu natočil kozarec pravega škotskega viskija, spil svojega na dušek in menil: »Edina pijača, ki je užitna!«

»Ne bom vam držal propagandnega govora, Jeff, je nadaljeval. »Tole je vaš prvi polet tostran luže in preteklo bo nekaj časa, da se boste znašli v mestu, kakršen je Saigon. Vendar vam bo všeč. Moralo vam bo ugajati! Imela bova dovolj časa za pogovor, ko boste dobili navodila.«

Zlil je še dva viskija vase in nadaljeval: »Če hočete, se lahko prečej začnete privajati, Jeff. Rezerviral sem mizo v »Plavem mesecu«. Veselilo me bo, če pridete tudi vi!«

»Najlepša hvala, Sir, prav rad.«

»Recite mi vendar Jimmie! Ali pa kar Mad. Meni je vseeno. Torej v redu. Prišel bom po vas.«

»Plavi mesec« ju je pozdravil z zastrtimi lučmi in pridušeno glasbo. Natakarji so se klanjali pred oficirji in njihovimi spremljevalkami, sem in tja pa tudi pred kakšnim bogatim saigonskim trgovcem. Chandler jo je odkrmaril k mizi v kotu, pri kateri sta sedeli dve dekleti, vitki, hladni, vendar ohrabrujoči. Ponudili sta jima kot cvetni listi nežne roke, ki so jih do zapestja skrivali dolgi, oprijeti rokavi.

Se ko sta stopala med mizami, je Chandler prišepnil Jeffu: »Poskrbel sem za prijetno družbo. To je Jade Flower, moja prijateljica, in tale je Jadina prijateljica.«

»Ti Mai«, je Floerjeva predstavila svojo kolegico.

»Me veseli«, se je nasmehnil Ti Mai in pri tem pokazala vrsto biserno belih zob. Njen lahen priklon je bil za Jeffa znamenje, da ga vabi na sedež poleg sebe. Ti Mai je kazala le malo nagnjenja do modernega. Nosila je klasično svileno obleko, preklano do sredine beder, ki je oprijeto padala čez svilene hlače. Njene noge so tičale v

— 2 —

drobcenih sandalih. Njene prsi, nič večje kot polovičke limone, so ostro bodle vsaksebi pod bleščečo svilo. Njene oči so se v tej luči zdele prav tako črne, kot so bili njeni lasje, ki so bili gladko počesani nazaj in povezani v konjski rep.

Ko sta dekleti šli, da bi si napudrali nosove, je Chandler vprašal: »Kako vam je Ti Mai všeč?«

»Zelo. Taka je kot roža. Ali je...«

»Maloprej sem namignil Jade Flowerjevi, naj njena prijateljica ne bo tako prekleto otrpla. Vendar Ti Mai ni cipa.«

Jef se je pri teh besedah zgrudil vase.

Chandler se je režal: »Če ste normalen moški, morate v Saigonu paziti na tri reči: na kariero, na sifilis in na komuniste. Ne bi bilo prav, če bi kaj takega pobrali. To je za prostake. Ti Mai je nekaj čisto drugega. Poiskala bo sobo za vaju oba, skrbela bo za vaše stvari, nakupovala, spala z vami in vam odvračala druge babnice z vratu. Končno je tudi sama zaposlena. Le malo vas bo stala pri njenih skromnih zahtevah. Človek, to se vam bo povrnilo že s tem, ko bo skrbela, da vas tile tu ne bodo goljufali.«

»Toda, hudiča vendar, Chandler! Jaz imam vendar v Združenih državah ženo in otroke!«

Chandler se je še bolj režal, ko je skomizal z rameni. »Jaz imam ženo in pet otrok v Okinawi. Bujna družina in ponosen sem nanjo. Toda, pri nebesih, kdo ve, kdaj te lahko sklatijo. Kako že pravi pesnik? Trgaj rožice, dokler lahko.«

»Ampak...«

»Končno je to vaša stvar, Jeff. Trudim se samo, da bi vas obvaroval neprijetnosti. V Saigonu nikoli ne veš, kdo dela za komuniste. Poglejte ta sladka bitja, ki neslišno polzijo mimo v bleščeči svili! Koliko jih je, ki nosijo v torbicah eksploziv za Vietkongovce? Saigon je sod smodnika, vam rečem.«

»In Ti Mai je zanesljiva?«

»Takole. Dela v pisarni ameriške vojske. Tam so hudirjevo natančni glede tega. Njen oče je bil nekoč bogataš, liferant za Francoze v Dien Bien Phuju. Potem so zbežali na jug, vendar si niso več opomogli. Zdaj je dedec morfinist. Ti Mai in njeni sestri imata vso družino na plečih. Nobenega razloga ni, da bi ji bili komunisti pri srcu.«

Zadnje tedne, ko mu je potekala že druga pogodba, je Jeff spoznal, koliko bolj je Ti Mai zanj resnična kot Lucija.

Ni ji povedal, da bo v nekaj dneh odšel. Tudi tega ni vedela, da je bil to njegov zadnji polet. Ni imel pojma, če bo zato žalostna, vsaj zaradi denarja, če že ne zaradi njega. Sploh si ni mogel predstavljati, kaj misli. Neprestano je čebljala v polomljeni angleščini o svoji službi, o filmih, o mestnih čvekah, pri tem pa brez prestanka navijala radio in magnetofon.

Sem in tja mu je rekla: »Ti si dober. Ti si zelo dober človek.« To so bile edine besede nagnjenja do njega. Toda nikoli ni bila slabe

— 3 —

volje in zahtevna kot Lucija. Vedno je bila umirjena. Nikoli se nista sprla. Morda je bil to razlog, da mu je tako čvrsto obsedela v duši...

Globoko spodaj je med špranjami oblakov zagledal Rdečo reko. Kako neverjetno rdeča je bila njena barva in kako se je kot prenažrta kača vila skozi srebrnkasta riževa polja. Leteli so zahodno od Hanoia, daleč proč od raketnih postojank...

Prekletstvo, spet je pozabil telegrafirati Luciji, naj mu nikar več ne piše. Njena pisma so tako in tako vedno enaka. »Preljubi Jeff... prisrčne poljube, od mene, od juniorja in Elvin... Dečka sta bila pri zobozdravniku, juniorjev prehlad je popustil, tvoja šolska kolegica je končno ujela moškega in se poročila... tvoj oče jezamenjal Plymonta za Forda... v naši ulici so odprli novo trgovino... Miriam pričakuje otročička...«

Jeff je vsako ženino pismo pri priči strgal ni ga odplaknil v stranišči školjki, da bi ga Ti Mai ne našla.

Uboga Ti Mai. Ko bo odšel, si bo našla kakšnega odvratnega mešanca. Pa tudi sam sebi se je smilil. Iz Saigona v Ohio; dolgočasje uradnih ur in vmes telefonski klici: »Halo, ljubček, kdaj prideš domov? Poslušaj, kava mi je pošla. Hvala, darling. Ko boš že tam, darling, prinesi še nekaj jajčk in sira. Warenovi so napovedali obisk. Jeffi je pri Swepersovih, daj, prosim te, pripelji ga spotoma domov.«

In oni bodo igrali karte, Bob bo mešal pijače. Potem bo Lucija v postelji zavijala z očmi, češ da ji je spet hudo, da so spet preštevilni martiniji krivi in pa; srček pridkan bodi. Vedno bo našla nekaj...

Pri Ti Mai, da pri njej je drugače. Res je, da ni nikoli vedel, kako je njej, toda bila je vedno pripravljena. Njena hladna polt, zlatorjava, njeno vitko telo, prijetno dišeče po mošusu, njeni razpuščeni črni lasje na beli rjuhi pod mrežastim baldahinom proti komarjem...

»Dlje, ko boste ostali v Vietnamu, bolje bo za vas, je potrepljal Chandler Jeffa po ramenu. »Jaz sicer nisem kak skavt. Vietnam res ni kraj za deške igre. Slabo mi postane, če pomislim, da bi moral leteti z zelenci. Toda čim se možak vigra, tako kot vi, frk, in že je za devetimi hribi in dolinami, da bi doma sedel za pisalno mizo, si debelil zadnjico ali kaj podobnega.«

Čisto jasno je bilo, kam pogovor meri. Jeff je čakal.

»Poklicni častnik sem, Jeff, in vi tudi. Za oba je priložnost, da se vzpneva po lestvi prav tu, v Vietnamu. Tukaj sem postal nadporočnik. Tukaj je kraj, kjer si lahko narediš ime. Kdor se priglasi prostovoljno za drugo ali celo tretjo rundo, se mu to šteje in kolesje protekcije začne nezmotljivo delovati.«

Se dosti podobnega si je Jeff nabral za ušesi in zalil z mnogimi viskiji. »Vse prepuščam vam, je končal tisti pogovor Chendler, »toda vsa ta leta nisem živel tjavendan. Vem kdo ima pogum. Vem tudi to, da boste podpisali še eno pogodbo, da boste še eno rundo leteli v superman-eskadrili.«

— 4 —

Hm, ostati pri Ti Mai v Saigonu, ni slabo. Leteti z F-105 Thunderhief nad pragozdovi Južnega Vietnama predstavlja prav tolikšno nevarnost, kot doma prečkati cesto...

Ogledal se je po kabini letala. Najmodernejše naprave, čudovita hitrost, učinkovito orožje, vse skupaj eno z drugim 21 ton težka in dva in pol milijona dolarjev vredna zadeva. Čeprav je bil Chandler prepričan v uspeh svojih prigovarjanj, Jeff še pomislil ni na drugo ali celo tretjo rundo.

* * *

Bilo je maja, po prvem eskalacijskem poletu. Njihov cilj je bil most pri Ham Rongu v provinci Tan Hoa.

ŠE DANES NAROČITE CELJSKI TEDNIK

S FIČKOM PO JUGOSLOVANSKEM JUGU

2.000 KM DOLGA POT, KOT JO JE OPISAL FIČKIST JURO KIŠLINGER

VZDOLŽ PLAŽE ZA ZMRZNJENCE SV. ŠTEFAN — SPOMENIŠKOVARSTVENA KONZERVA

Proti večeru avtomobilski sprehod do Miločera, kraljevega dvorca, ki je v tej funkciji upokojen in zdaj honorarno dela kot hotel. Lepo, le ozka cesta (menda stara glavna) ki pelje tod okrog, se ponaša z luknjami. Magistrala hiti višje v hribu. Streljaj naprej je Sv. Štefan, ki so mu vzdevek »Sv.« pustili, a ga vsega prenovili in vas spremenili v hotel za . . . ne za nas. Za nas je le ogled za 300 SD. Tudi tu ni več popusta za člane sindikata. Za ta denar si lahko ogledaš vso »vas« in tudi pogrinjanje mlz na terasi restavracije ter igralne avtomate, a le tako dolgo, dokler ne začnejo obratovati. Prostor s temi avtomati krasi razstava likovnih izdelkov našega slikarja Džumhurja. Te likovne umetnine bolje, da niso za nas. Upam, da donašajo vsaj toliko deviz, kot igralni avtomati. Za »vas« ali kraj ali hotel ali karkoli zdaj že je, pa bi srčno rad vedel, če je v zdajšnji obliki spomeniškovarstvena konzerva tipičnega črnogorskega obalnega kraja, ali pa je kaj »olepšano«. Pri tem mislim seveda samo na zunanjost stavb, notranjosti so zdaj tako ali tako apartmaji po toliko in toliko dolarjev. Še kratek skok v mesto Budva in tudi tamkajšnja turistična gneča, večja kot katerokoli leto prej nas utrdi v prepričanju, da se je začel črnogorski turizem pisati z veliko začetnico šele letos po dograditvi Jadranske magistrale. Slovenci pa, tako vsaj vse kaže, so po ukinitvi popustov za vožnje na raznih množičnih prevoznih sredstvih izgubili veselje do obiskovanja teh krajev. Vsako srečanje z registrsko številko ožje sorodstvene skupine povzroča zaradi tega obojestransko pozdravno bliskanje z lučmi in vriskanje trobent. Kako se radi srečamo, če smo daleč od doma. Doma prevladujejo ob srečanjih pikri komentarji na račun načina vožnje srečanca. Tukaj pa se včasih celo ustavimo, malce poklepetamo in si nato lepo želimo srečno pot.

DOVOLJ ZA LETOS — KURS SEVEROZAHOD

Sesti dan: Bečići—Makarska 294 km

Navsezgodaj odrinemo in tako začnemo pot povratka. Spočiti sklenemo obvoziti vse kotičke Boke Kotarske. Zato zavijemo kmalu po Budvi proti Kotorju, to pa pomeni v hrib na sedlo med Lovčenom in polotokom Vrmcem. Do sedla je že nova razširjena cesta, navzdol smo vozili po stari ozki, a asfaltirani. Ta pot navzdol te po dolgi vrsti serpentin pripelje naravnost v Kotor. Rad bi vedel, kako bi bilo to cesto v tej strmini mogoče razširiti na magistralno širino. V Kotoru se mi je do kraja izoblikoval še en črnogorski vtis: vsaka ped zemlje diha zgodovino. Zgodovine pa se ljudje do dandanašnji večinoma niso učili pisati drugače, kot s prelivanjem krvi. Najbrž opazi popotnik zaradi takega intenzivnega načina pisanja zgodovine v vsakem črnogorskem kraju in najprej in največ utrdb. Če o mogočnem kotorskem zidovju sploh ne govorimo, pa je treba pribiti, da skoraj vsaka kota premore kakšno strażarnico podobno »uto«. Ogledujemo si torej predvsem obrambne zidove in stolpe, ostalo kulturno arhitekturo s kotrsko 800-letno katedralo vred, pa skoraj spregledamo.

Iz Kotora krenemo spet po široki in novi magistrali mimo znanega Perasta in obeh otočkov »Gospe od Škrpjela« in »Sv. Džordže« do Risnja in spet zapeljemo na severno obalo tesnice Verige, kjer smo pred dvema dnevoma zapeljali na trajekt. V nečem pa me je Boka le razočarala. Predstavljal sem si jo polno vojnih ladij. Tega ni več. Od tu ponavljamo svojo pot, le da v obratni smeri do mostu čez Neretvo. Ker vozimo zdaj podnevi, opazimo, da je vse ustje Neretve eno samo veliko močvirje, ki je tako zvižka, z magistrale gledano, kar lepo in zanimivo. Misel na komarje se vsiljuje sicer sama po sebi, a mi mimodrveči jih ne čutimo.

PRI MAKARSKI SE SLOVENCI VEČ NE POZDRAVLJAJO

Na drugi strani mostu čez Neretvo se začne za nas spet novi svet. Cesta se vzpne na obalna pobočja, še prej pa krene nekoliko počez čez celino, da bi si skrajšala pot. Prav tu doživimo odkritje, malo jezero, ali pa jih je bilo morda celo več. Čehi so ga že odkrili za divje kampiranje, domačini pa te možnosti zaslužka še niso odkrili. Od Slanega pa vse do Grada na začetku makarskega obalja namreč ob poti ne najdeš »uradnega« avtokampa. Ta bela lisa na našem turističnem zemljevidu je dolga svojih 50 do 60 km. Doma sem z muko odkril zemljevid, ki ima ta jezerca zarisana — Bačinska jezera. Iz leksikona sem postal še pametnejši in izvedel, da je to le eno samo jezero, ki pa ponikuje in ima še vrsto drugih čudnih lastnosti — med drugim leži nižje od morske gladine in kljub bližini morja ni slano. Baje tudi nurgoli rib. Čudovita neobdelana turistična točka sredi od sonca razbeljenih golih kraških skal. Cesta vodi verjetno samo zato tod mimo, da vzbuja v turistu skomine. Zapišem jezero med naše skrite turistične rezerve, celo med lahko dostopne, saj je malo takih neodkritih ob novih cestah in brrr dalje.

Spet ob morski obali smo kmalu v Gradacu. Lepo, baje zelo poceni in zelo polno. Končno ob pogledu na morje ne vidiš več hrbta Pelješca, temveč Hvar. Na cesti promet vedno hujši, desno nad cesto začetek Blokova in ob vodi vedno več šotorov in sploh se čuti začetek makarskega obalja. Podgora s spomenikom naši partizanski mornarici, Tučepi in že smo v Makarski — polni, prepolni, nabasani. Tu se slovenske registrske tablice nehajo pozdravljati. V vsem makarskem avtokampu sta le še dve možnosti za postavitev šotora. Eno potrebuje neki Zagrebčan za parkiranje svojega avtomobila, drugo pa neki Nizozemec v isti namen. Nizozemec prijazno stisne svoj voz ob svoj šotor, Zagrebčan pa ne. Pobratimo se torej z Nizozemcem, postavimo šotor in smo za eno noč spet naseljeni.

V SPLITU MORA TUJEC IMETI TOLMAČA ALI ZNATI HRVAŠKO, PRAV MU JE . . .

SEDMI DAN: MAKARSKA—SPLIT—ŠIBENIK SLAPOVI KRKE—PIROVAC 213 km

Ta dnevna etapa naj bi sicer segala le do slapov Krke, pa je le prišlo drugače. Vse pa res ne more po načrtu. Mimo številnih napisov »Zimmer frei« in mimo vrste turističnih krajev, tudi mimo cementarne v Omišu, ki se prav po vzorcu celjske Cinkarne kadi, prispemo v Split. Obvezno obnavljanje zalog za našo potujočo kuhinjo in ogled Dioklecijanove palače, ki je »obvezen«, če zajadraš v Split, lahko opravimo skorajda na enem mestu. Tržnica se namreč tišči Dioklecijanovih zidov. Seveda zlezemo tudi v novoodkrite ali bolje v izpod smeti odkopane kletne dvorane. Nam je lahko. Vse opise tabel na stenah in tlorisni načrt na vstopnici imamo napisane v hrvaškem jeziku. Tujec pa mora najeti vodiča, ali pa znati hrvaško, če hoče zvedeti kaj več o tem zidovju. Podobno Meštrovićeva galerija ne premore kataloga razstavljenih del, temveč samo brošure nasploh o Meštrovicu. Po drugi plati domačini kar tekmujejo kdo bo bolj ustrežljiv, ko z ženo lščeva komunalno banko, da bi iz hranilne knjižice obnovila skopnelo denarno zalogo. Prvo mesto v tem neuradnem, vsekakor pa skrajno prikupnem tekmovanju je zasedel Splitčan, ki sva nanj naletela v Narodni banki, v kateri sva pomotoma iskala komunalno. Pustil je svoje opravke v banki in z nama šel vso pot do komunalke. Ta doživljaj sodi na zlato plat naših turističnih izkušenj s tega potovanja.

Število slovenskih avtomobilov je od Makarske naprej toliko naraslo, da se na cesti ne pozdravljamo več. V Splitu število slovenskih registrskih tablic sicer ne naraste, pač pa slovenskih turističnih pešakov, ki se tu ustavljajo bolj mimogrede na poti na razne otoke. Slovenska turistična invazija dobi pravo moč šele od Splita proti severu. Tu se pešpolkom slovenskih turistov priključujejo vedno močnejše motorizirane edinice.

SLOVENSKO »OKUPACIJSKO« PODROČJE

O pravi slovenski turistični okupaciji, ki se pa kljub vsemu izgubija v morju tujcev, pa je mogoče govoriti šele na obalnem področju od Šibenika do Zadra. Ta del obale, kaže, da smo Slovenci že na veliko odkrili, zato izgubija moje pisanje svoj namen. Kaže, da je bil nedograjeni šibeniški most tista meja do kamor so se spuščale slovenske motorizirane turistične brigade. Nekaj dni pred našim prihodom je bila z otvoritvijo tega mostu ta ovira odpravljena in zdaj o nekdanjih zastojih ni več ne duha ne sluha. Tako bodo zdaj lažje dostopni tudi slapovi Krke, do katerih vodi prav lepa asfaltna cesta. Med Šibenikom in Zadrom je tudi cela vrsta kampirnih prostorov, celo več takih, ki jih naš zemljevid še ni imel označene. Ker smo mi prodrli do slapov Krke z južne strani smo se za kampiranje na tem mestu obrisali pod nosom. Avtokamp je na severnem bregu (najbrž tudi zaradi tako dolgo nedograjenega mostu v Šibeniku). Morali bi pustiti vozove na južni obali Krke in vso opremo znositi preko mostičkov na severno stran. Pa smo raje odrinili naprej in tako odkrili novi avtokamp v Pirovcu, ki je delno še v izgradnji, a je bil najcenejši na naši poti. Kljub temu, da kamp še ni povsem gotov, pa je bil tisti, ki je imel razen lepih sanitarij največ možnosti za električno britje. Samo tu nisem čakal s svojim električnim strgalom v vrsti, temveč sem takoj našel prosti vtikač.

KDO UBOGA KAŽIPOT SE POZNEJE KESA . . .

OSMI DAN: PIROVEC—ZADAR—SENJ—OTOČAC—PLITVICE 287 km

Hoteli smo se ta dan izogniti prometni gneči na magistrali od Karlobaga proti Reki. Hoteli, a le delno uspeli. Že zjutraj smo se razdelili. Sporazumno, prosim! Tisti, ki so se že naveličali ogledovanja raznega »kulturnega zidovja« so se za slovo od morja želeli čim več kopati. Drugi z boljšo kulturno kondicijo se kopanju sicer nismo povsem odpovedali, pač pa smo si še ogledali »kulturno zidovje« Zadra. Sestali naj bi se na veliki parkirni ploščadi pod velikim hotelom na Plitvicah. Nihče ni prav verjel, da nam bo to snidenje ob točno določeni uri res uspelo. Če bi slutili na nas prežeče presenečenje bi se takemu načrtu prav gotovo odpovedali.

Nič hudega sluteč sem krenil iz Zadra na pot. Zastanem pri Maslinniškem mostu, si ga ogledam in poženem naprej. Takoj za mostom se ne zmenim za križišče s smerokazom za Plitvice. Menda ne bom vozil po tej slabi cesti, če je pred mano nova iz Karlobaga na Gospić. Nekaj kilometrov naprej ustavim kot bi me ošinila strela. Ob cesti tabla z obvestilom, da je cesta iz Karlobaga zaradi zaključnih del zaprta in nič drugega. Popade me bes. Le zakaj ne postavijo tega obvestila na križišče? Zdaj naj bi se vračal? S pomočjo avtomobilske karte v naglici izračunam, da imam iz Senja na Plitvice 45 km slabe ceste, če se pa vrnem in krenem čez Maslinico na Gospić me čaka pa 85 km slabe ceste. Pri Senju 698 m visok prelaz, po cesti mimo Maslinice pa 1.045 m visok prelaz čez Velebit. Kljub daljši poti se odločim za Senj in zadenem glavni dobitek. Že iz Senja proti prelazu me osreči kilometer nove ceste, ki zanjo še nisem vedel. Zadovoljen ga odštejem od 45 planiranih kilometrov preko lukenj, skal in jam. Še srečnejši pa sem, ko kmalu za vrhom prelaza zagledam pred sabo nikjer zabeleženo asfaltno cesto. Misleč, da je asfalt morgana, prosim ženo, da me uščipne. A cesta je ostala asfaltirana. Ampak — tri kilometre pred Otočcem je asfalta konec. Zamenjajo ga cestni delavci in valjarji. Kljub temu zanosno vozim preko gradbišča, saj sem namesto 45 kilometrov slabe poti prevozil le slabih 25 preko nečesa, kar naj bi bila cesta.

Müllerjeva divizija za Vietnam

Mož s ciničnim nasmehom na gornji sliki je znan naši televizijski publiki, saj so dvakrat imeli priložnost gledati dokumentarni film o njegovih junaštvih v Kongu. Televizijski gledalci se bodo spomnili tudi tega, da je na koncu svojega intervjuja, ki je vzbujal grozo in stud, major Müller dejal:

— Vietnam? Da, sodelovanje v vietnamski vojni je ravno tisto, kar potrebujem.—

Te besede smejočega se morilca niso bile samo besedičenje. Nedavno je prišlo na dan, da je režim generala Kya v Saigonu dobil pobudo majorja Müllerja. V pismu, ki je bilo pred kratkim odposlano iz Frankfurta ob Maini, Müller ponuja »Legijo Vietnam«. Sestavil bi jo iz 600 pustolovcev, ki brez »dela« čakajo v Južnoafriški uniji, potem ko so za Čombeja opravili krvav pohod po Kongu. S temi možmi bi Müller proučil način bojevanja v Vietnamu, pozneje pa bi teh 600 morilcev bilo jedro cele divizije, ki jo Müller obljublja zbrati v najkrajšem času. Müller novači predvsem med Nemci pustolovci iz drugih dežel.

Odkar je svet z dokumentarnim filmom opozorjen na brumnega in do temena okrvavljenega državljana Zvezne republike Nemčije, se ga Bonn formalno odreka. Znano je, da je vdova po Patricu Lumumbi vložila tožbo zoper Müllerja, kot sokrivca za umor svojega soproga in številne druge zločine. Bonnska vlada je na poizvedbe odgovorila, da Müller ni v Nemčiji. Zdaj je po nerodnosti saigonskega režima prišlo na dan, da Müller deluje prav iz svoje domovine. Zvedelo se je tudi, da se je pogajal z lastniki ladje »Helgoland«. Rad bi najel ladjo za »turistično potovanje« iz Nemčije, okoli Afrike na Srednji vzhod. O tem seveda nič ne vedo, kot ne vedo za celo armado brambovcev na lastnih tleh, oboroženih do zob, ki pa niso registrirani v spiskih sil Atlantskega pakta.

Nič čudnega torej ne bo, če bodo vietnamski partizani lepega dne slišali na nasprotni strani rjovenje: Vorwärts! Hura, los, los!

Tudi pred tridesetimi leti je bilo nekaj podobnega. Takrat se je na potniško ladjo vkrcala do zob oborožena divizija Kondor in odpotovala v Španijo, toda ne na počitnice. Razlika je le ta, da je Hitler takrat to delal očito, pred očmi vsega sveta.

PET DNI JE BILO UMETNO SRCE

Razvoj medicinske znanosti je odvadil ljudi dvomiti v dosežke sodobne kirurgije. Ljudje živijo le s koščkom pljuč, z manj kot polovico želodca, živijo s srebrnimi in zlatimi ploščami namesto lobanjskih kosti na glavi, gledajo s tujimi, presajenimi očmi, nosijo tuje, presajene ledvice, namesto kosti imajo vstavljene umetne kosti iz plastike itd. Ljudje morajo verjeti v operacije srca, možgan itd., vendar je tudi med medicinci veliko takih, ki bi resno podvomili, če bi kdo govoril o umetnem srcu.

In vendar se je tudi to zgodilo — letos aprila v bolnišnici v Hustonu (Texas, ZDA). Specialist za srce dr. Michael Debakey je vstavil 65-letnemu moškemu umetno srce. Možak je bil že na tem da umre, ko so ga podvrgli operaciji. Umetno srce, težko 450 gramov, so vsadili v prsa moža tik ob pravem, popolnoma oslabelem srcu. Pacient je živel še pet dni, vendar se iz kome ni zbudil. Srce, oziroma stroj, je pet dni poganjalo kri po žilah pacienta. Ker pa je bilo mehanično, samo od sebe ni moglo regulirati pulsa in pritiska krvi, kot to zmore resnično srce. Pacient je živel pet dni in to veliko pomeni. Pomanjkljivosti umetnega srca bo mogoče odpraviti. Zdaj je vredno raziskovati in delati naprej, izpopolniti izum do popolnosti. Pri vsem tem je treba pojasniti, da je dr. Debakey izdelal napravo, ki je zamenjala levi srčni prekat in pošiljala svežo, s kisikom obogateno kri po bolnikovem telesu. Naprava ni bila večja od pomaranče, kar pomeni, da bi bilo mogoče umetno srce vstaviti v prsni koš, a da se na zunaj to ne bi poznalo, vsaj ne zelo. Pacient je sicer umrl. Njemu izum ni koristil, kajti petih podarjenih dni življenja se ni zavedal. Ni pa daleč čas, ko bodo ljudje z umetnim srcem živeli še leta in leta in se veselili zmage nad prezgodnjo smrtjo.

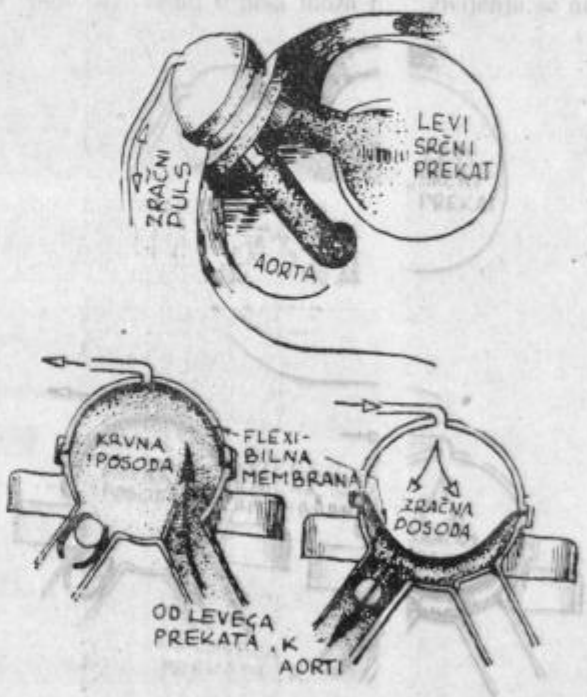

OPIS NAPRAVE: Preko posebne plastične cevi je umetno srce povezano s črpalko na stisnjen zrak. V umetnem levem srčnem prekatu je fleksibilna membrana, ki deluje kot srčne zaklopke. Črpalka je zdaj včrpala kri iz telesa, potem pa v pljučih očiščeno pognala nazaj po ožilju. Na skici je vidno, kako je bila naprava povezana z zdravim delom pacientovega srca.

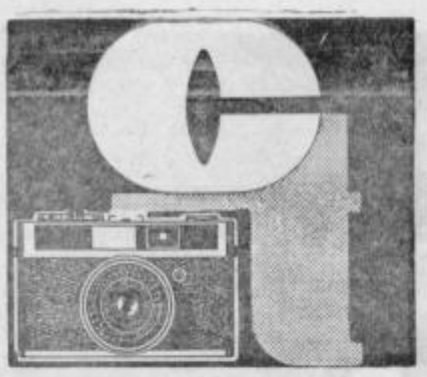

Vabimo fotoamaterje in poklicne fotografe, da na tej strani sodelujejo z uspelimi posnetki zanimivih dogodkov in motivov po naši ožji domovini. Slike naj bodo jasne, velikost razglednice. Poleg fotografije pošljite tudi kratek opis. Objavljene fotografije na tej strani dobro honoriramo, objavljali pa bomo tudi ime avtorja.

Uredništvo

AMERIŠKIM LETALCEM V VIETNAMU NI VEČ LAHKO. V ZRAKU SE SREČUJEJO Z MIG-21, KI ZMOREJO DVOJNO ZVOČNO HITROST IN SO PREKLETO DOBRO OBOROŽENI. PILOTI SO FANTJE IZ SEVERNEGA VIETNAMA, KI SO SE IZŠOLALI V SOVJETSKI ZVEZI. TO SO PRVI POSNETKI O NEPOSPREDNI POMOČI SZ SEVERNEMU VIETNAMU.

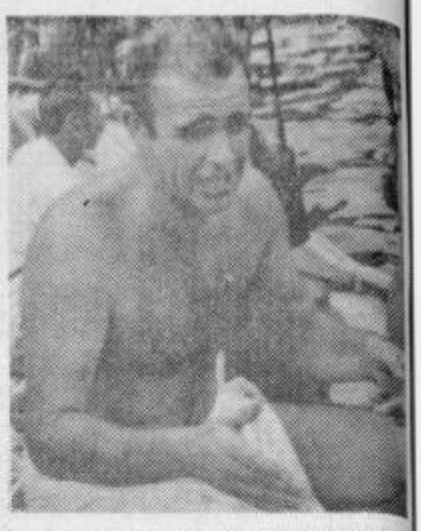

SEAN CONNERY, KI ŽE LETA SEM ZAUSTAVLJA SAPO TELEVIZIJSKIM GLEDALCEM, JE BAJE IZJAVIL, DA IZ VSEGA SRCA SOVRAŽI JAMES BONDA, KI GA ON SAM PEDSTAVLJA V SVOJIH FILMIH. 36 STAR IGRALEC JE UTRUJEN IN VSE KAŽE, DA MU NI VEČ DO MNENJA MILIJONOV OBČUDOVALK; DAL SE JE FOTOGRAFIRATI BREZ LASULJE, KI MU V FILMIH POKRIVA PLEŠICO.

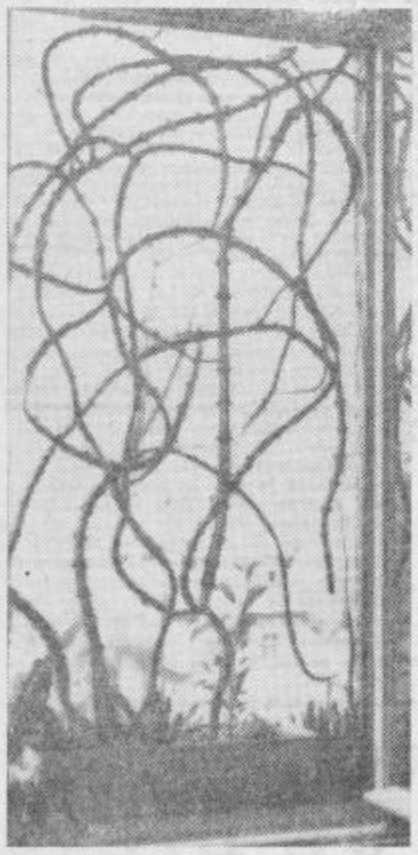

NE NI TO DELO IZ DELAVNICE UMETNEGA KOVAČA, KI SE JE ŠEL MODERNO FORMO. TO JE OSEMLETNI KAKTUS, KI SE ČEZ POLETJE BOHOTI NA OKNU BLOKA NA KERSNIKOVI ULICI V CELJU. SKUPNA DOLŽINA POGANJKOV JE NAD 10 METROV.

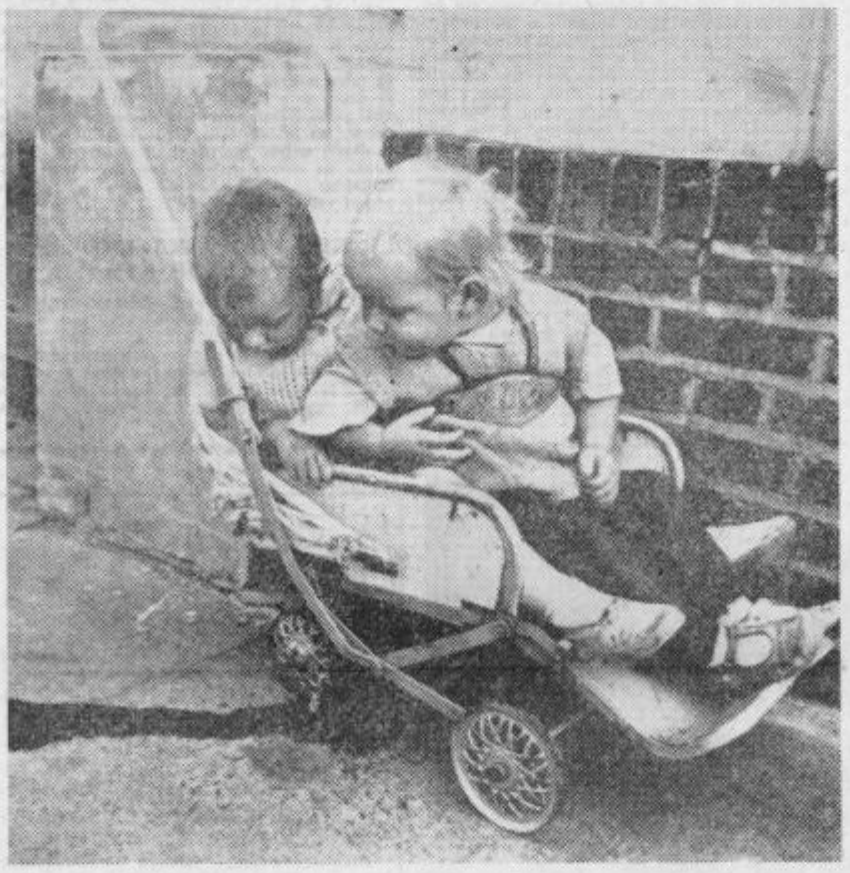

GLEJ JO GLEJ, LUŽA . . .?

VIDRA, KI JO NA NAŠI SLIKI VIDIMO V INTIMNEM PRIZORČKU, NI ZNANA SAMO PO TEM, DA PO SVOJE LJUBI GOSPODARJA. LASTNIK, KI JO JE DOBIL ŠE V GNEŽDU, SE BAJE TRUDI, DA BI ŽIVALI PRILJUBIL VODO. TODA VIDRA SE VODE BOJI, MENDA JE EDINA MED VSEMI SORODNICAMI NA VSEM SVETU.

MINI KRILO, KI SEGA LE MALO ČEZ TISTI DEL TELESA, NA KATEREM DEKLE SEDI, NI IZ BLAGA. MONCHENSKI MODNI KREATOR JE HOTEL DODATI MODNI MUHI ŠE SVOJ PRISPEVEK; KRILCE JE IZ MEHKE PLOČEVINE. PRAKTIČNO, KAJ?

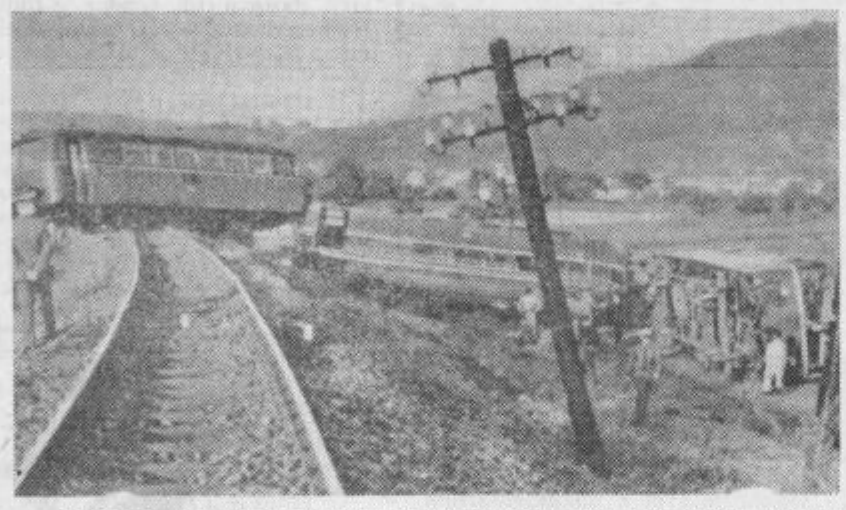

SEDEMLETNI HANS IN NJEGOV PRIJATELJ, OSEMLETNI ROLAND STA HOTELA VEDETI, KAJ BO Z VLAKOM, ČE BOSTA NA TRAČNICE NALOŽILA KAMENJE. MOTORNI VLAK, KI JE PRIPELJAL IZ BENSHEIM-AUERBACHA V NEMČIJI, JE ZARADI TEGA IZTIRIL. ENA POTNICA JE BILA MRTVA, 16 OSEB RANJENIH, ŠKODE PA JE ZA 200.000 MARK. IDEJO STA DEČKA DOBILA V KINU.

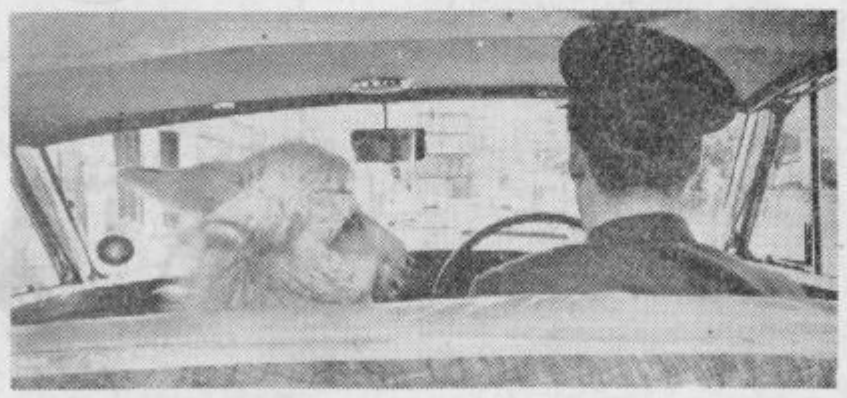

V VELIKIH LIMUZINAH SE NE VOZI SAMO »VELIKA ŽIVINA«. MINI -OSEL FILIP IZ NEW YORKA SE VOZI NA SPREHODE Z ROLLS-ROYCEM. FILIPOV ŠOFER IMA ŽIVO IGRAČKO SVOJEGA GOSPODARJA KAR RAD IN PRAVI: ČE VOZIM FILIPA, VEM, DA SEDI V AVTU ZARES PRAVI OSEL.

Križanka

VODORAVNO: 1. barva igralnih kart; 5. sloj; 10. razstreljevalec min; 11. šolski oddelek; 13. zemeljski plin; 14. grška črka; 15. pripadnik stare indijske države, na ozemlju današnjega Peruja in dela Bolivije; 16. ameriško moško ime; 17. psihološki preizkus; 19. starožidovski kralj; 20. avtomobilska oznaka Libanona; 21. majhen plot; 22. avtomobilska oznaka glavnega mesta Črne gore; 23. grški bog vetrov; 25. pokrajina v vzhodni Indiji; 26. drevo iz družine iglavcev, ki ima mnogo smole; 27. nasvet; 29. začetnici priimka in imena slavnega rimskega zgodovinarja; 30. veliko istrsko mesto; 31. dejavnost, delnica; 33. popoln neuspeh; 34. postaven človek; 35. satan, hudič.

NAVPIČNO: 1. ladja, opremljena za lov na kite; 2. pokrajina v Vietnamu; 3. veletok v zahodni Evropi; 4. zlato (fran.); 5. oseba, ki se neprimerno obnaša; 6. kemični znak za element lantan; 7. skupno ime za tri največja nordijska božanstva; 8. ljubka gozdna žival; 9. analizator tekstologije; 10. ljubica, priležnica; 12. ponazoritev s črto; 14. priprava za merjenje upora; 17. pod; 18. veznik; 24. strdenje; 26. oteklina na koži; 28. tanka tkanina; 30. povrtnina; 32. pomožni glagol; 33. Planinski vestnik.

(UDO)

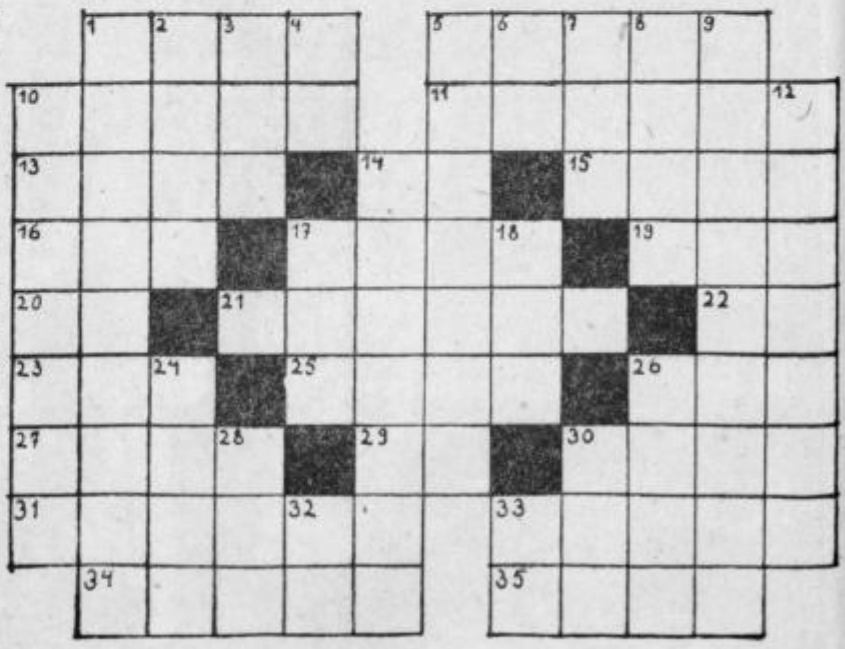

CELJSKI TEDNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Celje, Gledališka ulica, poštni predal 161, TELEFON: 23-69. — UREJUJE uredniški odbor. GLAVNI UREDNIK Tone Skok. ODGOVORNI UREDNIK Drago Hribar. — Časopis je ustanovil okrajni odbor SZDL Celje. Izhajal je kot »Nova pot«, »Na delo« »Naše delo« (1945), kot »Celjski tednik« (1948-1950), nato kot »Savinjski vestnik« (1950-1954) in od 1955 ponovno kot »Celjski tednik«. S 1. januarjem 1966 so ga USTANOVILE občine, Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah in Žalec. — Tednik IZHAJA ob petkih. IZDAJA: Zavod za informativno službo Celje. TISK IN KLIŠEJI: »Celjski tisk«. — CENA: posamezna številka 50 par (50 din), letna naročnina 20 (2.000) din, polletna 10 (1.00) din. Tujina 40 (4.00). TEKOČI RAČUN: 507-3-223.